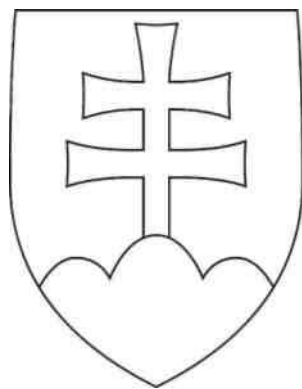

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

4/2017

OBSAH***Rozhodnutia vo veciach správnych*****26. Právo na prístup k informáciám**

Všeobecná úprava nahliadania do administratívnych spisov orgánov verejnej správy v zmysle zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov má svoj osobitný špecifický režim, ktorý nie je možné spájať s nemožnosťou sprístupnenia informácií z katastrálnych spisov podľa ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, a preto nemožno inštitút nahliadania do spisov považovať na účely zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov za akúsi špeciálnu formu zverejňovania informácií, ktoré by odôvodňovalo obmedzenie slobodného prístupu k informáciám.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 3Sžo/106/2015) 5

27. Odvysielanie oznamu o porušení zákona

Povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona nezakladá možnosť exekučného vynútenia uloženej povinnosti, a preto k plneniu povinností možno vysielateľa nepriamo „donútiť“ len v rámci ďalšieho sankčného postihu, v súlade so zákonom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2016, sp.zn. 3SŽ/19/2014) 13

28. Nekalá obchodná praktika

I. Ak bolo na základe kontroly Slovenskej obchodnej inšpekcie zistené, že kontrolovaný subjekt postupoval pri uplatnení reklamácie v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, ktorú možno rozumne od neho ako predávajúceho očakávať pri jeho konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, mohol tým podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľov vo vzťahu k poskytovanej službe.

II. Ak kontrolovaný subjekt namiesto potvrdenia o prijatí reklamácie vydáva zákazníkovi-spotrebiteľovi „Zmluvy o vykonaní opravy“, boli jeho správaním naplnené znaky nekalej obchodnej praktiky v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov [§ 7 ods. 1 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. a) a b)].

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. septembra 2016, sp. zn. 3Sžo/102/2015) 26

29. Odpočítanie dane z pridanej hodnoty

I. Základným princípom výberu dane z pridanej hodnoty ako nepriamej dane je, že podnikateľ musí byť plne zbavený ťarchy dane z pridanej hodnoty zaplatenej v cene prijatých tovarov a služieb určených na uskutočnenie zdaniateľných obchodov podliehajúcich dani z pridanej hodnoty.

II. Daň z pridanej hodnoty je súčasťou ceny, a preto je ňou zdaňovaný predaj tovaru a služieb v každej fáze výroby a distribúcie okrem oslobodených transakcií. Plateľ si môže od dane, ktorú má odviesť štátu z vykonaného obratu, odpočítať daň, ktorú mu pri nákupe tovarov a služieb účtoval iný plateľ ako súčasť ceny. Uvedený princíp sa však uplatní iba vtedy, ak plateľ preukáže, že deklarovaný tovar nadobudol od konkrétneho platiteľa dane z pridanej hodnoty a že mu daň z pridanej hodnoty aj v cene tovaru zaplatil.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. novembra 2016, sp.zn. 3SŽf/104/2015) 42

30. Opravné rozhodnutie daňového orgánu

I. Z účelu opravného rozhodnutia je potrebné vyvodiť záver, že výrok opravného rozhodnutia má tvoriť obsah vykonávanej opravy a jeho odôvodnenie sa má týkať dôvodov vykonania predmetnej opravy rozhodnutia.

II. Ak daňový orgán vykonal opravu rozhodnutia vydaním duplicitného, čo do merita veci zhodného rozhodnutia (v rámci odvolacieho konania), vniesol do odvolacieho konania zmätočnosť, majúcu dopad, okrem iného na zameniteľnosť rozhodnutí s rovnakým číslom, určenie momentu oznámenia rozhodnutia o odvolaní a takýto postup je spôsobilý narušiť princíp právnej istoty, ktorý má byť výrokom administratívneho rozhodnutia zabezpečený.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. novembra 2016, sp.zn. 3SŽf/108/2015) 52

31. Rozhodovanie o výške náhrady trov konania

I. O výške náhrady trov konania podľa Správneho súdneho poriadku rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom (§ 175 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

II. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky vykonáva v analogickej pozícii (súdného úradníka) príslušné činnosti asistent sudcu, ktorého postavenie je upravené zákonom (§ 19 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o

zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) s tým, že niet pochybností, že asistent sudcu má rovnaké práva a povinnosti ako vyšší súdny úradník (jeho postavenie je upravené v zákone č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov).

III. V konaniach, v ktorých rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti správneho súdnictva ako vecne príslušný súd (§ 11 Správneho súdneho poriadku), o výške trov konania rozhoduje v prvom stupni asistent sudcu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2016, sp. zn. 3Sžnz/6/2015) 59

32. Reštitúcie konfiškovaného poľnohospodárskeho majetku

I. Z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov vyplýva záver, že nemožno poznámky pod čiarou č. 9 a č. 9a interpretovať inak, než ako príkladné odkazy na osobitné predpisy prichádzajúce do úvahy, a preto uvedené ustanovenie je žiaduce chápať ako ďalší reštitučný titul špecificky orientovaný do oblasti novej zákonnej reštitúcie konfiškovaného poľnohospodárskeho majetku priamo v režime zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Neobstojí preto ani zásadná námietka, že predmetná konfiškácia majetkov spadá v danom prípade pred tzv. rozhodné obdobie.

II. Je potrebné rešpektovať, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov obsahuje výslovné pravidlo ako postupovať pri strate konfiškovaného majetku, a preto je potrebné akceptovať ten záver, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov predstavuje prelom do inak striktné vymedzeného rozhodného obdobia pre prípady uvedené v § 6 ods. 1 uvedeného zákona. Opačný výklad by bol v príkrom rozpore s ústavne konformným výkladom na tak citlivú problematiku akou je nesporne problematika reštitučných konaní, ako i v rozpore s právom na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2015, sp. zn. 9Sžr/132/2015) 61

33. Náhrada nákladov na štúdium pri skončení služobného pomeru

Nemožno považovať za proporcionálne, keď policajný orgán vyžaduje nahradiť náklady na štúdium bez toho, aby bolo zrejmé, z akých dôvodov došlo k skončeniu služobného pomeru s príslušníčkou policajného zboru v skúšobnej dobe a keď nie je možné z napadnutého rozhodnutia overiť, či vôbec mohla svoj záväzok vo vzťahu k policajnému zboru objektívne splniť. Tieto dve roviny nemožno chápať izolovane a skutočnosť, že dôvody skončenia služobného pomeru v skúšobnej dobe spočívajú na objektívnych základoch, je povinný v prípade „sporu“ preukázať policajný orgán.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. decembra 2015, sp.zn. 3Sžo/67/2015) 69

34. Bytová náhrada

I. Nejednoznačnosť právnej úpravy nemožno pričítať na ťarchu žiadateľa o poskytnutie bytovej náhrady podľa zákona č. 260/2011 Z.z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov.

II. Príslušnosť na prijímanie žiadostí o priznanie nároku na poskytovanie bytovej náhrady podľa § 7 ods. 1 resp. 7a zákona č. 260/2011 Z.z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov je pre územie Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy daná pre hlavné mesto ako aj pre jeho mestské časti. Konanie a rozhodovanie o tomto nároku, obstarávanie bytových náhrad a ich poskytovanie vykoná Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. novembra 2016, sp. zn. 3Sžo/70/2015) 77

35. Pozastavenie výkonu činnosti advokátskeho koncipienta

I. Rozhodnutie Slovenskej advokátskej komory o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov odôvodnené iba strohou rekapituláciou skutkových zistení a citáciou ustanovení zákona, na základe ktorých rozhodla, bez uvedenia bližších dôvodov, ktoré ju viedli k záveru o dôvodnosti a nutnosti pozastavenia výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, je nepreskúmateľné.

II. Pokiaľ z dôvodov rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory nevyplýva, čo ju viedlo k rozhodnutiu o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, keď nie je zrejmé, či vôbec existovali kritéria, ktoré posudzovala pri úvahe o využití tohto oprávnenia a akým spôsobom ich vyhodnotila, ako vyhodnotila dotknutú

osobu, povahu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu a ako sa vysporiadala s jeho obhajobou, potom je takéto rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2016, sp. zn. 10Sžo/323/2015) 83

36. Zaistenie žiadateľa o udelenie azylu

V záujme presvedčivosti rozhodnutia o zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu nesmie absentovať zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie citovaného zákonného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali (napr. na základe čoho vyvstala potreba zisťovania skutočností týkajúcich sa žiadosti o azyl, či išlo o súčinnosť s migračným úradom, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané, resp. aké úkony si takéto zisťovanie ešte vyžiada), najmä ak je zrejmé, že cudzinec po tom, čo požiadal o azyl, už absolvoval v azylovom konaní vstupný pohovor.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2015, sp. zn. 1Sža/5/2015) 90

37. Zabezpečenie veci

Výpočet dôvodov zabezpečenia veci v zmysle § 40 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je len exemplifikatívny a nie taxatívny, a preto môžu byť dôvodom zabezpečenia aj iné skutočnosti ako tie, ktoré sú tam uvedené príkladmo.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. decembra 2016, sp. zn. 1Sžf/30/2015) 93

38. Odpočítanie dane z pridanej hodnoty - výkon činností spojených s realizáciou stavieb

I. V súvislosti s charakterom tvrdenej činnosti dodávateľa (výkopové a iné prípravné činnosti v stavebníctve) mala sa o ich uskutočnení v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov viesť dotknutými osobami povinná dokumentácia ako aj zápisy v stavebnom denníku (§ 46a, § 46d).

II. Pokiaľ žalobca pri uplatnení práva na odpočet dane, ktorej základom sú poskytnuté služby pri výkone činností spojených s realizáciou stavieb, nepredkladá pri svojich tvrdeniach svedectvá, resp. zákonom uvedenú dokumentáciu o stavebných činnostiach údajne vykonaných žalobcom alebo jeho dodávateľmi, potom neuniesol dôkazné bremeno.

III. Správca dane nie je povinný dokazovať neexistenciu zdaniteľného plnenia, pokiaľ sa daňovému subjektu nepodari presvedčivo preukázať jeho existenciu. Postačuje, ak správca dane vykonanými dôkazmi dostatočne spochybnil tvrdenie žalobcu o rozhodujúcich skutočnostiach (vykonanie služby dodávateľom) a žalobca tieto pochybnosti v konaní napriek výzve nevyvrátil, nakoľko iba formálna existencia faktúry nie je predpokladom pre odpočítanie dane v zmysle zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. decembra 2016, sp. zn. 1Sžf/81/2015) 101

39. Zodpovednosť za colný delikt

I. Z vôle zákonodarcu vložennej do obsahu daňových predpisov nepochybne vyplýva, že celý systém daňového trestania za správne delikty je postavený na princípe objektívnej zodpovednosti, teda zdôrazňuje zodpovednosť za výsledok. Otázka zavinenia, ktorá sa rieši najmä v priestupkovom konaní, je v tejto súvislosti irelevantná, nakoľko v konaní o colných deliktoch sa preukazuje len porušenie právnej povinnosti.

II. K zániku resp. redukcii zodpovednosti za colný delikt a následnému upusteniu od uloženia zodpovedajúcej sankcie by mohlo dôjsť len za existencie liberačných dôvodov stanovených priamo v zákone, podľa ktorého sa potrestanie uskutočňuje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. decembra 2016, sp. zn. 1Sžf/71/2015) 111

40. Invalidný dôchodok

Invalidný dôchodok priznaný z dôvodu viac ako 70% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poistencovi, ktorý už poberal invalidný dôchodok z dôvodu najviac 70% miery tohto poklesu, je potrebné v zmysle § 82 ods. 11 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov považovať za dôchodkovú dávku priznanú od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, ktorá sa zvyšuje odo dňa jej priznania spôsobom uvedeným v § 82 ods. 4 písm. b) tohto zákona.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2016, sp.zn. 9So/21/2015) 120

41. Dovolanie

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok vo veciach patriacich do správneho súdnictva nie je podľa Správneho súdneho poriadku prípustné, a preto správny súd dovolacie konanie zastaví z dôvodu neodstraniteľného nedostatku procesnej podmienky konania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2016, sp. zn. 2Sdo/13/2016) 123

42. Rozhodovanie o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou

Najvyšší súd Slovenskej republiky o nesúhlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou (§ 18 ods. 3 Správneho súdneho poriadku) nerozhoduje ako súd prvej inštancie (§ 11 písm. a) až f) Správneho súdneho poriadku), a preto rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov (§ 46 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn. 4Nds/6/2016) **126**

43. Konanie o obnove evidencie pozemkov

Konanie podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov slúži v podstate len na zmenu údajov registra obnovennej evidencie pozemkov v prípadoch, ak sa preukáže ich nesprávnosť. Nie je však v právomoci orgánu verejnej správy, aby v konaní o obnove evidencie pozemkov rozhodoval v prípade „sporu o vlastníctvo“ o určení vlastníckeho práva k pozemkom. Dotknutí účastníci majú však právo domáhať sa ochrany svojich vlastníckych práv napr. určovacou žalobou v civilnom konaní.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp.zn. 10Sžo/301/2015) **130**

26.

ROZHODNUTIE

Všeobecná úprava nahliadania do administratívnych spisov orgánov verejnej správy v zmysle zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov má svoj osobitný špecifický režim, ktorý nie je možné spájať s nemožnosťou sprístupnenia informácií z katastrálnych spisov podľa ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, a preto nemožno inštitút nahliadania do spisov považovať na účely zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov za akúsi špeciálnu formu zverejňovania informácií, ktoré by odôvodňovalo obmedzenie slobodného prístupu k informáciám.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2016, sp. zn. 3Sžo/106/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie Správy katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu zo dňa 26.03.2013 ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 05.02.2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Prvostupňovým správnym rozhodnutím Správa katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, odbor katastrálnych konaní zo dňa 05.02.2013 nevyhovela žiadosti žalobcu o sprístupnenie informácie v súlade s § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“). Druhostupňový správny orgán rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil. Žalobca v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. požiadal o sprístupnenie protestu prokurátora proti povoleniu vkladu vlastníckeho práva k budove na Ž. ulici v prospech spoločnosti M., a.s. pod č. x zo dňa 17.11.1997 a o sprístupnenie všetkých naň nadväzujúcich písomností a rozhodnutí ako napr. postúpenie nadriadenému správnenému orgánu, rozhodnutie o nevyhovení protestu a pod., doručenky účastníkom konania. Ako dôvod nesprístupnenia požadovanej informácie správne orgány uviedli, že žiadateľ môže požiadať o poskytnutie údajov zo spisu (nie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.) za splnenia podmienky, že patrí do kategórie oprávnených osôb v zmysle zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z.z.“), ktorými sú vlastní, správca majetku štátu, správca majetku vyššieho územného celku, správca majetku obce, nájomca alebo iný oprávnený z predkupného práva. Iným osobám nemožno informácie zo spisu uloženom v registratúrnom stredisku v zmysle zákona č. 162/1995 Z.z. a vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. 22/2010 Z.z., ktorou sa vydáva Spravovací poriadok pre katastrálne úrady a správy katastra (ďalej len „vyhláška č. 22/2010 Z.z.“) poskytnúť.

Krajský súd v odôvodnení uviedol, že ustanovenia upravujúce právny režim nahliadania do katastrálnych spisov uložených v registratúrnom stredisku, ani všeobecná úprava nahliadania do

administratívnych spisov správnych orgánov podľa § 23 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) nebránia sprístupňovaniu informácií z katastrálnych spisov podľa ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. a nemožno ich považovať na účely § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. za formu zverejňovania informácií na základe osobitného zákona, ktoré by odôvodňovalo principiálne obmedzenie slobodného prístupu k informáciám. Vykonávacia vyhláška k zákonu č. 162/1995 Z.z., Správny poriadok či iný predpis upravujúci prístup k listinám tvoriacim súčasť dokumentácie k rôznym konaniam, sa uplatňujú popri ustanoveniach zákona č. 211/2000 Z.z., ktorý je z hľadiska svojho účelu všeobecnou právnou normou regulujúcou ústavné právo na prístup k informáciám. Zmyslom tohto práva je predovšetkým umožnenie čo najširšej verejnej kontroly moci. Základom právnej úpravy sprístupňovania informácií je zásada, že sprístupnené musia byť všetky požadované informácie okrem tých, ktoré zákon č. 211/2000 Z.z. alebo osobitný zákon zo sprístupnenia vylučujú. Všetky výnimky je pritom potrebné vykladať reštriktívne a prihliadať na princíp prevažujúceho verejného záujmu. V danom prípade nie je známy zákonný dôvod, ktorý by bránil sprístupneniu protestu prokurátora proti povoleniu vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a rozhodnutia orgánu správy katastra o tomto proteste, keďže ide o listiny týkajúce sa činnosti orgánov verejnej moci. Zákonné vymedzenie okruhu osôb oprávnených nahliadať do katastrálnych spisov uložených v registratúrnom stredisku podľa názoru súdu prvého stupňa nemožno považovať za legitímny dôvod obmedzenia prístupu k informáciám podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil a žalobu zamietol. V dôvodoch odvolania poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Szd/7/2009 zo dňa 23.03.2010, v zmysle ktorého oprávnenie účastníka správneho konania na nazeranie do spisov a podkladov je v pomere špeciality k všeobecnému právu na poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z.z. Ďalej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/190/2008 zo dňa 27.05.2008: „Takisto nemožno považovať za žiadosť o poskytnutie informácie žiadosť o poskytnutie celého spisu žalovaného. Právo na takéto poskytnutie spisov patrí len osobám, v zákone presne uvedeným (napr. nadriadený orgán, súd a pod.). Pokiaľ žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uvádza, že môže požiadať o nahliadnutie do všetkých úradných spisov, v ktorých sa nachádzajú žiadosti o platbu a príslušné projekty, je potrebné uviesť, že nahliadanie do úradných spisov nepodlieha úprave zákona o slobode informácií, ale sa riadi pomerne prísny režimom ustanovenia § 23 ods. 1 až 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok).“

Rozhodovacia činnosť správnych orgánov sa riadi Správnym poriadkom. Žalovaný sa preto nestotožnil s názorom súdu vysloveným v napadnutom rozsudku, že pre posúdenie existencie prekážky pre sprístupnenie informácií nie je dôležitá osoba žiadateľa (zákonné vymedzenie okruhu osôb), ani miesto uloženia informácie, ale jej obsah a povaha.

Právo na informácie je právom ústavným, nie však absolútnym. Možno ho obmedziť, ak tak ustanoví zákon v prípade, že ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/1998 zo dňa 11.03.1999: „Obmedzenie práva na informácie v súlade

s ústavou je dovoľené len vtedy, ak sa splní formálna podmienka zákona a dve kumulatívne materiálne podmienky. Ústava za nijakých okolností nedovoľuje upustiť od splnenia všetkých troch podmienok obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie. Formálna podmienka znamená, že obmedzenie prijme národná rada v právnom predpise so silou zákona. Termínom "zákon" sa neoznačuje jeden všeobecne záväzný právny predpis so silou zákona, ale neurčitý počet všeobecne záväzných právnych predpisov s definovaným stupňom právnej sily (II. ÚS 28/96).“ Nie je teda nutné, aby bolo obmedzenie práva na informácie vyjadrené v zákone č. 211/2000 Z.z., postačuje, ak toto vyplýva z akéhokoľvek právneho predpisu so silou zákona.

Sprístupenie, resp. nesprístupenie informácie žiadateľovi a to len z hľadiska posúdenia jej obsahu a povahy neobstojí, pretože by bolo založené výlučne len na úvahe správneho orgánu, ktorej rámec nie je definovaný zákonom a okrem informácií ako obchodné tajomstvo, osobné údaje a pod. by de facto boli poskytnuté informácie v takom istom rozsahu ako pripúšťa osobitný zákon stanovenému okruhu osôb.

Predmetom konania o proteste prokurátora bolo rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, na základe zmluvy, ako právneho úkonu súkromnoprávnej povahy. Súkromné právo slúži záujmom jednotlivých osôb, upravuje široký okruh osobných a majetkových práv súkromnoprávnej povahy, na rozdiel od konaní vo veciach verejnoprávnej povahy alebo charakteru, ktorých rozhodnutie a posúdenie vecí môže mať dopad alebo dotýkať sa neurčeného okruhu osôb, napr. konanie o umiestnení skládky odpadu a pod.

Žalovaný na záver uviedol, že v zmysle uvedených skutočností je podľa jeho názoru preukázané, že požadované spisy resp. časti spisov sú žiadateľom sprístupňované podľa osobitných predpisov, stanovenému okruhu oprávnených osôb, resp. osôb preukazujúcim odôvodnenosť svojej požiadavky (§ 23 ods. 2 Správneho poriadku), a to za splnenia konkrétnych zákonných podmienok a nie podľa všeobecnej úpravy podľa zákona č. 211/2000 Z.z., v zmysle ktorého sa informácia poskytuje neurčitému okruhu osôb bez preukazovania odôvodnenosti požiadavky alebo preukazovania postavenia oprávnenej osoby, resp. účastníka konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Zároveň si uplatnil na náhradu trovy odvolacieho konania vo výške 166,26 €. V dôvodoch sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa a poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 6SŽi/1/2010 podľa ktorého právna norma ustanovená v § 3 zákona č. 211/2000 Z.z. je hmotnoprávnou úpravou práva na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii. Právna úprava ustanovená v § 23 ods. 2 Správneho poriadku má procesnoprávny charakter a oprávňuje správny orgán konajúci vo veci, aby povolil nazrieť do spisov, urobiť si výpis, poskytnúť kópiu alebo informáciu zo spisov iným spôsobom aj iným osobám ako účastníkom konania, ak preukážu odôvodnenosť svojej požiadavky. Nie je možné však odmietnuť právo žiadateľa na poskytnutie informácie žiadanej podľa zákona č. 211/2000 Z.z. z dôvodov aplikácie ustanovenia § 23 ods. 2 Správneho poriadku. Žalovaný postupoval podľa názoru žalobcu nesprávne, keď rozhodol o odmietnutí sprístupnenia informácií s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. v spojení s § 23 Správneho poriadku, resp. § 25 ods. 1, 5, § 27 ods. 2 vyhlášky č. 22/2010 Z.z. Ďalej poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 3Szd/7/2009 v zmysle ktorého oprávnenie účastníka konania na nazeranie do spisov je v pomere

špeciality k všeobecnému právu na prístup k informáciám podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. a právne konzumuje všeobecné právo na poskytnutie informácií. Právo účastníka správneho konania na oboznamovanie sa s podkladmi rozhodnutia je širšie a za podmienok ustanovených právnym poriadkom zahŕňa prístup k všetkým podkladom správneho rozhodnutia, ktoré správny orgán použil na rozhodnutie. Ak osobitný právny predpis (iný ako zákon č. 211/2000 Z.z.) ustanovuje určitý spôsob, rozsah poskytovaných údajov, ako aj okruh osôb oprávnených sa s nimi oboznamovať, neznamená to vo všeobecnosti zánik práva na informácie pre osoby mimo okruhu osôb stanovených osobitným predpisom, resp. obmedzenie okruhu osôb s právom na informácie len na osoby podľa osobitného predpisu, ale práve naopak, zachovanie práva na informácie v rozsahu vyplývajúcom zo zákona č. 211/2000 Z.z. pre všetky osoby len v rozsahu obmedzení § 8 až 11 zákona č. 211/2000 Z.z. I keď možno obmedzenia v zmysle § 23 ods. 4 Správneho poriadku sú v princípe totožné s niektorými obmedzeniami v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z., predovšetkým prostredníctvom § 9 ods. 1 a § 11 zákona č. 211/2000 Z.z. dochádza k podstatnému odlišeniu v rozsahu poskytovaných údajov pre žiadateľov postupom podľa zákona č. 211/2000 Z.z. v porovnaní so žiadateľom podľa osobitného predpisu a prostredníctvom ktorých (v spojení s obmedzeniami podľa § 8 až § 10 zákona č. 211/2000 Z.z.) tak dochádza, resp. ktoré slúžia k ochrane práv a právom chránených záujmov. Podľa názoru žalobcu v tomto prípade neboli splnené podmienky pre nesprístupnenie požadovanej informácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zistil, že žalobca žiadosťou zo dňa 28.01.2013 požiadal o sprístupnenie nasledovných informácií: „V roku 2000 podala prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I protest proti povoleniu vkladu vlastníckeho práva k budove na Ž. ul. v prospech spoločnosti M., a.s. pod č. x zo dňa 17.11.1997. Žiadam o sprístupnenie uvedeného protestu a všetkých naň nadväzujúcich písomností a rozhodnutí, ako napr. postúpenie nadriadenému správne mu orgánu, rozhodnutie o nevyhovení protestu a pod., doručenky účastníkom konania.“ Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu prvostupňovým rozhodnutím č. SK 837/13 KR zo dňa 05.02.2013 v súlade s § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. žiadosti o sprístupnenie informácie nevyhovela. Poukázala na to, že takéto žiadosti vybavuje správa katastra podľa Správneho poriadku, ktorý je v tomto prípade osobitným zákonom. Druhostupňový správny orgán rozhodnutím č. x zo dňa 26.03.2013 rozhodnutie č. x zo dňa 05.02.2013 potvrdil a v dôvodoch uviedol, že podľa § 23 Správneho poriadku možno informáciu sprístupniť len do času vydania rozhodnutia. Tým, že ide o vybavený spis uložený v registratúrnem stredisku, môže žiadateľ požiadať o poskytnutie informácie údajov zo spisu (nie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.), za splnenia podmienky, že patrí do kategórie oprávnených osôb v zmysle zákona č. 162/1995 Z.z., ktorými sú vlastníci, správca majetku štátu,

správca majetku vyššieho územného celku, správca majetku obce, nájomca alebo iný oprávnený z práv k cudzím veciam (záložný veriteľ, oprávnený z vecného bremena, oprávnený z predkupného práva). Iným osobám nemožno informácie zo spisu uloženom v registratúrnom stredisku v zmysle ustanovení zákona č. 162/1995 Z.z. a vyhlášky č. 22/2010 Z.z. poskytnúť.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. v znení účinnom v čase vydania napadnutého administratívneho rozhodnutia povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak ju zverejňuje na základe osobitného zákona; ak je podľa takého zákona zverejňovaná vo vopred stanovenej dobe, iba do tejto doby.

Podľa § 23 ods. 1 Správneho poriadku účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.

Podľa § 25 ods. 1 vyhlášky č. 22/2010 Z.z. vybavený spis, uzavretá kniha poskytovaných údajov z katastra a uzavretá kniha overených kópií alebo rovnopisov verejných listín a iných listín sa odovzdávajú do registratúrneho strediska.

Podľa § 25 ods. 2 vyhlášky č. 22/2010 Z.z. vybavené spisy sa uschovávajú spravidla počas troch rokov od ich vybavenia v registratúrnom stredisku.

Podľa § 27 ods. 2 vyhlášky č. 22/2010 Z.z. z registratúrneho strediska sa vydávajú spisy oprávnenej osobe na nahliadnutie, prípadne vyhotovenie výpisov, odpisov alebo kópií len za súčinnosti povereného zamestnanca katastrálneho úradu na vyplnenú žiadanku podpísanú povereným zamestnancom katastrálneho úradu.

Súdy prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti deklarovali koncepciu implicitného obmedzenia prístupu k informáciám, v zmysle ktorej obmedzenie sprístupnenia informácií vyplýva aj z iných právnych predpisov, nielen zo zákona č. 211/2000 Z.z. Ide však o také obmedzenie, ako vyplýva napr. z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5SŽi/4/2009 zo dňa 21.04.2010, ktoré prešlo následným testom ústavnosti II. ÚS 514/2010 zo dňa 07.12.2010, ďalej z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3SŽi/29/2013 zo dňa 11.02.2014, sp. zn. 6SŽi/8/2012 zo dňa 31.07.2013, sp.zn. 2SŽi/7/2011 zo dňa 21.03.2012, ako aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 96/2010 zo dňa 09.03.2010.

Obmedzenie sprístupnenia informácie v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. má slúžiť na zamedzenie nadmernej administratívnej záťaži povinnej osoby a umožňuje jej odmietnuť sprístupnenie informácií zverejňovaných touto povinnou osobou podľa osobitného zákona. Postihuje odlišné situácie ako § 7 zákona č. 211/2000 Z.z., ktorý predpokladá informovanie o zverejnení informácií a dáva žiadateľovi možnosť trvať na sprístupnení informácií. Zákon č. 211/2000 Z.z. teda podľa § 7 umožňuje sprístupnenie informácií – zverejňovaných povinnou osobou podľa § 5 a 6 zákona č. 211/2000 Z.z. a iných informácií, ktoré už zverejnila

povinná osoba dobrovoľne a na druhej strane podľa tohto ustanovenia zavádza obmedzenie práva na informácie, ak už boli (a naďalej sú) zverejnené povinnou osobou podľa osobitného zákona. Ide napríklad o informácie zverejňované pravidelne Štatistickým úradom Slovenskej republiky alebo Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky. Ostatné informácie zo sféry dispozície týchto inštitúcií (napr. ktoré nie sú pravidelne zverejňované, údaje o ich financovaní, hospodárení a pod.) spadajú pod režim zákona č. 211/2000 Z.z. Predmetné obmedzenie práva na informácie platí len počas obdobia zverejnenia takejto informácie. Ako náhle ju nie je možné vyhľadať a získať, obmedzenie neplatí a povinná osoba naň neprihliada. Zjednodušene povedané, ak neexistuje iná zákonná prekážka, informáciu sprístupní. (Ikrényi, P. a kol.: Zákon o slobodnom prístupe k informáciám – Komentár, Wolters Kluwer 2015, s. 235).

Súd prvého stupňa správne uviedol, že všeobecná úprava nahliadania do administratívnych spisov správnych orgánov podľa § 23 Správneho poriadku nebráni sprístupňovaniu informácií z katastrálnych spisov podľa ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. a nemožno ich považovať na účely § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. za formu zverejňovania informácií na základe osobitného zákona, ktoré by odôvodňovalo principiálne obmedzenie slobodného prístupu k informáciám. Dôvod obmedzenia sprístupnenia informácií v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. je možné aplikovať len v tých prípadoch a na tie informácie, ktoré sú zverejnené, a teda každý ich môže vyhľadať a získať bez akéhokoľvek obmedzenia alebo vyžadovania splnenia akýchkoľvek predpokladov. Pôjde najmä o informácie zverejnené na internete, ale nie je vylúčená ani iná forma zverejnenia, ak je možné dané informácie bez väčších ťažkostí vyhľadať a získať. O takýto prípad však nejde, ak sa informácia zverejňuje žiadateľovi o sprístupnenie informácie za splnenia podmienky, že patrí do kategórie oprávnených osôb v zmysle zákona č. 162/1995 Z.z., ktorými sú vlastník, správca majetku štátu, správca majetku vyššieho územného celku, správca majetku obce, nájomca alebo iný oprávnený z práv k cudzím veciam (záložný veriteľ, oprávnený z vecného bremena, oprávnený z predkupného práva). Iným osobám nemožno informácie zo spisu uloženom v registratúrnom stredisku v zmysle ustanovení zákona č. 162/1995 Z.z. a vyhlášky č. 22/2010 Z.z. poskytnúť. Skutočnosť, že v prejednávanom prípade sú požadované informácie sprístupňované podľa osobitných predpisov, stanovenému okruhu oprávnených osôb, resp. osôb preukazujúcich odôvodnenosť svojej požiadavky, a to za splnenia konkrétnych zákonných podmienok nenapĺňa dôvod obmedzenia sprístupnenia ustanovený v § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z.

Právna norma ustanovená v § 3 zákona č. 211/2000 Z.z. je hmotnoprávnou úpravou práva na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii. Právna úprava ustanovená v § 23 ods. 2 Správneho poriadku má procesnoprávny charakter a oprávňuje správny orgán konajúci vo veci, aby povolil nazrieť do spisov, urobiť si výpis, poskytnúť kópiu alebo informáciu zo spisov iným spôsobom aj iným osobám ako účastníkom konania, ak preukážu odôvodnenosť svojej požiadavky. Nie je možné odmietnuť právo žiadateľa na poskytnutie informácie žiadanej podľa zákona č. 211/2000 Z.z. z dôvodov aplikácie ustanovenia § 23 ods. 2 Správneho poriadku (z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Sži/1/2010 zo dňa 16.06.2010). Ak by sme pripustili výklad žalovaného správneho orgánu, že právo na nahliadnutie do spisu v zmysle § 23 ods. 2 Správneho poriadku predstavuje zákonný dôvod obmedzenia sprístupnenia v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z., znamenalo by to absurdnú situáciu, pretože množstvo požadovaných informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. sa v nejakom spise nachádza a špecifikovaný okruh osôb má právo do toho spisu

nahliadať. V prípade pripustenia výkladu, aký navrhuje žalovaný, by bolo možné veľkú časť žiadostí o poskytnutie informácií odmietat' s tým, že sú súčasťou spisu a určitý okruh osôb má právo do nich nahliadať. Takýto stav nie je v právnom štáte a demokratickej spoločnosti žiaduci.

Žalovaný v podanom odvolaní poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Szd/7/2009 zo dňa 23.03.2010 z ktorého vyplýva, že oprávnenie účastníka konania podľa § 23 ods. 1, § 33 ods. 2 Správneho poriadku na nazeranie do spisov a podkladov je v pomere špeciality k všeobecnému právu na prístup k informáciám podľa § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. Z uvedeného vyplýva, že ak účastník konania požiada o nazretie do spisov, nie je možné jeho podanie považovať za žiadosť podľa zákona č. 211/2000 Z.z., avšak účastníkovi konania žiadne zákonné ustanovenie nebráni, aby využil aj právo na informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z. Všetko záleží od dispozičného práva účastníka konania. Správny orgán, resp. povinná osoba v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. si nemôže podanie účastníka prekvalifikovať podľa svojej vôle, bez toho, aby s tým účastník konania, resp. žiadateľ o poskytnutie informácie súhlasil. V tejto súvislosti Najvyšší súd SR poukazuje na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. 4SŽi/1/2010 zo dňa 15.03.2011: „Ust. § 55 zákona o prokuratúre, ktorý upravuje okruh osôb oprávnených nazerat' do prokurátorského spisu, nezakladá bez ďalšieho legitímny dôvod pre nesprístupnenie informácií (listín) tvoriacich súčasť spisu. Napriek tomu, že § 55 zákona o prokuratúre predstavuje, podľa názoru odvolacieho súdu, špeciálnu úpravu nahliadania do spisu, neznamená to, že je tým automaticky vylúčené použitie iných spôsobov sprístupnenia informácií podľa zákona o slobode informácií. Samotný zákon o slobode informácií nepoužíva v § 16 ods. 1 taxatívny výpočet všetkých spôsobov sprístupnenia informácií. Naopak, využíva demonštratívny výpočet, ktorý je vyjadrený slovom „najmä“. Neobmedzuje teda sprístupňovanie len na v § 16 výslovne uvedené spôsoby. Vytvára tým určitý priestor, v rámci ktorého je prípustná miera flexibility, ako povinnej osoby, tak aj žiadateľa. Tento priestor má predovšetkým viesť k čo najefektívnejšiemu a najlepšiemu poskytnutiu informácií a umožňuje sprístupniť aj informáciu, ktorú by napríklad nebolo možné sprístupniť nahliadnutím do spisu, lebo sa v nej nachádzajú údaje, ktoré podliehajú utajeniu a pod. Ale tým, že sa vyhotoví fotokópia takejto listiny, ktorú už je možné upraviť tak, aby jej časti obsahujúce informácie, ktoré nemožno sprístupniť boli nečitateľné, alebo sa poskytne len odpis listiny, sa neodoprie žiadateľovi právo na sprístupnenie požadovanej informácie.“

Súd prvého stupňa správne uviedol, že požadované listiny sa týkajú činnosti orgánov verejnej moci (protest prokurátora, rozhodnutia správnych orgánov), a preto ani Najvyšší súd SR nevidel ani žiaden legitímny dôvod, ktorý by zakladal nevyhnutnosť obmedzenia prístupu k žiadaným informáciám.

Všeobecná úprava nahliadania do administratívnych spisov správnych orgánov podľa § 23 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, nebráni sprístupňovaniu informácií zo spisov podľa ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, a preto nemožno túto skutočnosť ani na účely § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. považovať za formu zverejňovania informácií na základe osobitného zákona, ktoré by odôvodňovalo principiálne obmedzenie slobodného prístupu k informáciám.

Dôvod obmedzenia sprístupnenia informácií v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, je možné za splnenia zákonom stanovených podmienok aplikovať len v tých

prípadoch a na tie informácie, ktoré sú zverejnené, a teda každý si ich môže vyhľadať a získať bez akéhokoľvek obmedzenia alebo vyžadovania splnenia akýchkoľvek predpokladov.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu.

Vzhľadom na uvedené, senát najvyššieho súdu rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/154/13-40 zo dňa 10.12.2014 potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods.1 O.s.p. rozhodol súd o trovách odvolacieho konania tak, že žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal právo na ich náhradu podľa predloženej špecifikácie. Žalobca si uplatnil na náhradu trovy právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby – vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 27.03.2015 vo výške 130,16 € + 8,39 € + 20% DPH = 166,26 €.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

27.

ROZHODNUTIE

Povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona nezakladá možnosť exekučného vynútenia uloženej povinnosti, a preto k plneniu povinností možno vysielateľa nepriamo „donútiť“ len v rámci ďalšieho sankčného postihu, v súlade so zákonom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2016, sp.zn. 3SŽ/19/2014)

Odporca rozhodnutím č. x zo dňa 23. septembra 2014, vydaným v správnom konaní, postupom podľa ust. § 71 zák. č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii účinného v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z.z.“ alebo „zákon o vysielaní a retransmisii“) rozhodol o tom, že navrhovateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. k) zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že v dňoch 29. 5. 2014, 30. 5. 2014 a 31. 5. 2014 neodvysielal na televíznej programovej službe JOJ oznam o porušení zákona, uložený Radou ako sankciu rozhodnutím Rady č. x zo dňa 8. 4. 2014, čím došlo k porušeniu povinnosti odvysielat' oznam o porušení zákona v primeranom rozsahu, forme a vysielacom čase určenom Radou, za čo mu podľa § 64 ods. 1 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. uložil sankciu - pokutu podľa § 67 ods. 5 písm. f) zákona vo výške 10 000 €.

Súčasne vyslovil, že podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z.z. „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila“ a že v zmysle § 67 ods. 16 zákona je pokuta splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet uvedený v rozhodnutí.

Proti uvedenému rozhodnutiu odporcu podal v zákonnej lehote opravný prostriedok navrhovateľ z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a v konaní odporcu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Navrhovateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie je nezákonným opakovaním trestania za rovnaký skutok s cieľom bez právneho dôvodu obmedziť slobodu prejavu žalobcu a zároveň predstavuje neprimeraný zásah do práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie, pretože napriek objektívnej existencii konania o preskúmanie podkladového rozhodnutia je od žalobcu prostredníctvom sankcie a následnej hrozby ďalších sankcií vyžadované odvysielanie núteného prejavu, ktorý je v rozpore s jeho vôľou. V súvislosti s uvedeným poukázal na rozhodnutie žalovanej, ktorým uložila žalobcovi sankciu - povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona, ktoré navrhovateľ napadol žalobou na Krajský súd v Bratislave, o ktorej nebolo dosiaľ rozhodnuté. V prípade, ak žalobca využil všetky prostriedky súdneho prieskumu rozhodnutia, je v súlade s právom na spravodlivé súdne konanie, aby bolo o nich rozhodnuté pred tým, ako budú tvoriť podklad pre ďalšiu rozhodovaciu sankčnú prax Rady. V prípade, ak by došlo k splneniu rozhodnutia pred tým ako bude rozhodnuté o jeho zákonnosti, účinky splneného rozhodnutia by boli nezvratné aj v prípade, ak by žalobca so svojou žalobou o preskúmanie rozhodnutia bol úspešný. Rozhodnutia o uložení povinnosti odvysielat' oznam o porušení zákona

sú právoplatné dňom doručenia, pretože zákon neumožňuje podať voči nim opravný prostriedok. Rozhodnutie o povinnosti odvysielat' oznam o porušení zákona zasahuje do materiálnej sféry žalobcu a účinky jeho vykonania určujú, aby takéto rozhodnutie nebolo nezákonné, neexistovala pochybnosť o jeho správnosti. Pochybnosť o správnosti v danej veci existuje, a preto bolo napadnuté žalobou.

Podľa jeho názoru Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže pokračovať a rozhodnúť o odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu, je povinný prerušiť konanie z dôvodu, že konanie o odvolaní závisí od posúdenia prejudiciálnej otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť, otázky, či rozhodnutie o povinnosti žalobcu odvysielat' oznam o porušení zákona bolo zákonné alebo nie. Je teda v súlade s právom žalobcu, aby najvyšší súd počkal s konaním a rozhodnutím o odvolaní až do právoplatného skončenia konania o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. x. Postup žalovanej nie je zákonný, pretože vedie k neprípustnému opakovanému trestaniu žalobcu za rovnaké porušenie povinností podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona. Je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom garantovaných práv žalobcu na spravodlivé súdne konanie, zákazu opakovaného trestania za ten istý skutok a zákazu ukladania neprimeraných trestov, aby ustanovenia zákona o vysielaní umožňovali žalovanej ukladať sankcie a pri ich nesplnení ukladať sankcie z nesplnených sankcií, pretože takýto postup žalovanej predstavuje opakované trestanie za porušenie povinnosti, o ktorej bolo už právoplatne rozhodnuté a na základe, ktorej už bola uložená sankcia. Je vylúčené, aby žalovaná ukladala opätovnú sankciu v prípade, ak by žalobca včas neuhradil uloženú pokutu, pretože takýto postup by viedol k neprimeranému a opakovanému trestaniu za to isté porušenie, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. Zároveň je neprípustné, aby žalovaná mohla opakovane ukladať finančné sankcie za nesplnenie právoplatného rozhodnutia ním uloženej sankcie.

Na základe uvedených dôvodov žiadal žalobca, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Zároveň navrhol, aby odvolací súd prerušil odvolacie konanie až do právoplatného skončenia konania o preskúmanie rozhodnutia žalovanej číslo x zo dňa 8. 4. 2014 a postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na zaujatie stanoviska k záveru, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. k) zákona o vysielaní je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom. Navrhol, aby odvolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Odporca vo svojom vyjadrení k žalobe, doručenom súdu dňa 14. 4. 2015 uviedol, že dňa 23. 9. 2014 rozhodnutím číslo x, rozhodol o uložení sankcie, pokuty 10 000 € za to, že navrhovateľ porušil povinnosť ustanovenú § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. tým, že v dňoch 29. 5. 2014, 30. 5. 2014 a 31. 5. 2014 neodvysielal na televíznej programovej službe JOJ oznam o porušení zákona, uložený Radou ako sankciu rozhodnutím Rady č. x zo dňa 8. 4. 2014, čím došlo k porušeniu povinnosti odvysielat' oznam o porušení zákona v primeranom rozsahu, forme a vysielacom čase určenom Radou.

Uviedol, že rozhodnutia odporkyne o uložení sankcie za porušenie § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. už boli predmetom prieskumu na Najvyššom súde Slovenskej republiky v konaniach sp. zn. 5Sž/94/2005 a 5Sž/128/2002, v ktorých rozhodnutia odporkyne ako zákonné potvrdil.

Nesúhlasil s námietkou navrhovateľa o opakovanom trestaní za rovnaký skutok, pretože je zrejmé z rozhodnutí x, že navrhovateľ bol sankcionovaný za dva rozdielne skutky, ktorými došlo k naplneniu skutkových podstatí odlišných správnych deliktov. Odvysielaním príspevku „Dlhá cesta pošty“ v rámci programu „Veľké noviny“ v rozpore s ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. v takej miere, že bolo nevyhnutne účelné a potrebné aby sa verejnosť o tomto porušení zákona dozvedela, došlo k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu, za ktorý bola navrhovateľovi uložená sankcia - odvyselať oznam o porušení zákona. Neodvysielaním oznamu o porušení zákona došlo k naplneniu skutkovej podstaty odlišného správneho deliktu, a to k porušeniu § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z., za čo bola navrhovateľovi uložená sankcia - pokuta vo výške 10 000 €. Odvysielanie oznamu o porušení zákona je osobitným druhom sankcie, ktorú môže Rada uložiť, ak vysielateľ vysielal programy alebo iné zložky programovej služby v rozpore z § 16 ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) a b), § 19 a § 20 ods. 1 a 4 a je účelné a potrebné, aby sa verejnosť o tomto porušení dozvedela. Zákonodarca zároveň zakotvil povinnosť odvyselať oznam o porušení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu v primeranom rozsahu, forme a vysielacom čase určenom Radou aj medzi základné povinnosti vysielateľa v ustanovení § 16 ods. 3 písm. k) zákona, čím jej priznal okrem postavenia sankcie aj postavenie základnej povinnosti vysielateľa, ktorej nedodržaním dochádza k spáchaniu správneho deliktu, za ktorý je odporkyňa oprávnená uložiť príslušnú sankciu.

K námietke ohľadom obmedzenia slobody prejavu bez existencie proporcionality takéhoto obmedzenia v demokratickej spoločnosti, odporkyňa uviedla, že požiadavka odvyselať oznam o porušení zákona je zakotvená v právnom poriadku Slovenskej republiky. Právo na slobodu prejavu je obmedzené na základe zákona, pričom takéto obmedzenie slobody prejavu umožňuje článok 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. V prípade povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. je možné skúmať jedine zachovanie princípu adekvátnosti zasahovania správneho orgánu do slobody spravovaného subjektu v jej najširšom zmysle. Zákonodarca túto povinnosť do právneho poriadku zaradil a upravil aj sankčnú zodpovednosť subjektu pri nesplnení, a preto zásah správneho orgánu do slobody spravovaného subjektu pri jej prípadnom vynucovaní posúdil ako adekvátny. Povinnosť stanovená do § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. je formulovaná jednoznačne a nie je daný priestor na akúkoľvek správnu úvahu. V danom prípade navrhovateľa neodvysielal oznam o porušení zákona v zmysle rozhodnutia odporkyne, čo automaticky zakladá rozpor so zákonom.

V prípade uloženia povinnosti odvyselať oznam o porušení zákona vo vzťahu k jeho vykonateľnosti odporca uviedol, že rozhodnutie č. x nezakladá možnosť exekučného vynútenia uloženej povinnosti odvyselať oznam o porušení zákona. Navrhovateľ podal na Krajský súd v Bratislave žalobu proti predmetnému rozhodnutiu a zároveň žiadal o odloženie vykonateľnosti tohto rozhodnutia. Krajský súd v Bratislave žiadosti o odloženie vykonateľnosti rozhodnutia nevyhovel. V danom prípade platná právna úprava nespája so situáciou, keď nedôjde k dobrovoľnému splneniu povinnosti odvyselať oznam o porušení zákona, uloženej rozhodnutím, účinky vo vzťahu ku ktorým by bolo možné rozhodnúť o ich odložení. Tvrdenie navrhovateľa o opakovanom

trestaní za rovnaký skutok je zjavne účelové a nedôvodné. Navrhovateľ mal aj v prípade uplatnenia postupu podľa § 247 a nasl. O.s.p. povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona. V čase rozhodovania odporcu o uložení sankcie za porušenie § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. bolo rozhodnutie x právoplatné a vykonateľné a ak nedôjde k jeho zrušeniu, nie je ho možné za iné ako právoplatné a vykonateľné ani považovať, pričom okolnosť, že je predmetom prieskumu, nie je pre dané správne konanie relevantná. V tejto súvislosti poukázal odporca na ustanovenie § 250l ods. 1 v spojení s ustanovením § 250i ods. 1 O.s.p.

V prípade prijatia argumentu navrhovateľa, že povinnosti odvysielat' oznam o porušení zákona musí predchádzať právoplatné rozhodnutie o jeho zákonnosti v rámci súdneho prieskumu, by sankcia - povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona stratila akékoľvek opodstatnenie vzhľadom na veľký časový odstup od spáchania skutku až po právoplatné súdne rozhodnutie vo veci.

Obdobná situácia už bola predmetom prieskumu na Najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorý postup odporkyne opakovane potvrdil. Poukázal na právny názor vyjadrený v jeho rozhodnutiach, sp.zn. 6SŽ/11/2013, 6SŽ/28/2011, 3SŽ/2/2013, 4SŽ/1/2014.

Z dôvodu, že rozhodnutie číslo x v dôsledku podania opravného prostriedku nenadobudlo právoplatnosť ani vykonateľnosť, odporca považuje návrh na odloženie jeho vykonateľnosti za zbytočný a nerealizovateľný. Takisto nesúhlasil s prerušením konania za účelom predloženia veci Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

Odporca žiadal súd, aby napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Pred tým, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky pristúpil k preskúmaniu odvolaním napadnutého rozhodnutia odporcu, bolo potrebné sa vysporiadať s návrhmi navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) a c) O.s.p. Navrhovateľ žiadal konanie prerušiť z dôvodu, že na Krajskom súde v Bratislave prebieha konanie, ktoré má zásadný význam pre odvolacie konanie, pretože jeho predmetom je posúdenie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. x. Dôvodom pre prerušenie konania, podľa názoru navrhovateľa, je aj získanie stanoviska Ústavného súdu Slovenskej republiky k rozporu § 16 ods. 3 písm. k) zákona č. 308/2000 Z.z. s Ústavou SR a Dohovorom.

Podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Podľa ods. 2, písm. c) predmetného ustanovenia, súd konanie preruší aj v prípade, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

V zmysle uvedeného ustanovenia, súd preruší konanie podľa § 109 ods. 1, písm. b) O.s.p. len v prípade, ak sám dospeje k názoru, že nastal dôvod na prerušenie a nie ak k takémuto názoru dospel účastník konania (R 53/1999).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nedospel k názoru, že všeobecne záväzný predpis, upravujúci postup v danej veci je v rozpore s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, a preto nenastal dôvod pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. Svoju úvahu ohľadom súladu aplikovaného právneho predpisu s ústavou a Dohovorom uvedie nižšie.

V čase, kedy príslušný senát Najvyššieho súdu SR na základe platného rozvrhu práce pristúpil k preskúmaniu odvolaním napadnutého rozhodnutia odporcu, Krajský súd v Bratislave rozhodol o žalobe navrhovateľa v konaní sp. zn. 1S/156/2014, predmetom ktorej bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. x zo dňa 8.4.2014. Krajský súd rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.5.2015, žalobu zamietol po tom ako dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného č. x zo dňa 8.4.2014 bolo vydané v súlade so zákonom. Prerušenie konania o odvolaní navrhovateľa voči rozhodnutiu odporcu č. x podľa §109 ods. 1 písm. c) O.s.p. z dôvodu prebiehajúceho iného, veci sa týkajúceho konania, už preto stratilo svoje opodstatnenie.

Z uvedených dôvodov súd návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. c) nevyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Rady na základe podaného opravného prostriedku preskúmal napadnuté rozhodnutie a jemu predchádzajúce správne konanie postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 250l a nasl. v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu ako aj s obsahom písomných podaní účastníkov konania a po vypočutí zástupcu odporcu a právneho zástupcu navrhovateľa na nariadenom pojednávaní súdu dňa 29.6.2016 dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa je nedôvodný.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup odporcu - správneho orgánu, ktorým bola navrhovateľovi uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona o vysielaní a retransmisii za porušenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. k) zákona o vysielaní a retransmisii.

Z obsahu administratívneho spisu mal súd za preukázané, že odporca opakovane oznámil navrhovateľovi začatie správneho konania č. x vo veci možného porušenia § 16 ods. 3 písm. k) zák. č. 308/2000 Z.z. v súvislosti s tým, že na televíznej programovej službe JOJ v dňoch 29. 5. 2014, 30. 5. 2014 a 31. 5. 2014 neodvysielal oznam o porušení zákona na základe rozhodnutia Rady č. x zo dňa 8. 4. 2014. V oznámení bolo uvedené, že Rada na svojom zasadnutí dňa 8. 4. 2014 rozhodla, že navrhovateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. tým, že dňa 8. 10. 2013 v čase o cca 19:30 hod. odvysielal v rámci

programovej služby JOJ v programe "Veľké noviny" príspevok "Dlhá cesta pošty", v ktorom neboli žiadnym spôsobom sprostredkované relevantné informácie týkajúce sa procesu vyhotovovania a doručovania súdnych rozhodnutí a tiež nebolo v relevantnej miere sprostredkované stanovisko dotknutých súdov, čím nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť predmetného programu. Vysielateľovi bola uložená podľa § 64 ods. 1 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. sankcia - odvyselať oznam o porušení zákona. Vysielateľ bol povinný odvyselať oznam bezprostredne pred tromi najbližšími po sebe nasledujúcimi odvysielaniami programu "Veľké noviny", počnúc 3. dňom od doručenia rozhodnutia a zároveň bezodkladne oznámiť Rade termín odvysielania oznamu. Rozhodnutie číslo x bolo vysielateľovi doručené dňa 26. 5. 2014, z čoho vyplynulo, že oznam o porušení mal byť odvysielaný v dňoch 29. 5., 30. 5. a 31. 5. 2014 pred programom "Veľké noviny". Oznámenie o odvysielaní oznamu vysielateľ nedoručil, a preto bol vykonaný monitoring, ktorým bolo zistené, že oznam o porušení zákona nebol navrhovateľom odvysielaný. Keďže navrhovateľ neodvysielal v rozpore s rozhodnutím číslo x oznam o porušení zákona, mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z.

Navrhovateľ na oznámenie o začatí správneho konania zo dňa 7. 7. 2014 a na výzvu k podaniu vyjadrenia k podkladom pre rozhodnutie, zo dňa 15. 8. 2014, nereagoval.

Odporca dňa 23. 9. 2014 následne rozhodol, že navrhovateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. tým, že v dňoch 29. 5. 2014, 30. 5. 2014 a 31. 5. 2014 neodvysielal na televíznej programovej službe JOJ oznam o porušení zákona, uložený Radou ako sankciu rozhodnutím Rady číslo x zo dňa 8. 4. 2014, čím došlo k porušeniu povinnosti odvyselať oznam o porušení zákona v primeranom rozsahu, forme a vysielacom čase určenom Radou, za čo mu uložil podľa § 64 ods. 1 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. sankciu - pokutu určenú podľa § 67 ods. 5 písm. f) zákona číslo 308/2000 Z.z. vo výške 10 000 €.

Úlohou senátu najvyššieho súdu v posudzovanej veci bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, preskúmať zákonnosť postupu a zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktorým bola navrhovateľovi uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z.z. za porušenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. k) citovaného zákona.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba to, či toto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom.

Podľa ust. § 250i ods. 2 O.s.p. ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávnych, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti, druhej hlavy.

Podľa ust. § 4 ods. 1 až 3 zák. č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii platného a účinného v rozhodnom čase, poslaním Rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Rada je právnická osoba so sídlom v Bratislave. Pri výkone štátnej správy v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie má postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou v rozsahu vymedzenom týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. g/, h/, m/ zák. č. 308/2000 Z.z., do pôsobnosti rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov, ukladať sankcie vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie a poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ako aj tým, ktorí vysielajú alebo prevádzkujú retransmisiu bez oprávnenia, žiadať záznamy vysielania od vysielateľov v prípade potreby.

Podľa ust. § 16 ods. 3, písm. b) a k) zákona č. 308/2000 Z.z., vysielateľ je povinný
b) zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru,
k) odvysielat' oznam o porušení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu (ďalej len "oznam o porušení zákona") a udelenej licencie v primeranom rozsahu, forme a vysielacom čase určenom radou.

Podľa ust. § 64 ods. 1 až 7 zákona č. 308/2000 Z.z.,
(1) Za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie:
a) upozornenie na porušenie zákona,
b) odvysielanie oznamu o porušení zákona,
c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti,
d) pokutu,
e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

(2) Sankciu podľa odseku 1 písm. d) rada uloží, ak vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť. Rada uloží pokutu bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 19. Rada môže uložiť pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 16 ods. 2 písm. a) a c), ods. 3 písm. k), § 20 ods. 1 a 4, § 30, ako aj v prípade vysielania bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. b)] alebo prevádzkovania retransmisie bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. e)].

(3) Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.

(4) Rada o uložení sankcie rozhodne do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti podľa odseku 1 dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď bola povinnosť porušená. Za deň, keď sa rada dozvedela o porušení povinnosti podľa odseku 1, sa považuje deň prerokovania správy o kontrole dodržiavania povinností podľa tohto zákona na zasadnutí rady.

(5) Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.

(6) Proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c) až e) možno podať opravný prostriedok na najvyšší súd do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia rady; podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c) nemá odkladný účinok.

(7) Ak bol podaný opravný prostriedok podľa odseku 6 a súd nezruší rozhodnutie rady, sankcia sa vykoná po nadobudnutí právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ak odsek 6 neustanovuje inak. Ak súd rozhodnutie rady zruší a vec vráti na nové konanie, rada rozhodne o sankcii najneskôr do troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia najvyššieho súdu. Uložená sankcia sa vykoná po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ak odsek 6 neustanovuje inak.

Podľa ust. § 65 zákona č. 308/2000 Z.z. povinnosť odvysielateľ oznam o porušení zákona môže rada vysielateľovi uložiť, ak vysielateľ vysielal programy alebo iné zložky programovej služby v rozpore s § 16 ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) a b), § 19 a § 20 ods. 1 a 4 a je účelné a potrebné, aby sa verejnosť o tom porušení dozvedela; rozsah, formu a vysielací čas určí rada.

Podľa ust. § 67 ods. 5 písm. f) zákona č. 308/2000 Z.z. rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 3 319 € do 165 969 € a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 497 € do 49 790 €, ak neodvysielal oznam o porušení zákona alebo nedodrжал podmienky na jeho zverejnenie, ktoré určila rada [§ 16 ods. 3 písm. k)].

Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem ustanovení § 23 v časti neprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, 53, 54, 56 až 68 zákona o správnom konaní.

Podľa § 3 ods.1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 22 ods. 1 Správneho poriadku o ústnych podaniach a o dôležitých úkonoch v konaní, najmä o vykonaných dôkazoch, o vyjadreniach účastníkov konania, o ústnom pojednávaní a o hlasovaní správny orgán spíše zápisnicu.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

Podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Vychádzajúc z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že navrhovateľ v preskúmanom správnom konaní nevyužil svoje právo na vyjadrenie sa k zistenému skutkovému stavu zo strany správneho orgánu, ani nenavrhoval vykonanie iných dôkazov, s odporcom napriek dvom výzvam nespôlupracoval, teda ani nevzniesol pochybnosti k podkladom pre rozhodnutie v správnom konaní, uvedených v oznámení o začatí správneho konania.

Z obsahu administratívneho spisu ako aj vyjadrení účastníkov konania je nesporné, že žalobcovi bola rozhodnutím číslo x uložená povinnosť, odovzdať oznam o porušení zákona. Predmetná sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. bola navrhovateľovi uložená z dôvodu porušenia povinností vysielateľa, ktorého skutková podstata je definovaná v ustanovení § 16 ods. 3 písm. b) zákona.

Sankcia - povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona, bola odporcom uložená (rozhodnutie č. x) z dôvodu, že v odvysielanom programe programovej služby JOJ „Veľké noviny“ dňa 8. 10. 2013, v čase o cca 19:30 hod., neboli žiadnym spôsobom sprostredkované relevantné informácie týkajúce sa procesu vyhotovovania a doručovania súdnych rozhodnutí a tiež nebolo v relevantnej miere sprostredkované stanovisko dotknutých súdov, čím nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť predmetného programu, čím navrhovateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona číslo 308/2000 Z.z. Navrhovateľ uloženú povinnosť, odvysielat' oznam o porušení zákona v určenom čase, nesplnil.

Sankcia - pokuta vo výške 10 000 € (rozhodnutie č. x) bola odporcovi uložená za porušenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. z dôvodu, že odporca neodvysielal na televíznej programovej službe JOJ oznam o porušení zákona uložený Radou.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ porušil dve rôzne, samostatné povinnosti vysielateľa, vyplývajúce z vyššie uvedených ustanovení zákona číslo 308/2000 Z.z. Nie je preto dôvodná námietka navrhovateľa, že je dvakrát sankcionovaný za ten istý správny delikt. Navrhovateľovi boli uložené dve samostatné sankcie za naplnenie dvoch rôznych skutkových podstat dvoch správnych deliktov.

Z právnej úpravy vyplývajúcej z ust. § 64 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z.z. vyplýva, že proti rozhodnutiu o uložení sankcie podľa odseku 1 písm. c) až e) možno podať opravný prostriedok na najvyšší súd do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia rady. V zmysle uvedenej právnej úpravy je zrejmé, že proti rozhodnutiu Rady, ktorým bola vysielateľovi uložená sankcia „odvysielat' oznam o porušení zákona“ podľa § 64 ods.1 písm. b/ citovaného zákona, nie je možné podať riadny opravný prostriedok, a teda rozhodnutie nadobúda právoplatnosť okamihom doručenia. Takéto rozhodnutie je preskúmateľné súdom postupom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku na základe žaloby (§ 247 a nasl. O.s.p.).

Rozhodnutie odporcu číslo x zo dňa 8. 4. 2014 napadol navrhovateľ žalobou podanou na Krajský súd v Bratislave, o ktorom bolo rozhodnuté v konaní č. 1 S/156/2014 - 31 zo dňa 16. 4. 2015 tak, že súd žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23. 5. 2015.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zhode s názorom odporcu dospel k záveru, že povinnosť odvysielat' oznam o porušení zákona, nezakladá možnosť exekučného vynútenia uloženej povinnosti. K plneniu povinností vysielateľa, možno tohto nepriamo „donútiť“ len v rámci ďalšieho sankčného postihu, v súlade so zákonom. V konaní prebiehajúcom na Krajskom súde v Bratislave č. 1 S 156/2014 nebolo vyhovelé návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia č. x a žaloba o preskúmanie tohto rozhodnutia bola zamietnutá.

Odvolací súd nemôže súhlasiť s názorom navrhovateľa ohľadom jeho opakovaného trestania a nespravodlivého procesu. Súd pristupujú k preskúmvaniu a posudzovaniu každej veci individuálne. Je zrejmé, že v prípade, ak by preskúmaním rozhodnutia č. x dospel krajský súd k záveru, že je nezákonné a v tomto dôsledku by došlo k jeho zrušeniu, odpadol by aj dôvod – podmienka pre uloženie sankcie podľa § 64 ods. 1

písm. d) pre nesplnenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. k) zákona číslo 308/2000 Z.z. Rozhodnutie, ktorým by bola sankcia uložená, by sa stalo nezákonným, najvyšší súd by musel v tomto konaní na uvedenú okolnosť prihliadať a preskúmané rozhodnutie zrušiť. Takáto situácia však nenastala, rozhodnutie č. x (tvoriace podľa navrhovateľa „podklad“ pre rozhodnutie č. x), bolo v čase súdneho prieskumu rozhodnutia č. x právoplatným rozsudkom súdu potvrdené, a preto z dôvodu nesplnenia povinnosti, ktorá pre navrhovateľa vyplynula z rozhodnutia č. x, bol odporca povinný pristúpiť k uloženiu pokuty podľa § 64 ods. 1 a 2 zákona č. 308/2000 Z.z. Je potrebné zároveň uviesť, že dôvodom pre uloženie pokuty nebolo predchádzajúce rozhodnutie č. x ale konanie navrhovateľa - nerešpektovanie povinnosti, ktorá z neho vyplynula.

Podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 26 ods.1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoleniu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Cenzúra sa zakazuje.

Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl.10 ods.1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti,

ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Z uvedenej právnej úpravy zakotvenej v Ústave Slovenskej republiky ako aj v Dohovore vyplýva, že právo na slobodu prejavu nie je absolútne. Je v právomoci štátu, zákonom ustanoviť také právne prostriedky, ktorými môže obmedziť právo na slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných (čl. 26 ods.2 Ústavy SR), bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci (čl. 10 ods. 2 Dohovoru).

Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 307/2014: “Zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou Rady pre vysielanie a retransmisiu ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať rigorózne v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ako individuálneho správneho aktu.

Zákonodarca zákonom č. 308/2000 Z. z. zveruje do právomoci Rady presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom (§ 4 ods.1,2 zákona č. 308/2000 Z. z.). Do pôsobnosti Rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa zákona o vysielaní a retransmisii a podľa osobitných predpisov, ako aj ukladať sankcie vysielateľom za porušenie právnej povinnosti (§ 5 ods.1 zákona č. 308/2000 Z. z.).

Najvyšší súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach v obdobných veciach judikoval, že je v právomoci odporcu sankcionovať navrhovateľa za porušenie povinností vysielateľa vyplývajúcich mu z právnych predpisov. Je zároveň povinnosťou navrhovateľa, ako vysielateľa, rešpektovať rozhodnutia Rady (§16 ods. 3 písm. k) zákona č. 308/2000 Z.z.) ako orgánu vykonávajúceho dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich vysielanie a retransmisiu. Zákon teda jednoznačne stanovuje práva a povinnosti vysielateľov, prevádzkovateľov retransmisie aj Rady pre vysielanie a retransmisiu. Z vyššie uvedených ustanovení zákona č.

308/2000 Z.z., vyplynula pre navrhovateľa povinnosť odovyselať oznam o porušení zákona podľa rozhodnutia Rady ako i povinnosť odporcu, pristúpiť k uloženiu sankcie za nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 16 ods. 3 písm. k) tohto zákona. Uloženie sankcie ako negatívneho dôsledku porušenia právneho predpisu alebo zákonom uložennej povinnosti, má význam tak represívny ako aj preventívny a výchovný, pričom je zároveň štandardným prostriedkom na dosiahnutie nápravy v demokratickej spoločnosti. Nemôže byť preto v rozpore s ústavnými princípmi a medzinárodnými dohovormi trvať na dodržiavaní zákonom upravených povinností a docieľiť ich splnenie (ak neboli splnené dobrovoľne) aj prostredníctvom sankčného postihu. V danom prípade nebol iný spôsob ako docieľiť splnenie povinnosti navrhovateľa - odovyselať oznam o porušení zákona, len prostredníctvom uloženia sankcie ako represívneho prostriedku, pôsobiť na vysielateľa.

Po preskúmaní spisového materiálu sa najvyšší súd stotožnil s názorom vysloveným v napadnutom rozhodnutí a vo vyjadrení odporcu, že ako príslušný správny orgán v dostatočnej miere zistil skutkový stav veci, na ktorý správne aplikoval relevantné ustanovenia zákona o vysielaní a retransmisii. Jeho rozhodnutie má všetky náležitosti ustanovené v § 47 Správneho poriadku, nevykazuje formálne ani logické nedostatky, je riadne odôvodnené a vychádza zo skutkového stavu zisteného v zmysle ustanovení Správneho poriadku.

Vzhľadom k tomu, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom ako aj v súlade s poslaním odporcu definovaným v § 4 zákona o vysielaní a retransmisii, bolo bez formálnych a logických nedostatkov, riadne odôvodnené a vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že toto ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

O náhrade trov rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého náhradu trov možno priznať len tomu navrhovateľovi, ktorý mal vo veci aspoň sčasti úspech.

O povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok za podaný opravný prostriedok vo výške 500 € rozhodol súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, z dikcie ktorého vyplýva, že poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Výška poplatku bola určená podľa položky č. 10 písm. g/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb.

28.

ROZHODNUTIE

I. Ak bolo na základe kontroly Slovenskej obchodnej inšpekcie zistené, že kontrolovaný subjekt postupoval pri uplatnení reklamácie v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, ktorú možno rozumne od neho ako predávajúceho očakávať pri jeho konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, mohol tým podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľov vo vzťahu k poskytovanej službe.

II. Ak kontrolovaný subjekt namiesto potvrdenia o prijatí reklamácie vydáva zákazníkovi - spotrebiteľovi „Zmluvy o vykonaní opravy“, boli jeho správaním naplnené znaky nekalej obchodnej praktiky v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov [§ 7 ods. 1 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. a) a b)].

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. septembra 2016, sp. zn. 3Sžo/102/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 25.07.2013, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj č. P/533/2/2012 zo dňa 21.02.2013. Týmto rozhodnutím prvostupňový správny orgán na základe výsledkov kontroly, vykonanej v dňoch 03.08.2012 a 14.09.2012 v prevádzkarni Značková predajňa mobilných telefónov O2 Telefónica, Trojičné námestie 10, Trnava, podľa § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) uložil žalobcovi pokutu v sume 1 000,- € pre porušenie:

1. zákazu upierať práva spotrebiteľa podľa § 3 ods. 1 (každý spotrebiteľ má právo na uplatnenie reklamácie) v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko pri predmetnej kontrole bolo zistené, že v reklamačnom poriadku v časti 2. PODMIENKY REKLAMÁCIE v bode 2.2 Záručné podmienky bolo uvedené: „Záruka sa nevzťahuje najmä na vady spôsobené neodborným alebo neoprávneným zásahom (vrátane zmeny alebo iného zásahu do softvéru), používaním v rozpore s návodom na použitie, vniknutím cudzích látok do Prístroja, nesprávnou údržbou, v prípade poškodenia vplyvom neodvratnej udalosti (živelná pohroma), mechanickým poškodením vinou Zákazníka alebo tretej osoby; ak bol Tovar pripojený na iné než predpísané napájacie napätie, prepätím alebo pokiaľ bola vada spôsobená v spojení s neštandardným Príslušenstvom. Ďalej sa záruka nevzťahuje na vady Tvaru, na ktorom boli porušené ochranné prvky (plomby) slúžiace na zistenie neodbornej montáže a manipulácie. Záruka nemôže byť uplatnená v prípade, ak je vyžadovaná modifikácia alebo adaptácia na rozšírenie funkcií Tvaru oproti zakúpenému prevedeniu, alebo možnosť jeho prevádzkovania v

inom štáte, než pre ktorý bol navrhnutý, vyrobený a schválený. Pokiaľ bude v priebehu opravy zistené, že sa záruka na reklamovanú vadu nevzťahuje, hradí náklady na takú opravu Zákazník. Záruka sa taktiež nevzťahuje na vady zavinené následkom havárie vozidla, v ktorom bol Tovar nainštalovaný, opotrebovaním v dôsledku používania Tvaru (škrabance, ošúchanie klávesnice a pod.), nešetrným, nedbalým používaním, prenášaním a odkladaním výrobku (vypadnutie telefónu z držiaka, skrivená alebo zlomená anténa, anténny konektor, odlomené záružky a vodiace drážky batérie, skrat kontaktov konektora kovovou mincou, sponkou a pod.) alebo nešetrnou a neadekvátnou manipuláciou mobilného telefónu a autopríslušenstve“ a zároveň v reklamačnom poriadku v časti v časti 2. PODMIENKY REKLAMÁCIE v bode 2.5 Posúdenie reklamácie bolo tiež uvedené: „Reklamácia bude odmietnutá, najmä ak: - ak ide o vady, za ktoré podľa tohto reklamačného poriadku Predajca nezodpovedá z dôvodov v ňom ustanovených alebo vyplývajúcich z platných právnych predpisov.“, čo je v rozpore s § 4 ods. 2 písm. b) v nadväznosti na § 3 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa;

2. zákazu používať nekalú obchodnú prax podľa § 8 ods. 4 v zmysle § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko šetrením predmetného podnetu spotrebiteľa bolo zistené, že informácie poskytnuté v zmluve o vykonaní opravy predkladanej spotrebiteľom pri uplatnení reklamácie, boli vzhľadom na veľkosť písma pre bežného spotrebiteľa nevhodne poskytnuté, nakoľko boli nečitateľné, písané veľmi malým písmom, pričom takéto konanie žalobcu vykazovalo znaky nekalej obchodnej praxe vo forme klamlivého opomenutia podľa § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, čím boli naplnené znaky nekalej obchodnej praxe v zmysle § 7 ods. 1 v nadväznosti na § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa;

3. zákazu používať nekalú obchodnú prax podľa § 7 ods. 2 písm. a) a podľa § 7 ods. 2 písm. b) v zmysle § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko predmetnou kontrolou bolo zistené, že v súvislosti s uplatnením reklamácie žalobca postupoval v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxe alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti, čím mohol podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľov vo vzťahu k poskytovanej službe, čo mohlo mať za následok značné ovplyvnenie schopnosti spotrebiteľov urobiť rozhodnutie, ktoré by pri nedostatku informácií inak neurobili, keď namiesto potvrdenia o prijatí reklamácie žalobca vydával spotrebiteľom „Zmluvy o vykonaní opravy“, čím boli naplnené znaky nekalej obchodnej praxe v zmysle § 7 ods. 1 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. a), b) zákona o ochrane spotrebiteľa;

4. povinnosti riadne informovať spotrebiteľa o podmienkach a spôsobe reklamácie v zmysle § 18 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko predmetnou kontrolou bolo zároveň zistené, že v reklamačnom poriadku v časti 2. PODMIENKY REKLAMÁCIE v bode 2.3 Záručná doba bolo uvedené: „V prípade výmeny niektorej súčasti Tvaru je záručná doba na túto súčasť 3 mesiace a začína plynúť dátumom prevzatia Tvaru, resp. dátumom, ktorý bol v protokole o reklamacii, resp. v inom relevantnom doklade o prevzatí reklamovaného Tvaru do opravy, dohodnutý ako deň prevzatia reklamovaného Tvaru po oprave, resp. v prípade skoršieho prevzatia, dňom prevzatia reklamovaného tovaru po oprave.“, čo je v rozpore s § 18 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Podľa § 250k ods. 1 OSP neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania krajský súd nepriznal.

Na základe obsahu napadnutého rozhodnutia krajský súd vyhodnotil, že správne orgány spoľahlivo zistili skutkový stav veci, pričom prvostupňový orgán za účelom presného a úplného zistenia skutočného stavu veci sám zabezpečil dôkazy potrebné pre posúdenie veci, ktoré spolu s podnetom na výkon kontroly a podkladov doručených spotrebiteľom nesporne preukázali, že žalobca upieral práva spotrebiteľa na uplatnenie reklamácie ako aj nedodržiaval zákaz používať nekalú obchodnú praktiku vo forme klamlivého opomenutia a nedodržiaval zákaz používať obchodnú praktiku, ktorá je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a ktorá môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe, ako aj riadne informovať spotrebiteľa o podmienkach a spôsobe reklamácie.

S poukazom na obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia podľa § 46 a § 47 ods. 3 správneho poriadku krajský súd námietky ohľadne nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a nedostatočne zisteného skutkového stavu vyhodnotil ako nedôvodné. Podľa krajského súdu preskúmané rozhodnutia oboch stupňov spĺňajú požiadavky správneho poriadku, sú presvedčivo odôvodnené. Žalovaný sa v nich náležite vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami žalobcu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia dáva dostatočnú odpoveď na všetky právne a skutkové otázky, ktoré boli predmetom konania a ich zodpovedanie bolo pre výsledok konania určujúce. Je zrejmé, že žalovaný sa vecou starostlivo zaoberal a svoj názor aj logicky odôvodnil. Napadnuté rozhodnutie je teda riadne odôvodnené, čo svedčí o tom, že žalovaný sa vecou riadne zaoberal, zvážil všetky relevantné skutočnosti veci a dodržiaval aj atribúty spravodlivého procesu s ohľadom na zmysel a účel záujmu chráneného právnymi normami na ochranu spotrebiteľov.

S poukazom na znenie ustanovení § 2 písm. n), § 3 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b), § 7 ods. 1 a § 7 ods. 2 písm. a) a b) zákona o ochrane spotrebiteľa krajský súd vyhodnotil, že žalovaný správne zohľadnil charakter poskytovanej služby, úroveň odbornej starostlivosti požadovanej v tejto oblasti, ako aj úroveň informovanosti, vedomosti a obozretnosti priemerného spotrebiteľa cieľovej skupiny, ktorej boli ponúkané služby adresované.

Pri posúdení porušenia práva spotrebiteľa byť informovaný predávajúcim o podmienkach a spôsobe reklamácie krajský súd s poukazom na ustanovenia § 8 ods. 4 a § 18 ods. 1, 4, 6 a ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa mal za preukázané porušenie § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa žalobcom. K porušeniu zákona došlo tým, že žalobca deklaroval v bode 2.5 reklamačného poriadku odmietnutie reklamácie pre prípad, ak ide o vady, za ktoré podľa tohto reklamačného poriadku nezodpovedá z dôvodov v ňom vymedzených. Uvedeným konaním žalobca uprel spotrebiteľovi právo na uplatnenie reklamácie podľa § 3 zákona o ochrane spotrebiteľa, čím zhoršil jeho postavenie tým, že mu výrazne sťažil, respektíve zmaril možnosť uplatnenia reklamácie. Podľa krajského súdu za zistený protiprávny stav žalobca plne zodpovedá bez ohľadu na dôvody uvedené v žalobe ako aj bez ohľadu na to, že opravil nesprávne uvedenú lehotu na uplatnenie zodpovednosti za vady z trojmesačnej na zákonnú 24 mesačnú lehotu. Tým, že žalobca v bode 2.3 reklamačného poriadku uviedol, že v prípade výmeny niektorej súčiastky tovaru je záručná doba na túto súčiastku 3 mesiace, porušil povinnosť riadne informovať spotrebiteľa o podmienkach a spôsobe reklamácie v zmysle § 18 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Tvrdenie žalobcu, že žiadnemu spotrebiteľovi nikdy nebola poskytnutá na vymenenú súčiastku kratšia než 24 mesačná záručná doba, považuje súd za bezpredmetné, nakoľko niektorých

spotrebiteľov mohlo od uplatnenia si reklamácie odradiť práve prečítanie reklamačného poriadku, v ktorom bola uvedená kratšia reklamačná doba.

Krajský súd dôvodil, že spotrebiteľ je nepochybne v danom prípade slabšou zmluvnou stranou, ktorý v snahe kúpiť tovar spravidla náležite nevyhodnotí rozsiahle zmluvné podmienky pripravené predávajúcim v časovom predstihu a navyše písané veľmi malým písmom. Takáto zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Tento výklad obsahu spotrebiteľskej zmluvy je v súlade s § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže je priaznivejší pre spotrebiteľa, najmä, keď podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona si spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Táto zmluvná podmienka obsiahnutá vo formulárových Všeobecných podmienkach spôsobuje menej priaznivejšie postavenie spotrebiteľa (rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 16C/160/2011 zo dňa 28.05.2013).

Konanie žalobcu spočívajúce vo vydaní zmluvy o vykonaní opravy namiesto potvrdenia o prijatí reklamácie krajský súd vyhodnotil, ako konanie naplňajúce znaky nekalej obchodnej praktiky. Táto je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k poskytovanej službe.

Krajský súd preskúmajúc zákonnosť rozhodnutia žalovaného považoval námietku žalobcu týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia veci správnym orgánom prvého stupňa ako aj žalovaným, za nedôvodnú. Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci súd taktiež považoval za preukázané, že žalobca náležite, so všetkou starostlivosťou, ktorú je možné od neho ako poskytovateľa služby spravodlivo očakávať, neposkytol spotrebiteľovi podstatné informácie obsiahnuté v reklamačnom poriadku tak, aby boli pre neho čitateľné. Predložené informácie boli vzhľadom na veľkosť písma pre bežného spotrebiteľa nevhodne poskytnuté, čo krajský súd vyhodnotil ako konanie žalobcu vykazujúce znaky nekalej obchodnej praktiky vo forme klamlivého opomenutia podľa § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa.

K procesným námietkam krajský súd uviedol, že pri vydávaní oznámenia o začatí správneho konania postupoval prvostupňový správny orgán podľa § 18 ods. 2 správneho poriadku a konanie začalo dňom, keď tento orgán urobil voči žalobcovi ako účastníkovi konania prvý úkon. V danom prípade to je oznámenie o začatí správneho konania. Z predmetného oznámenia o začatí správneho konania je zrejmé, kto je účastníkom konania, aká právna povinnosť bola porušená, ustanovenie právneho predpisu, ktoré bolo porušené a oznámenie obsahuje aj špecifikáciu protiprávneho konania žalobcu, ktorým porušil zákonné povinnosti. Dôvodom začatia správneho konania bolo porušenie konkrétnych zákonných povinností uvedených aj v inšpekčnom zázname zo dňa 03.08.2012 a 14.09.2012. Na základe uvedeného krajský súd uzavrel, že žalovaný postupoval v súlade s § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, s výnimkou taxatívne vymedzených ustanovení, čo však nie je preskúmaný prípad.

S poukazom na ustanovenia § 24 ods. 1, 5 a ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa krajský súd posúdil aj primeranosť výšky uloženej pokuty. Dôvodil, že výšku pokuty je v rámci administratívneho trestania nutné diferencovať a individualizovať, majúci na zreteli základné funkcie ukladania sankcií - individuálnu a generálnu

prevenciu. V danom prípade žalovaný použil svoju diskrečnú právomoc v rámci zákonného rámca, ním uložená pokuta nevybočuje z medzí ustanovených zákonom a je v dolnej hranici trestnej sadzby. Krajský súd ju vzhľadom na zistené okolnosti považuje za primerane vysokú. Žalovaný podľa názoru súdu starostlivo zvážil všetky hľadiská pre určenie výšky pokuty v zmysle § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a to charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia. Krajský súd má za to, že skutkové okolnosti identifikované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaného odôvodňujú sankciu v uloženej výške a uložená pokuta je v predmetnej veci vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná, tak z hľadiska represívneho, ako aj preventívneho.

Námietku žalobcu týkajúcu sa nedodržania lehoty na vydanie rozhodnutia krajský súd označil z nedôvodnú. Vychádzal z obsahu administratívneho spisu, na základe ktorého vyhodnotil, že predmetná lehota bola dodržaná, nakoľko porušenie bolo zistené v dňoch 03.08.2012 a 14.09.2012, prvostupňové rozhodnutie bolo vydané dňa 21.02.2013 a druhostupňové rozhodnutie dňa 25.07.2013. Z uvedeného je krajskému súdu zrejmé, že lehota na vydanie rozhodnutia podľa ustanovenia § 24 ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého môže byť pokuta uložená do jedného roka odo dňa, keď orgán dozoru zistil porušenie povinnosti podľa tohto zákona, najneskôr do troch rokov podľa odsekov 1 a 3 a do desiatich rokov podľa odseku 2 odo dňa porušenia povinnosti, bola dodržaná.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom vidí žalobca v nedostatočnom vysporiadaní sa s jeho tvrdením o vykonaní predmetnej kontroly v rozpore so zákonom č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu a so zásadami správneho konania. Taktiež sa súd prvého stupňa nevyjadril k žalobcom namietanej absencii rozhodnutia, ktoré správny orgán mal vydať a na ktoré žalobca opakovane poukazoval. Keďže podľa žalobcu absentovalo porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, začatie konania nespĺňa základnú hmotnoprávnu podmienku aplikácie § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a to existenciu porušenia povinností ustanovených týmto zákonom. Žalobca má za to, že správny orgán nerozhodol o porušení žiadneho ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, preto začatie konania o uložení pokuty nespĺňa základnú hmotnoprávnu podmienku aplikácie § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a to existenciu porušenia povinností ustanovených týmto zákonom.

Taktiež žalobca namieta, že sa krajský súd v napadnutom rozsudku nedostatočne vysporiadal „so skutočnosťou podľa ktorej pri vykonávaní kontroly je žalovaný v zmysle § 4 Zákona o štátnej kontrole oprávnený vyhotovovať obrazové, zvukové a obrazovo-zvukové záznamy na zdokumentovanie zistených nedostatkov a podľa § 5 Zákona o štátnej ochrane vyhotovovať takého záznamy je oprávnený inšpektor.“

Podľa žalobcu zákon o štátnej kontrole však neoprávňuje inšpektora SOI, aby v inšpekčnom zázname rozhodoval a právne kvalifikoval porušenie zákona u kontrolovanej osoby, preto aplikácia Správneho poriadku (t. j. vydanie rozhodnutia o porušení povinnosti) a s tým súvisiace využitie oprávnení žalobcu ako účastníka

správneho konania je plne na mieste. Žalobca napáda, že z oznámenia o začatí konania zo dňa 16.01.2013 je zrejmé, že správny orgán začal správne konanie výlučne o uložení postihu, nie o porušení povinnosti.

K ďalším procesným pochybeniam žalobca uviedol, že žalovaný pri vykonaní kontroly inšpektormi a údajného zistenia nedostatku postupoval v rozpore s § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa a v rozpore s § 1 ods. 1 Správneho poriadku, keďže kontrola, o ktorú sa začaté správne konanie opiera, nebola vykonaná v súlade s procesnoprávnym predpisom upravujúcim konanie a rozhodovanie o právnych pomeroch účastníka. Týmto postupom bola žalobcovi v konaní odňatá možnosť uplatnenia svojich procesných práv, ktoré Správny poriadok nepochybne priznáva.

Nezákonnosť napádaného rozhodnutia správneho orgánu žalobca vidí v tom, že konanie žalobcu nenaplnilo znaky protiprávneho konania

Podľa žalobcu sa krajský súd nevyjadril v dostatočnej miere k jeho námietkam, napádajúcim vydanie rozhodnutia na základe nespoľahlivo zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaným. Pri rozhodovaní žalovaný nebral do úvahy vyjadrenia žalobcu v správnom konaní. V prejednávanej veci žalovaný nevyhodnotil všetky dôkazy a námietky žalobcu ako účastníka konania ani jednotlivo ani v ich vzájomnej súvislosti, čím spolu s nedostatočne zisteným skutkovým stavom, dospel k nesprávnym právnym zisteniam.

Žalobca opakovane napáda nesprávne právne posúdenie veci, spočívajúce v nesprávnej aplikácii § 4 ods. 2 písm. b), § 8 ods. 4 a § 18 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa na zistený skutkový stav.

Má za to, že v žiadnom prípade nedopustil porušenia predmetných ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa.

Skutočnosť, že žalobca mal vo svojom reklamačnom poriadku v bode 2.2 uvedené, na čo sa záruka nevzťahuje, je plne v súlade so všetkými právnymi predpismi Slovenskej republiky ako aj všetkými normami európskeho práva, ktoré sú na území Slovenskej republiky priamo aplikovateľné.

Dôvodí ustanovením § 619 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predávajúci zodpovedá za vady, ktoré má predaná vec pri prevzatí kupujúcim. Vzhľadom na túto skutočnosť predávajúci nemôže zodpovedať za poškodenie veci kupujúcim, ak kupujúci používal vec v rozpore s návodom na použitie, alebo vec poškodil úmyselne, či v dôsledku havárie alebo nešetrného zaobchádzania s vecou. Každý návod na použitie a záručný list spotrebiteľa upozorňujú, ako má výrobok používať, akého konania sa má vyvarovať, akú akosť, vlastnosti daný tovar má. Žalobca má za to, že krajský súd na vyššie uvedené skutočnosti neprihliadal, ani na fakt, že ustanovenie reklamačného poriadku žiadnym spôsobom spotrebiteľa na jeho právach neukracuje, iba spotrebiteľa upozorňuje, v akých prípadoch má počítať s tým, že jeho reklamácia nebude uznaná. Žalobca zdôraznil, že o uznaní záručnej reklamácie rozhoduje výlučne autorizovaná osoba, a to dokonca aj v prípade, ak ide o tovar, ktorý zákazník zakúpil pred viac ako 12 mesiacmi. Žalobca každý tovar, ktorý zákazník prinesie na

reklamáciu počas záručnej doby, zasiela na posúdenie do autorizovaného servisného strediska. Nikdy neposudzuje reklamáciu sám, bez toho, aby sa k stavu nevyjadrilo autorizované stredisko.

Žalobca poukázal na obsah reklamačného poriadku, ktorý nezakazuje spotrebiteľovi priniesť tovar na reklamáciu a ani nič nehovorí o tom, že žalobca tovar na reklamáciu neprevezme, a teda spotrebiteľovi nezabraňuje uplatniť právo na reklamáciu. Podľa jeho názoru zákon na ochranu spotrebiteľa žiadne bližšie vymedzenie náležitostí reklamačného poriadku neustanovuje (ani pozitívne ani negatívne, čo reklamačný poriadok nemá obsahovať).

K namietanému porušeniu § 18 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa, spočívajúcemu vo vydaní zmluvy o vykonaní opravy pri reklamovaní tovaru namiesto potvrdenia o prijatí reklamácie, žalobca argumentuje, že zákon o ochrane spotrebiteľa, ani iný vykonávací predpis, neurčujú, ako má takýto písomný doklad vyzerat' a akú má mať podobu. Poukazuje na to, že sporná zmluva o vykonaní opravy obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované právnymi predpismi na vybavovanie reklamácií. Sú v nej označení spotrebiteľ aj osoba, u ktorej si reklamáciu uplatňuje, je tam dátum prijatia, predpokladaný čas vykonania opravy, je v nej detailne označený reklamovaný tovar, poznámka, či je tovar reklamovaný v záručnej lehote a je podpísaná oprávnenými osobami. Opätovne žalobca uviedol, že každý právny úkon sa posudzuje podľa obsahu. Názov posudzovaného dokumentu je v danom prípade právne irelevantný a nemá spôsobilosť ovplyvniť správanie spotrebiteľa. Zákon ustanovuje povinnosť vydávať potvrdenie a písomný doklad, pričom nikde neustanovuje názvy týchto dokumentov. Všetky dokumenty, ktoré dostáva zákazník pri uplatňovaní svojej reklamácie v spoločnosti žalobcu sú preto plne v súlade so všetkými právnymi predpismi Slovenskej republiky a nepoškodzujú žiadne právo spotrebiteľa. Posúdenie tohto dokumentu za nekalú obchodnú praktiku krajským súdom žalobca označil za extenzívny výklad, pričom sa krajský súd ku všetkým skutočnostiam dostatočne nevyjadril.

K zistenému a sankcionovanému klamlivému opomenutiu (§ 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa) žalobca uviedol, že na podpisovanie zákazníckych dokumentov so svojimi zákazníkmi používa biometrický podpis. V praxi to znamená, že zákazník podpisuje pomocou biometrického podpisu dokument na elektronickom zariadení, tablete. Každému zákazníkovi, ktorý má problém text dokumentu na tomto zariadení prečítať otočí pracovník, ktorý predmetného zákazníka obsluhuje monitor, na ktorom si môže daný text zväčšiť podľa svojich potrieb. Každý zákazník tak má možnosť pohodlne si prečítať text, ktorý podpisuje zväčšený na akúkoľvek veľkosť, ktorá mu vyhovuje. Podľa žalobcu je zarážajúce, že správny orgán si pri žiadnej zo svojich kontrol v dňoch 3.8.2012 a 14.9.2012 túto skutočnosť nevšimol a krajský súd sa ku tejto skutočnosti taktiež nevyjadril.

Žalobca má za to, že v čase konania kontroly používal pri dokladoch vybavujúcich reklamácie veľkosť písma, ktorú nemožno v žiadnom prípade považovať za nekalú obchodnú praktiku podľa uvedeného § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa. Vytýkaný nedostatok podľa žalobcu nenapĺňa žiadnu zo skutkových podstát uvedenú v citovanom ustanovení, teda neskrýva, ani neposkytuje nejasným viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie. Veľkosť písma používaná na zmluve o vykonaní opravy je plne dostačujúca a čitateľná voľným okom. Žalobca poukazuje na to, že za celú existenciu spoločnosti žalobcu nebola zaznamenaná jediná sťažnosť od spotrebiteľa ohľadne veľkosti písma na danom dokumente. Žalobca má za to, že v tomto

případe ide o výsostne súkromný a teda subjektívny názor osoby, ktorá stanovisko správneho orgánu pripravovala a krajský súd sa s tým stotožnil. Žalobca namieta, že krajský súd, podobne ako správny orgán, neuviedol podľa akého ustanovenia, účinného v čase konania predmetnej kontroly, považoval veľkosť písma za nedostatočnú.

V tejto súvislosti žalobca poukázal na ustanovenie čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Svoje konanie žalobca považuje za plne zákonné a akékoľvek konštatovanie jeho protizákonnosti sa prieči základnému ústavnému princípu podľa uvádzaného článku Ústavy SR. Krajskému súdu vytýka, že pri argumentácii ohľadom výšky uloženej pokuty nezohľadnil najmä fakt, že žiadny spotrebiteľ nebol nikdy žiadnym spôsobom ukrátený na svojich právach. Žiadnemu spotrebiteľovi nebola odmietnutá možnosť uplatnenia reklamácie, pričom správny orgán takýto podnet neriešil. Veľkosť používaného písma bola bežnou veľkosťou používanou na území Slovenskej republiky v spotrebiteľských vzťahoch, pričom spotrebiteľ má možnosť zväčšenia textu ešte pred podpisom zmluvy. Žiadny spotrebiteľ nie je ukrátený na právach tým, že predávajúci si určí, ako si nazve dokument, ktorý vydáva v súlade s § 18 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa. Žiadnemu spotrebiteľovi nikdy nebola poskytnutá na vymenenú súčiastku kratšia než 24 mesačná záručná doba.

Podľa žalobcu konaním žalovaného bol ukrátený na subjektívnych právach, najmä práva na právnu ochranu, ktoré mu priznáva Správny poriadok a zákon na ochranu spotrebiteľa.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Námietky uvádzané v odvolaní sú svojím obsahom identické s dôvodmi uvedenými v žalobe, preto žalovaný poukázal na svoje vyjadrenie k žalobe, na ktorého obsahu vo vzťahu k zákonnosti jeho postupu a rozhodnutia trvá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania žalovaného (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods.1 OSP).

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa § 245 ods. 2 OSP pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 250i ods. 1 vety prvej OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 2 OSP ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Podľa § 250i ods. 3 OSP v rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy.

Podľa § 53c Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.09.2013 ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

Podľa § 619 ods. 1 Občianskeho zákonníka predávajúci zodpovedá za vady, ktoré má predaná vec pri prevzatí kupujúcim. Pri použitých veciach nezodpovedá za vady vzniknuté ich použitím alebo opotrebením. Pri veciach predávaných za nižšiu cenu nezodpovedá za vadu, pre ktorú bola dojednaná nižšia cena.

Podľa § 620 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záručná doba je 24 mesiacov. Ak je na predávanej veci, jej obale alebo návode k nej pripojenom vyznačená lehota na použitie, neskončí sa záručná doba pred uplynutím tejto lehoty.

Podľa § 622 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak ide o vadu, ktorú možno odstrániť, má kupujúci právo, aby bola bezplatne, včas a riadne odstránená. Predávajúci je povinný vadu bez zbytočného odkladu odstrániť.

Podľa § 622 ods. 2 Občianskeho zákonníka kupujúci môže namiesto odstránenia vady požadovať výmenu veci, alebo ak sa vada týka len súčasti veci, výmenu súčasti, ak tým predávajúcemu nevzniknú neprimerané náklady vzhľadom na cenu tovaru alebo závažnosť vady.

Podľa § 622 ods. 3 Občianskeho zákonníka predávajúci môže vždy namiesto odstránenia vady vymeniť vadnú vec za bezvadnú, ak to kupujúcemu nespôsobí závažné ťažkosti.

Podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak ide o vadu, ktorú nemožno odstrániť a ktorá bráni tomu, aby sa vec mohla riadne užívať ako vec bez vady, má kupujúci právo na výmenu veci alebo má právo od zmluvy odstúpiť. Tie isté práva prislúchajú kupujúcemu, ak ide síce o odstrániteľné vady, ak však kupujúci nemôže po opätovné vyskytnutie sa vady po oprave alebo pre väčší počet väd vec riadne užívať.

Podľa § 623 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o iné neodstrániteľné vady, má kupujúci právo na primeranú zľavu z ceny veci.

Podľa § 627 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak dôjde k výmene, začne plynúť záručná doba znova od prevzatia novej veci. To isté platí, ak dôjde k výmene súčiastky, na ktorú bola poskytnutá záruka.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej kontrole“), kontrolou vnútorného trhu sa zisťuje, či výrobky a služby pri ich predaji a poskytovaní sú v súlade so

všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä či sa predávajú a poskytujú bezpečné, v správnom množstve, miere, hmotnosti a kvalite.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o štátnej kontrole, orgánom kontroly vnútorného trhu je Slovenská obchodná inšpekcia; vo svojej kontrolnej a rozhodovacej činnosti je nezávislá.

Podľa § 2 písm. n) zákona o ochrane spotrebiteľa, na účely tohto zákona sa rozumie odborným posúdením vyjadrenie znalca alebo stanovisko vydané autorizovanou, notifikovanou alebo akreditovanou osobou alebo stanovisko osoby oprávnenej výrobcom na vykonávanie záručných opráv (ďalej len "určená osoba").

Podľa § 3 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru a kontroly (ďalej len "orgán dozoru") a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

Podľa § 4 ods. 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci nesmie spotrebiteľovi upierať práva podľa § 3.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

Podľa § 7 ods. 2 písm. a), b) zákona o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 8 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v odseku 1, alebo neoznámi obchodný účel obchodnej praktiky, ibaže je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný spotrebiteľa riadne informovať o podmienkach a spôsobe reklamácie vrátane údajov o tom, kde možno reklamáciu uplatniť, a o vykonávaní záručných opráv. Reklamačný poriadok musí byť na viditeľnom mieste dostupným spotrebiteľovi.

Podľa § 18 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa ak spotrebiteľ uplatní reklamáciu, predávajúci alebo ním poverený zamestnanec alebo určená osoba je povinný poučiť spotrebiteľa o jeho právach podľa všeobecného predpisu; na základe rozhodnutia spotrebiteľa, ktoré z týchto práv spotrebiteľ uplatňuje, je povinný určiť spôsob vybavenia reklamácie podľa § 2 písm. m) ihneď, v zložitých prípadoch najneskôr do 3 pracovných

dní odo dňa uplatnenia reklamácie, v odôvodnených prípadoch, najmä ak sa vyžaduje zložité technické zhodnotenie stavu výrobku alebo služby, najneskôr do 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie. Po určení spôsobu vybavenia reklamácie sa reklamácia vybaví ihneď, v odôvodnených prípadoch možno reklamáciu vybaviť aj neskôr; vybavenie reklamácie však nesmie trvať dlhšie ako 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie. Po uplynutí lehoty na vybavenie reklamácie má spotrebiteľ právo od zmluvy odstúpiť alebo má právo na výmenu výrobku za nový výrobok.

Podľa § 18 ods. 6 zákona o ochrane spotrebiteľa ak spotrebiteľ reklamáciu výrobku uplatnil počas prvých 12 mesiacov od kúpy, môže predávajúci vybaviť reklamáciu zamietnutím len na základe odborného posúdenia; bez ohľadu na výsledok odborného posúdenia nemožno od spotrebiteľa vyžadovať úhradu nákladov na odborné posúdenie ani iné náklady súvisiace s odborným posúdením.

Podľa § 18 ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa ak spotrebiteľ reklamáciu výrobku uplatnil po 12 mesiacoch od kúpy a predávajúci ju zamietol, osoba, ktorá reklamáciu vybavila, je povinná v doklade o vybavení reklamácie uviesť, komu môže spotrebiteľ zaslať výrobok na odborné posúdenie. Ak je výrobok zaslaný na odborné posúdenie určenej osobe, náklady odborného posúdenia, ako aj všetky ostatné s tým súvisiace účelne vynaložené náklady znáša predávajúci bez ohľadu na výsledok odborného posúdenia. Ak spotrebiteľ odborným posúdením preukáže zodpovednosť predávajúceho za vadu, môže reklamáciu uplatniť znova; počas vykonávania odborného posúdenia záručná doba neplynie. Predávajúci je povinný spotrebiteľovi uhradiť do 14 dní odo dňa znova uplatnenia reklamácie všetky náklady vynaložené na odborné posúdenie, ako aj všetky s tým súvisiace účelne vynaložené náklady. Znova uplatnenú reklamáciu nemožno zamietnuť.

Podľa § 18 ods. 8 vety prvej zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný pri uplatnení reklamácie vydať spotrebiteľovi potvrdenie.

Podľa § 27 zákona o ochrane spotrebiteľa na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem § 20 ods. 3 písm. e) až h) a § 21 a § 26a.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právnymi aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobe uvedenej v § 26 pokutu do 2 000 000 Sk; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 5 000 000 Sk.

Podľa § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti.

Podľa § 24 ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa, konanie o uložení pokuty možno začať do 12 mesiacov odo dňa, keď orgán dozoru zistil porušenie povinnosti podľa tohto zákona, najneskôr do troch rokov podľa odsekov 1 a 3, a do desiatich rokov podľa odseku 2 odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo. Pokutu možno uložiť najneskôr do štyroch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Predmetom odvolacieho konania je preveriť zákonnosť žalobcom namietaného procesného postupu správneho orgánu v súvislosti s uložením pokuty za porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa, ako i posúdiť správnosť vyhodnotenia zisteného skutkového stavu vo vzťahu ku konštatovaným porušeniam práv spotrebiteľa.

Odvolačí súd po oboznámení sa s obsahom administratívneho a súdneho spisu, posúdiac argumentáciu odvolacích dôvodov žalobcu, konštatuje, že vo vzťahu k záverom súdneho prieskumu procesného postupu predchádzajúceho vydaniu napadnutých rozhodnutí oboch stupňov a konštatovaného porušenia predmetných ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa žalobcom s následkom sankčného postihu, vrátane jeho včasného uloženia a primeranosti čo do výšky uloženej pokuty, sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa len nasledujúce dôvody (§ 219 ods. 2 OSP).

Námietku žalobcu napádajúcu procesný postup predchádzajúci začatiu konania o uložení postihu podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorému podľa žalobcu malo predchádzať konanie o porušení povinnosti, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Predovšetkým je potrebné poznamenať, že osobitné alebo samostatné konanie, ktorého výsledkom by bolo rozhodnutie s enunciátom konštatujúcim porušenie zákonnej povinnosti, sa v žiadnom konaní administratívneho trestania, ani v trestnom konaní podľa Trestného poriadku, nevedie.

Konštatovanie porušenia zákonnej povinnosti zodpovednou osobou (v prípade administratívneho trestania ide o objektívnu zodpovednosť zákonom stanoveného porušiteľa zákona) s presným opisom skutku porušujúcim zákon alebo naplňajúcim znaky skutkovej podstaty priestupku alebo správneho deliktu tak, aby nebol zameniteľný s iným, tvorí ako tzv. skutková veta súčasť výroku rozhodnutia, ktorým sa rozhoduje o vine deliktuálne zodpovednej osoby za spáchaný správny delikt spolu s jej následným postihom. Týmto je uloženie trestu, resp. administratívneho postihu, ktorý za to ktoré porušenie zákon ukladá.

V administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu deliktu došlo, ako aj následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu. Zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti, ktorá vyplýva aj z ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa.

V správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona o štátnej kontrole a zákona o ochrane spotrebiteľa postupuje podľa ustanovení správneho poriadku, a preto povinnosťou správnych orgánov oboch stupňov bolo v konaní zistiť skutočný stav a pri tom postupovať v súčinnosti s účastníkom tohto konania a

vzhľadom na nedostatok špeciálnej úpravy bolo potrebné pri posudzovaní správneho deliktu a rozhodovaní o ňom ako aj pri ukladaní sankcie postupovať „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúci trestnoprávnu úpravu (Trestný zákonník, Trestný poriadok,).

Uvedený záver vyplýva zo znenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (publikovaný pod č. 209/1992 Zb.), upravujúceho právo na spravodlivé súdne konanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti osobe, pričom pod vymezenie predmetu konania slovným spojením „akékoľvek trestné obvinenie“ vyplýva nevyhnutnosť poskytnúť záruky a práva, ktoré sú zakotvené v trestnom zákone a trestnom poriadku nielen obvinenému z trestného činu, ale aj subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť.

Odporúčanie výboru ministrov č. R(91) pre členské štáty o správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov 13. 02 1991 na 452. zasadnutí zástupcov ministrov, odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve aj praxi riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúčania, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postih za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa považujú za správne sankcie.

V zmysle judikatúry najvyššieho súdu, ak teda správny poriadok neustanovuje hmotnoprávnu a ani procesnoprávnu úpravu sankcionovania správnych deliktov je potrebné vychádzať z právnej teórie, ktorá v rámci verejnoprávnej zodpovednosti za protispoločenské konanie rozoznáva trestné činy, priestupky, iné správne delikty, ďalšej špecifikácii podliehajú správne disciplinárne delikty a správne delikty poriadkové. Deliktom je len také porušenie povinnosti (konanie alebo opomenutie), ktoré konkrétny zákon takto označuje. Rozlišovacím kritériom medzi jednotlivými druhmi deliktov podľa závažnosti je miera ich typovej spoločenskej nebezpečnosti vyjadrenej v znakoch skutkovej podstaty, u iných správnych deliktoch a disciplinárnych deliktoch ešte aj okruhom subjektov, ktoré sa deliktu môžu dopustiť (výstižne to určuje zákon o priestupkoch). V prípade správnych deliktov ide o tzv. správne trestanie, o postih správnym orgánom za určité nedovolené konanie (či opomenutie). Je potrebné zdôrazniť, že formálne označenie určitého typu protispoločenského konania a tomu zodpovedajúcemu zaradeniu medzi trestné činy, priestupky, iné správne delikty a z toho vyodené následky v podobe sankcií, vrátane príslušného konania, pritom či už ide o oblasť súdneho alebo správneho trestania, je len vyjadrením reálnej trestnej politiky štátu, teda reflexia názoru spoločnosti na potrebnú mieru ochrany jednotlivých vzťahov a záujmov. Kriminalizácia, či naopak dekriminalizácia určitého konania nachádza výraz v platnej právnej úprave a v ich zmenách, voľbe procesných nástrojov potrebných k odhaleniu a dokázaniu konkrétnych skutkov ako aj prítomnosti postihu delikventa.

S prihliadnutím na zákonnú úpravu výrokov rozhodnutí o vine a treste páchatel'a v slovenskom právnom poriadku (napr. ustanovenie § 163 ods. 3 Trestného poriadku alebo § 77 zákona o priestupkoch) a podmienky konania predchádzajúce ich vydaniu, možno per analogiam konštatovať, že správny orgán prvého stupňa postupoval v súlade so správnym poriadkom, keď na základe kontrolných zistení začal konanie o uložení sankcie podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na kogentný charakter ustanovenia § 24 ods. 1

zákona o ochrane spotrebiteľa a zásadu oficiality uplatňovanú v administratívnom trestaní, bolo povinnosťou správneho orgánu prvého stupňa namietané konanie o uložení pokuty začať. Jeho výsledkom bolo rozhodnutie o uložení pokuty, v ktorého výroku správny orgán prvého stupňa správne uviedol i skutkovú vetu obsahujúcu presný popis skutku a zhrnutie skutkových zistení, ku ktorým kontrolný orgán dospel a ktoré použil ako podklad pre rozhodnutie o uložení pokuty za porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa. Preto o porušení povinnosti žalobcom nebolo potrebné viesť osobitné konanie, tak ako sa žalobca domnieva.

V tejto súvislosti odvolací súd taktiež nemôže prisvedčiť žalobcovi v tvrdení, že inšpektor Slovenskej obchodnej inšpekcie v inšpekčnom záznamne v rozpore so zákonom o štátnej kontrole rozhodoval a právne kvalifikoval porušenie zákona kontrolovanou osobou. Z obsahu predmetných inšpekčných záznamov vyplýva, že ich obsahom je zaznamenanie priebehu výkonu kontroly, s uvedením dátumu a miesta jej realizácie, zúčastnených osôb, opisu kontrolných zistení s konštatovaním porušenia zákona s väzbou na konkrétne zákonné ustanovenia, vyjadrenia zástupcu žalovaného v kontrolovanej prevádzkarni, prijatých opatrení a pokynov, podpisov zúčastnených osôb a poučením o opravnom prostriedku podľa § 6 ods. 2 zákona o štátnej kontrole.

Predmetné inšpekčné záznamy tvoria podklad pre začatie konania o uložení sankcie, nie sú rozhodnutím, keďže neobsahujú právne záväzný výrok o právach a povinnostiach žalobcu. Navyše, v zmysle poučenia záznamov mal žalobca možnosť podať proti opatreniam písomné námietky a v priebehu správneho konania o uložení sankcie mal možnosť sa k zisteným skutočnostiam vyjadriť, čo aj využil.

Vo vzťahu k vyhodnoteniu skutkových zistení odvolací súd konštatuje, že tieto správne orgány oboch stupňov vyhodnotili správne, s prihliadnutím na cieľ sledovaný Občianskym zákonníkom a zákonom o ochrane spotrebiteľa, na záujmy slabšej strany v spotrebiteľských vzťahoch, ktorým je priemerne technicky zdatný spotrebiteľ, vzhľadom na predmet poskytovanej služby a predaja, ako i s prihliadnutím na povinnosť odbornej prevahy a povinnej odbornej starostlivosti žalobcu ako predajcu predmetných tovarov a poskytovateľa služieb.

V kontexte ochrany spotrebiteľa nie je možné prisvedčiť obchádzaniu zákona predložením zmluvy o vykonaní opravy, namiesto vystavenia potvrdenia o prijatí reklamácie v zmysle zákonných ustanovení (§ 18 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa), a to bez akýchkoľvek výhrad a povinností ukladajúcich spotrebiteľovi, v podstate nútenia ho do nového záväzkového vzťahu, z ktorého mu budú vyplývať ďalšie povinnosti. Pri uplatnení reklamácie spotrebiteľom je potrebné dodržať postup podľa § 18 zákona o ochrane spotrebiteľa, predovšetkým ho poučiť o jeho právach podľa § 622 a § 623 Občianskeho zákonníka, ako to vyplýva z ustanovenia § 18 ods. 4 vety prvej zákona o ochrane spotrebiteľa.

Námietka napádajúca nedostatok právneho predpisu pri konštatovaní porušenia zákona o ochrane spotrebiteľa uvedením veľmi malého, nečitateľného písma v zmluve o vykonaní opravy, je taktiež odvolacím súdom hodnotená ako nedôvodná.

V bode 2. výroku rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je uvedené zákonné ustanovenie, pod ktoré porušenie zákonnej povinnosti konaním žalobcu správny orgán subsumoval (§ 7 ods. 1 v spojení s § 8 ods.

4 zákona o ochrane spotrebiteľa), pričom veľmi malé a nečitateľné písmo uvedené v predmetnej zmluve klasifikoval ako nevhodný spôsob poskytnutia podstatných informácií spotrebiteľovi. Obzvlášť v kontexte obchodných podmienok vyznievajúcich v neprospech spotrebiteľa sa vyhodnotenie skutkového stavu správnymi orgánmi oboch stupňov javí ako zákonné a spravodlivé, napĺňajúce účel ochrany spotrebiteľa. Skutočnosť, že v čase výkonu predmetnej kontroly v právnom poriadku Slovenskej republiky (§ 53c Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 1b nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného od 01.06.2014) veľkosť písma v zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou nebola striktné upravená, nemení nič na veci, že správny orgán veľmi malé a nečitateľné písmo v zmluve mohol podradiť pod vyššie uvedenú skutkovú podstatu predpokladanú zákonom o ochrane spotrebiteľa.

Na základe obsahu administratívneho spisu a napadnutých rozhodnutí najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu ich zákonnosti konštatuje, že správna úvaha žalovaného na zistený skutkový stav je adekvátne a nevybočuje z medzí hľadísk ustanovených zákonom (§ 245 ods. 2 OSP). Žalovaný sa vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, vrátane riadneho odôvodnenia proporcionality sankčného zásahu, mimochodom uloženého na samej spodnej hranici sadzby stanovenej zákonom.

Vzhľadom na uvedené a na citované ustanovenia zákonov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny postupom podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP v spojení s § 219 ods. 1, ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

29.

ROZHODNUTIE

I. Základným princípom výberu dane z pridanej hodnoty ako nepriamej dane je, že podnikateľ musí byť plne zbavený ťarchy dane z pridanej hodnoty zaplatenej v cene prijatých tovarov a služieb určených na uskutočnenie zdaniteľných obchodov podliehajúcich dani z pridanej hodnoty.

II. Daň z pridanej hodnoty je súčasťou ceny, a preto je ňou zdaňovaný predaj tovaru a služieb v každej fáze výroby a distribúcie okrem oslobodených transakcií. Pláťiteľ si môže od dane, ktorú má odviesť štátu z vykonaného obratu, odpočítať daň, ktorú mu pri nákupe tovarov a služieb účtoval iný pláťiteľ ako súčasť ceny. Uvedený princíp sa však uplatní iba vtedy, ak pláťiteľ preukáže, že deklarovaný tovar nadobudol od konkrétneho pláťiteľa a dane z pridanej hodnoty a že mu daň z pridanej hodnoty aj v cene tovaru zaplatil.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. novembra 2016, sp.zn. 3Sžf/104/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia vyššie uvedeného rozhodnutia žalovaného ako i dodatočného platobného výmeru Daňového úradu Pezinok (ďalej len „správca dane“) zo dňa 09.04.2010. Týmto rozhodnutím správca dane podľa § 44 ods. 6 písm. b) bod 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení účinnom do 29.12.2010 (ďalej len „zákon o správe daní“) na základe výsledku daňovej kontroly dodatočne vyrubil žalobcovi rozdiel dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie december 2008 v sume 15 817,56 €. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 15.06.2010 v rámci odvolacieho konania postupom podľa § 48 ods. 5 zákona o správe daní predmetný dodatočný platobný výmer potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP krajský súd neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Dôvodom dodatočného vyrubenia DPH za kontrolované zdaňovacie obdobie bolo správcom dane konštatované porušenie § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení účinnom do 31.12.2008 (ďalej len „zákon o DPH“) žalobcom, keď tento si uplatnil právo na odpočítanie dane za dodanie tovaru, ktorého reálne dodanie deklarovaným dodávateľom sa preverovaním zo strany správcu dane nepotvrdilo. Konkrétne správca dane v zdaňovacom období december 2008 neuznal žalobcovi nárok na odpočítanie DPH z daňových dokladov č. 20080271, č. 20080285, č. 20080306, č. 20080311 a č. 20080315, vystavených dodávateľom G. s.r.o., ktorými mal fakturovať dodanie tovaru v celkovej sume 2 984 520,- Sk, z toho 19 % DPH predstavovala sumu 476 520,- Sk.

V rámci súdneho prieskumu krajský súd konštatoval skutkové zistenia tvoriace podklad pre dodatočné určenie DPH za predmetné zdaňovacie obdobie a s poukazom na zásady daňového konania a dôkaznú povinnosť žalobcu vyhodnotil, že správca dane dbal na skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti, aby tieto boli zistené čo najúplnejšie. Ako nesporné posúdil, že správca dane formou dožiadania skúmal aj vecné naplnenie fakturovaného obchodu s dodávateľom G., s.r.o., pričom žalobca počas daňovej kontroly napriek výzve správcu dane neuviedol žiadne osoby, prípadných svedkov, resp. nedoložil do spisu žiadne relevantné dôkazy na podporu jeho tvrdení.

Neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu krajský súd zároveň dôvody citáciou právneho názoru obsiahnutého v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3SŽf 85/2013 zo dňa 3. júna 2014 (hoci tento prameň krajský súd v odôvodnení neuviedol – poznámka odvolacieho súdu), podľa ktorého: „.....žalobca uskutočnil platby osobe, ktorej identitu si neoveril a ktorej právny vzťah s dodávateľom je nepreukázaný. I v prípade, že by sa preukázala existencia tovaru, tak výdavok v danom prípade (keďže nešlo o platbu cez účet), nesmeroval k tvrdenému dodávateľovi, ale k neznámej osobe. V danom prípade postup žalobcu nie je možné hodnotiť ako postup obchodníka s odbornou starostlivosťou, ktorý zachováva podnikatelia pri platbách v hotovosti. Tieto okolnosti neumožňujú a nejde o špecifickú situáciu, kedy na základe judikatúry by bolo možné presunúť dôkazné bremeno z daňového subjektu na správcu dane. Správca dane vychádzal zo správneho rozloženia dôkazného bremena. Daňový subjekt pre prípad daňovej kontroly si neuchoval relevantné dôkazné prostriedky, ktoré s ohľadom na povahu transakcie bolo možné od neho očakávať nielen na základe zákona, ale i na základe rozumnej odbornej starostlivosti o vlastné daňové záležitosti“.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a eventúalnym petitom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, alebo aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 423,66 €.

V súvislosti s námietkou napádajúcou nedostatočné zistenie skutkového stavu daňovými orgánmi žalobca poukázal na právny záver z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 245/2010-67, 4S 144/2011 zo dňa 21.10.2011, potvrdeného v rámci odvolacieho konania Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 5SŽf/2/2012 zo dňa 31.01.2013. Uvedeným skorším rozsudkom krajský súd zastavil konanie v časti žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 15.06.2010 a zároveň rozhodnutie žalovaného zo dňa 02.08.2010 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, pričom v jeho odôvodnení okrem iného uviedol: „Podľa názoru súdu, nebolo v možnostiach daňového subjektu v čase výkonu daňovej kontroly iným spôsobom preukázať realizáciu zdaniteľného plnenia, ako predloženými účtovnými dokladmi vyžiadanými správcou dane a ak nebol nadobudnutý tovar predaný, kontrolou skladových zásob. Správca dane, napriek svojim možnostiam nevykonával v prípade pochybností kontrolu účtovných dokladov, či deklarovaný tovar mohol nadobudnúť od iného subjektu, resp. či je nadobudnutie takéhoto množstva tovaru u žalobcu obvyklé, prípadne inými dôkaznými prostriedkami preukázať pochybenia žalobcu. Pátranie po dodávateľovi tovaru obdržaného žalobcom v decembri 2008 zo strany daňového subjektu po dlhšom časovom odstupe nie je podľa súdu

spravodlivé požadovať od žalobcu. Z obsahu spisu nevyplýva, či sa správca dane pokúšal zistiť od žalobcu prítomnosť iných osôb pri preberaní tovaru, ktoré by mohli dosvedčiť realizáciu plnenia, resp. žiadal od neho iné doklady na preukázanie dodávky. Bez doplnenia dôkazných prostriedkov a ich riadneho zhodnotenia daňovými orgánmi nie je možné dospieť k záveru, že nedošlo k zdaniteľnému plneniu, a teda k nároku žalobcu na odpočet DPH.“

V nadväznosti na uvedené žalobca uviedol, že konanie v časti žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 15.06.2010 bolo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 245/2010-67 zo dňa 21.10.2010 zastavené z dôvodu, že toto rozhodnutie žalovaného nenadobudlo právoplatnosť a v časti žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 02.08.2010 súd vyhovel žalobnému návrhu a toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Toto rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave nadobudlo právoplatnosť.

Podľa žalobcu však žalovaný sa vyššie uvedenými rozhodnutiami neriadil a v prílohe listu zo dňa 28.03.2013 žalobcovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu doručil rozhodnutie žalovaného zo dňa 15.06.2010. Žalobca namieta, že žalovaný vo veci opätovne nekonal tak, ako mu to uložil krajský súd. Keďže v oboch konaniach na krajskom súde boli predmetom preskúmania zákonnosti obsahovo totožné rozhodnutia žalovaného (s rovnakým číslom rozhodnutie zo dňa 15.06.2010 aj zo dňa 02.08.2010) a v konaní vedenom pod sp. zn. 4S 245/2010 dospel k záveru, že bez doplnenia dôkazných prostriedkov a ich riadneho zhodnotenia daňovými orgánmi nie je možné dospieť k záveru, že nedošlo k zdaniteľnému plneniu, a teda k nároku žalobcu na odpočet DPH, je možné podľa žalobcu konštatovať, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave (5S 150/2013-41) trpí vadou nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca sa domnieva, že krajský súd nevykonával navrhnuté dôkazy a nepripojil spis č. k. 4S 245/2010, nakoľko ak by tak urobil, nemohol by dospieť k diametrálne odlišným skutkovým zisteniam a právnomu názoru.

Obsah napadnutého rozhodnutia žalobca napáda z dôvodu, že toto rozhodnutie je v rozpore so zásadami daňového konania, napr. § 2 ods. 6 v tom čase platného zákona o správe daní a poplatkov, nakoľko daňová povinnosť bola určená v rozpore so skutkovým stavom. Podľa žalobcu je nepochybné, že tovar, ktorý bol predmetom zdaniteľného plnenia existoval a žalovaný, resp. správca dane si nesplnil svoju povinnosť vykonať kontrolu tohto tovaru. Žalobca mal tento tovar riadne zaevidovaný na sklade a predával ho prostredníctvom svojej predajne. Ak teda žalovaný tvrdí, že tovar neexistuje, mal by byť znížený daňový základ žalobcu na výstupe, inak je žaloba zdanený dva krát. Žalobca sa preto v celom rozsahu pridrižiava dôvodov uvedených v žalobnom návrhu ako aj v jeho ďalších podaniach.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

K námietke napádajúcej nedostatočné zistenie skutkového stavu a určenie daňovej povinnosti v rozpore so skutkovým stavom žalovaný uviedol, že správca dane, žalovaný a ani krajský súd nikdy netvrdili, že vykonaným šetrením bola spochybnená existencia tovaru, s ktorým sa malo obchodovať. Tvrdili, že bol

spochybnený a v konečnom dôsledku relevantnými dôkazmi úplne vylúčený dodávateľ, ktorý mal daný tovar žalobcovi dodať, t.j. vylúčili, že dodávateľom tohto tovaru bola spoločnosť G. s.r.o. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že ten istý tovar, ktorý mu dodala spoločnosť G. s.r.o. bol riadne zaevidovaný na sklade a predával ho prostredníctvom svojej predajne, a práve táto skutočnosť má potvrdiť, že tento tovar mu dodala spoločnosť G. s.r.o., žalovaný opätovne uviedol, že daňové orgány vo svojich rozhodnutiach žalobcovi objasnili, že skutočnosť, že nebola spochybnená existencia tovaru a tento žalobca ďalej predával, ešte sama o sebe nepreukazuje, že predmetný tovar žalobcovi dodala práve spoločnosť G. s.r.o. a nepreukazuje ani to, že žalobca práve tejto spoločnosti zaplatil za dodaný tovar a pri tomto tovare vznikla daňová povinnosť v zmysle § 49 ods. 1 zákona o DPH a následne žalobcovi právo odpočítať DPH. Poukázal na skutočnosť, že rozsiahlym šetrením správcu dane bolo preukázané, že žalobca pri dodaní tovaru nekonal s osobou oprávnenou konať za spoločnosť G. s.r.o., a preto konanie tejto osoby, pána P. M., nemožno považovať za konanie danej spoločnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako i napadnuté rozhodnutie žalovaného a konanie predchádzajúce jeho vydaniu. Odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods.1 OSP).

Podľa § 250i ods. 3 OSP na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 1a písm. c) zákona o správe daní správou daní evidencia a registrácia daňových subjektov a ich vyhľadávanie, overovanie podkladov potrebných na správne a úplné zistenie dane, daňové konanie, daňová kontrola, evidovanie daní a preddavkov vrátane vysporiadania daňových preplatkov a daňových nedoplatkov,

daňové exekučné konanie a ďalšie činnosti správcu dane a iných orgánov podľa tohto zákona alebo osobitných zákonov.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o správe daní v daňovom konaní sa postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a ostatných osôb zúčastnených v daňovom konaní.

Podľa § 2 ods. 3 zákona o správe daní správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo.

Podľa § 2 ods. 6 zákona o správe daní pri uplatňovaní daňových predpisov v daňovom konaní sa berie do úvahy vždy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre určenie alebo vybratie dane.

Podľa § 15 ods. 1 zákona o správe daní daňovou kontrolou zamestnanec správcu dane zisťuje alebo preveruje základ dane alebo iné skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane alebo vznik daňovej povinnosti, a to u daňového subjektu alebo na mieste, kde to účel kontroly vyžaduje. Daňová kontrola sa vykonáva v rozsahu, ktorý je nevyhnutne potrebný na dosiahnutie účelu podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Za daňovú kontrolu sa považuje aj kontrola oprávnenosti vrátenia dane alebo kontrola na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu podľa osobitného zákona, alebo kontrola uplatnenia daňového bonusu podľa osobitného zákona, alebo kontrola použitia tovaru oslobodeného od dane podľa osobitných zákonov.

Podľa § 15 ods. 5 zákona o správe daní daňový subjekt, u ktorého sa vykonáva daňová kontrola (ďalej len „kontrolovaný daňový subjekt“), má vo vzťahu k zamestnancovi správcu dane právo

- a) na predloženie služobného preukazu zamestnancom správcu dane a písomného poverenia zamestnanca správcu dane na výkon daňovej kontroly,
- b) byť prítomný na rokovaní so svojimi zamestnancami,
- c) predkladať v priebehu daňovej kontroly dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, najneskôr v lehote podľa odseku 10 druhej vety,
- d) nahliadnuť do zápisnice z miestneho zisťovania vykonaného u iného daňového subjektu v súvislosti s daňovou kontrolou vykonávanou u kontrolovaného daňového subjektu,
- e) klásť svedkom a znalcom otázky pri ústnom pojednávaní,
- f) vyjadriť sa ku skutočnostiam zisteným pri daňovej kontrole, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť, aby v protokole boli uvedené jeho vyjadrenia k nim,
- g) nahliadnuť do zapožičaných dokladov u správcu dane v jeho obvyklej úradnej dobe.

Podľa § 15 ods. 6 zákona o správe daní kontrolovaný daňový subjekt má vo vzťahu k zamestnancovi správcu dane tieto povinnosti:

- a) umožniť poverenému zamestnancovi správcu dane vykonať daňovú kontrolu,
- b) zabezpečiť vhodné miesto a podmienky na vykonanie daňovej kontroly,
- c) poskytovať požadované informácie sám alebo ním určenou osobou,
- d) predkladať účtovné a iné doklady, ktoré preukazujú hospodárske operácie a účtovné prípady v písomnej forme alebo v technickej forme vrátane evidencie a záznamov, ktorých vedenie bolo správcom dane uložené, a podávať k nim ústne alebo písomné vysvetlenia,
- e) predkladať v priebehu daňovej kontroly všetky dôkazné prostriedky preukazujúce jeho tvrdenia najneskôr v lehote podľa odseku 10 druhej vety,
- f) umožňovať vstup do sídla kontrolovaného daňového subjektu a do jeho prevádzkových priestorov a umožňovať rokovanie s jeho zamestnancom,
- g) zapožičať doklady a iné veci mimo sídla alebo prevádzkových priestorov kontrolovaného daňového subjektu alebo poskytnúť výpisy, prípadne kópie (§ 14 ods. 3).

Z ustanovení § 29 ods. 1 a ods. 2 zákona o správe daní vyplýva, že dokazovanie vedie správca dane, ktorý vedie daňové konanie, pričom dbá, aby skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie, a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov.

Podľa § 29 ods. 4 zákona o správe daní ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenia, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektmi a doklady k nim.

Podľa § 29 ods. 8 zákona o správe daní daňový subjekt preukazuje všetky skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňového konania ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona o DPH predmetom dane je dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby.

Podľa § 49 ods. 2 písm. a) zákona o DPH platiteľ môže odpočítat od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. Platiteľ môže odpočítat daň, ak je daň voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané.

Podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) účtovná jednotka je povinná doložiť účtovné prípady účtovnými dokladmi. Účtovanie

účtovných prípadov v účtovných knihách vykoná účtovná jednotka účtovným zápisom iba na základe účtovných dokladov.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o účtovníctve účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Predmetom odvolacieho konania je preveriť správnosť postupu žalovaného vo vzťahu k právnym záverom vyplývajúcim z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/2/2012 zo dňa 31. januára 2013, ktorým najvyšší súd v rámci odvolacieho konania potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 245/2010-67, 4S 144/2011 zo dňa 21. októbra 2011 a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

Z obsahu vyššie uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že vo vzťahu k výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo zastavené konanie v časti žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 15.06.2010, najvyšší súd uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky, vzhľadom k tomu, že rozhodnutie zo dňa 15. júna 2010 nenadobudlo voči žalobkyni právne účinky a teda sa nestalo právoplatným, nemôže byť predmetom preskúmania súdom (§ 247 ods. 2 OSP), a preto krajský súd správne v tejto časti žaloby konanie zastavil s poukazom na ustanovenie § 250d ods. 3 OSP. V novom konaní bude povinnosťou žalovaného opätovne riadne doručiť rozhodnutie zo dňa 15. júna 2010 daňovému subjektu, resp. v prípade platnosti plnomocenstva pre konanie pred správny orgánom splnomocnenému zástupcovi, pričom žaloba má opätovne možnosť domáhať sa jeho preskúmania na súde v zmysle ustanovení § 247 a nasl. OSP. Z tohto dôvodu sa najvyšší súd ani nezaoberal meritom veci.“

Vo vzťahu k dôvodom zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 02.08.2010 krajským súdom najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 5Sžf/2/2012 zo dňa 31. januára 2013 uviedol: „Pokiaľ ide o rozhodnutie zo dňa 02. augusta 2010, najvyšší súd zastáva názor, že ide o duplicitné rozhodnutie vydané v tej istej veci, a preto ho taktiež správne krajský súd zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ OSP, keďže v konaní ide o takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a jeho vydanie spôsobuje zmätočnosť vo veci.“

Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd sa v rámci odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 5Sžf/2/2012, ani v samotnom rozsudku, meritom veci, vzťahujúcim sa k správnosti vyhodnotenia zisteného skutkového stavu a k správnosti dodatočne určenej dane, nezaoberal. Naopak, explicitne označil za správne zrušenie rozhodnutia žalovaného zo dňa 02.08.2010 krajským súdom len z dôvodu podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. e) OSP, t. j. z dôvodu duplicity jeho vydania. Takže z jeho obsahu povinnosť daňových orgánov doplniť dokazovanie v žalobcom požadovanom rozsahu nevyplýva.

V súvislosti s dodržaním viazanosti žalovaného právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP) možno konštatovať, že v ďalšom konaní bol tento imperatív postupom žalovaného naplnený. Ako vyplýva

z obsahu administratívneho spisu, žalovaný predmetné rozhodnutie zo dňa 15.06.2010 doručil aktuálnemu právnomu zástupcovi žalobcu a tomu právnym účinkom doručenia a nadobudnutia právoplatnosti uvedeného rozhodnutia nastali podmienky na uplatnenie práva na súdny prieskum správneho rozhodnutia podľa druhej hlavy piatej časti OSP.

Sporné faktúry boli na základe zisteného skutkového stavu z rovnakého dôvodu vylúčené i z daňových výdavkov ovplyvňujúcich základ dane z príjmov žalobcu za rok 2008, ktorej dorubenie bolo predmetom súdneho prieskumu i v odvolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 3SŽf/85/2013, pričom v uznesení sp. zn. 3SŽf/85/2013 zo dňa 3. júna 2014 Najvyšší súd Slovenskej republiky k meritu veci vyslovil právny názor, podľa ktorého: „.....žalobca uskutočnil platby osobe, ktorej identitu si neoveril a ktorej právny vzťah s dodávateľom je nepreukázaný. I v prípade, že by sa preukázala existencia tovaru, tak výdavok v danom prípade (keďže nešlo o platbu cez účet), nesmeroval k tvrdenému dodávateľovi, ale k neznámej osobe. V danom prípade postup žalobcu nie je možné hodnotiť ako postup obchodníka s odbornou starostlivosťou, ktorý zachováva podnikatelia pri platbách v hotovosti. Tieto okolnosti neumožňujú a nejde o špecifickú situáciu, kedy na základe judikatúry by bolo možné presunúť dôkazné bremeno z daňového subjektu na správcu dane. Správca dane vychádzal zo správneho rozloženia dôkazného bremena. Daňový subjekt pre prípad daňovej kontroly si neuchoval relevantné dôkazné prostriedky, ktoré s ohľadom na povahu transakcie bolo možné od neho očakávať nielen na základe zákona, ale i na základe rozumnej odbornej starostlivosti o vlastné daňové záležitosti“.

S prihliadnutím na zhodnosť účastníkov konania vo vyššie uvedenej veci, na zhodnosť obchodných transakcií v spojení s podstatnými skutkovými zisteniami, ako i na zhodnosť právnej otázky primeranosti dôkazného bremena kladeného na žalobcu, najvyšší súd v tomto odvolacom konaní zotrváva na vyššie uvedenom právnom názore. Zároveň konštatuje, že i vzhľadom na požiadavky zákona o DPH na uznanie práva na odpočet dane na vstupe, nie je možné a ani účelné, z pohľadu možnosti dosiahnutia priaznivejšieho rozhodnutia vo veci pre žalobcu, prisvedčiť požiadavke žalobcu na doplnenie dokazovania dodatočným preverením skladových zásob.

Zároveň k žalobcom namietanému nedostatočne zistenému skutkovému stavu odvolací súd uvádza, že zásada objektívnej pravdy ovládajúca daňové konanie nepredstavuje absolútnu povinnosť správcu dane viesť dokazovanie dovtedy, pokiaľ sa bez pochyb nepreukáza a nepotvrdia tvrdenia daňového subjektu ohľadne ním v daňovom priznaní uvádzaných a správcou dane preverovaných skutočností. Dokazovanie zo strany správcu dane slúži na následnú verifikáciu skutočností a dokladov predkladaných daňovým subjektom, keďže v rámci správy daní (§ 1a písm. c/ zákona o správe daní) a prostredníctvom inštitútu daňovej kontroly správca dane preveruje základ dane alebo iné skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane, príp. oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu podľa zákona o DPH (§ 15 ods. 1 zákona o správe daní). Preto je na správcovi dane vykonávaným dokazovanie a jeho úloha, aké dôkazy vykoná, akým spôsobom dokazovanie doplní, akú hodnovernosť a schopnosť zvrátiť závery vyplývajúce z realizovaného dokazovania z nich vyvodí, a to predovšetkým s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy vyplývajúce zo zistení, ktoré už má správca dane v priebehu konania k dispozícii (§ 2 ods. 3 zákona o správe daní v spojení s § 29 ods. 1 a 2 citovaného zákona).

Z uvedeného dôvodu neobstojí námietka žalobcu, že bolo povinnosťou správcu dane vykonávať dokazovanie a ustáliť skutkový stav, pokiaľ sa neodstránia zistené nezrovnalosti medzi tvrdeniami žalobcu a skutkovými zisteniami.

Vo vzťahu k namietanému vyhodnoteniu zisteného skutkového stavu a k námietke neprimeraného prenosu dôkazného bremena na žalobcu odvolací súd uvádza, že podmienky uvedené v § 49 ods. 1 a 2 písm. a) a v § 51 ods. 1 písm. a) zákona o DPH sú hmotnoprávnej povahy a na ich bezpodmienečné splnenie sa viaže nárok na odpočet. Ich nesplnenie nie je možné odpustiť (keďže to zákon neustanovuje), ani pri vzniku zodpovednosti inej osoby za vady dokladu a ani pri dobromyseľnosti platiteľa, prijímajúceho zdaniteľné plnenie. Naopak, zákonodarca z dôvodu zabránenia ľahkej zneužívateľnosti požaduje, aby platiteľ, ktorý nárok na odpočet uplatňuje, preukázal existenciu podmienok, ktoré pre nárok na odpočet zákon stanovil. Pokiaľ si platiteľ uplatňuje nárok na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry, musí byť schopný preukázať, že zdaniteľné obchody boli reálne uskutočnené, tovar alebo služby boli reálne dodané (§ 8, § 9 zákona o DPH) a to práve osobou uvedenou na faktúre, to znamená, že zdaniteľné plnenie mu bolo dodané a DPH bola voči nemu uplatnená práve platiteľom DPH uvedeným na faktúre.

Základným princípom výberu dane z pridanej hodnoty ako všeobecnej nepriamej dane je, že podnikateľ musí byť plne zbavený ťarchy DPH zaplatenej v cene prijatých tovarov a služieb určených na uskutočnenie zdaniteľných obchodov podliehajúcich DPH. DPH je súčasťou ceny, čo zároveň na každom výrobnom a dodávateľskom stupni odráža jej nevyhnutnú proporcionalitu k nadobúdacej cene, preto je ňou zdaňovaný každý predaj tovaru a služieb v každej fáze výroby a distribúcie. Platiteľ si môže od dane, ktorú má odviesť štátu z vykonaného obratu, odpočítať daň, ktorú mu pri nákupe tovarov a služieb účtoval iný platiteľ ako súčasť ceny. V súvislosti s prejednávanou vecou možno konštatovať, že uvedený princíp sa však neuplatňuje bez toho, aby platiteľ preukázal, že deklarovaný tovar nadobudol od konkrétneho platiteľa DPH a že mu DPH aj v cene tovaru zaplatil.

Odvolací súd s poukazom na § 29 ods. 8 zákona o správe daní pripomína, že dôkazné bremeno preukazujúce uskutočnenie zdaniteľného plnenia spočíva predovšetkým na daňovom subjekte. Uvedená podmienka zákona korešponduje aj s cieľom uznaným a podporovaným šiestou smernicou Rady Európskej únie o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, ktorým je boj proti podvodom, daňovým únikom a prípadom zneužívania práva (pozri najmä rozsudky z 29. apríla 2004, Gemeente Leusden a Holin Group, C-487/01 a C-7/02, Zb. s- I-5337, bod 76, ako aj z 21. februára 2006, Halifax, a i., C-255/02, Zb. s. I. 1609, bod 71).

K námietke napádajúcej nedoplnenie dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa odvolací súd uvádza, že v správnom súdnictve súdy preskúmajú zákonnosť žalobou napadnutých správnych rozhodnutí ako i postupov predchádzajúcich ich vydaniu, kedy je už skutkový stav známy a vyplýva z obsahu administratívneho spisu a dokazovanie sa vykonáva len výnimočne. Pre súd je v rámci správneho prieskumu zákonnosti napádaných rozhodnutí orgánov verejnej správy rozhodujúci skutkový stav, ktorý bol zistený v správnom konaní a teda bol tu v čase vydania správneho rozhodnutia (§ 250i ods. 1 a 2 OSP). Vo svetle výsledkov vykonaného

dokazovania odvolací súd hodnotí postup krajského súdu ako zákonný a uvedenú námietku žalobcu ako nedôvodnú.

Z administratívneho spisu vyplýva, že správca dane aplikujúci zásadu voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 3 zákona o správe daní, s prihliadnutím na jeho povinnosť dbať, aby skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie, vykonal rozsiahle dokazovanie. Záver, ktorý správca dane zo zistených skutkových okolností týkajúcich sa prijatia sporných zdaniteľných plnení žalobcom od ním deklarovaného dodávateľa urobil a žalovaný ustálil, zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade aj s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona o DPH. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobcom predloženým daňovým dokladom na základe výsledkov vykonaného preverenia a dokazovania absentuje reálny základ, čo oprávnenne vzbudzuje dosiaľ neodstránené pochybnosti o uskutočnení deklarovaných zdaniteľných plnení v kontrolovanom zdaňovacom období december 2008, ako i pochybnosti o vierohodnosti účtovnej evidencie vedenej žalobcom (§ 29 ods. 8 zákona o správe daní).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP v spojení s § 219 ods. 1, ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

30.

ROZHODNUTIE

I. Z účelu opravného rozhodnutia je potrebné vyvodiť záver, že výrok opravného rozhodnutia má tvoriť obsah vykonávanej opravy a jeho odôvodnenie sa má týkať dôvodov vykonania predmetnej opravy rozhodnutia.

II. Ak daňový orgán vykonal opravu rozhodnutia vydaním duplicitného, čo do merita veci zhodného rozhodnutia (v rámci odvolacieho konania), vniesol do odvolacieho konania zmätočnosť, majúcu dopad, okrem iného na zameniteľnosť rozhodnutí s rovnakým číslom, určenie momentu oznámenia rozhodnutia o odvolaní, a takýto postup je spôsobilý narušiť princíp právnej istoty, ktorý má byť výrokom administratívneho rozhodnutia zabezpečený.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. novembra 2016, sp.zn. 3Sžf/108/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia vyššie uvedeného rozhodnutia žalovaného ako i dodatočného platobného výmeru Daňového úradu Pezinok (ďalej len „správca dane“) zo dňa 30.03.2010. Týmto rozhodnutím správca dane podľa § 44 ods. 6 písm. b) bod 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení účinnom do 29.12.2010 (ďalej len „zákon o správe daní“) na základe výsledku daňovej kontroly dodatočne vyrubil žalobcovi rozdiel dane z príjmov právnických osôb za zdaňovacie obdobie roka 2008 v sume 16 226,71 €. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 11.08.2010 v rámci odvolacieho konania postupom podľa § 48 ods. 5 zákona o správe daní predmetný dodatočný platobný výmer potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP krajský súd neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

V rámci súdneho prieskumu krajský súd konštatoval skutkové zistenia tvoriace podklad pre dodatočné určenie predmetnej dane a zároveň konštatoval procesné okolnosti predchádzajúce vydaniu žalobou napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti na základe obsahu administratívneho spisu uviedol, že dňa 04.06.2010 boli Daňovému úradu Bratislava VI doručené listiny, ktorými žalobca odvolal plnú moc pre Mgr. B. a zároveň predložil plnomocenstvo zo dňa 21.05.2010 udelené Ing. J. O. na zastupovanie v daňových a colných veciach.

Žalovaný po preskúmaní obsahu spisu vydal dňa 24.06.2010 rozhodnutie, ktorým potvrdil dodatočný platobný výmer Daňového úradu Pezinok zo dňa 30.03.2010. Toto rozhodnutie doručoval Mgr. B., ktorý v čase vydania a doručovania predmetného rozhodnutia žalobcu nezastupoval.

Žalovaný na žiadosť o opravu omylu, ktorý sa týkal len nesprávneho uvedenia osoby zastupujúcej žalobcu, reagoval vydaním totožného rozhodnutia s tým istým obsahom, okrem zmeny spočívajúcej v uvedení iného dátumu vydania (namiesto 24.06.2010 bol uvedený deň 11.08.2010) a v správnom označení zástupcu žalobcu v konaní.

V nadväznosti na uvedené krajský súd konštatoval, že v danom prípade žalovaný nepostupoval podľa § 54 zákona o správe daní, neopravil mylný údaj vo svojom rozhodnutí v časti označenia zástupcu žalobcu, vydal ďalšie totožné rozhodnutie s rozdielom spočívajúcim len v dátume vydania a v uvedení osoby oprávnenej konať v mene žalobcu.

Vo vzťahu k námietkam napádajúcim nedostatočné zistenie skutkového stavu daňovými orgánmi v súvislosti s neuznanými daňovými výdavkami žalobcu, pozostávajúcimi z hotovostných platieb za dodanie tovaru neidentifikovanej osobe P. M., ktorá mala konať v mene dodávateľa G., s.r.o., krajský súd konštatoval, že správca dane pri výkone predmetnej daňovej kontroly postupoval v zmysle § 2 ods. 3 zákona o správe daní, vykonal rozsiahle dokazovanie, pričom prihliadal na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo. Vyhodnotil, že správca dane čo najúplnejšie zistil skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti, pričom formou dožiadania skúmal aj vecné naplnenie fakturovaného obchodu s dodávateľom G., s.r.o.

S poukazom na viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP), krajský súd vychádzal pri posúdení merita veci z právneho názoru pre danú vec vyplývajúceho z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3Sžf 85/2013 zo dňa 3. júna 2014: „...žalobca uskutočnil platby osobe, ktorej identitu si neoveril a ktorej právny vzťah s dodávateľom je nepreukázaný. I v prípade, že by sa preukázala existencia tovaru, tak výdavok v danom prípade (keďže nešlo o platbu cez účet), nesmeroval k tvrdenému dodávateľovi, ale k neznámej osobe. V danom prípade postup žalobcu nie je možné hodnotiť ako postup obchodníka s odbornou starostlivosťou, ktorý zachováva podnikatelia pri platbách v hotovosti. Tieto okolnosti neumožňujú a nejde o špecifickú situáciu, kedy na základe judikatúry by bolo možné presunúť dôkazné bremeno z daňového subjektu na správcu dane. Správca dane vychádzal zo správneho rozloženia dôkazného bremena. Daňový subjekt pre prípad daňovej kontroly si neuchoval relevantné dôkazné prostriedky, ktoré s ohľadom na povahu transakcie bolo možné od neho očakávať nielen na základe zákona, ale i na základe rozumnej odbornej starostlivosti o vlastné daňové záležitosti“.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a eventúalnym petitom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, alebo aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1204,66 €.

Poukázal na skutočnosť, že žalovaný vydal dve totožné rozhodnutia, pričom jedno z nich je datované 24.06.2010 a druhé 11.08.2010. Konanie v časti žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 24.06.2010 bolo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 182/2010-63 zo dňa 13.09.2012 zastavené z dôvodu, že toto rozhodnutie žalovaného nenadobudlo právoplatnosť. Uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v tejto časti nadobudlo právoplatnosť. S poukazom na právne závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/2/2012 zo dňa 31.01.2013 (vo veci rovnakých účastníkov, ktorým bola riešená rovnaká právna otázka, vo vzťahu k rozhodnutiam žalovaného týkajúcej sa predmetnej obchodnej transakcie, avšak z pohľadu dane z pridanej hodnoty) žalobca uviedol, že preskúmané rozhodnutie žalovaného zo dňa 11.08.2010 je duplicitné a v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 písm. e) OSP trpí takou vadou, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Proti obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného namieta, že toto rozhodnutie je v rozpore so zásadami daňového konania, napr. § 2 ods. 6 zákona o správe daní, nakoľko daňová povinnosť bola určená v rozpore so skutkovým stavom. Je nepochybné, že tovar, ktorý bol predmetom zdaniteľného plnenia existoval a žalovaný, resp. správca dane si nesplnil svoju povinnosť vykonať kontrolu tohto tovaru. Žalobca mal tento tovar riadne zaevidovaný na sklade a predával ho prostredníctvom svojej predajne. Ak teda žalovaný tvrdí, že tovar neexistuje, mali byť príjmy z predaja tohto tovaru odpočítané z daňového základu. Inak bol žalobca zdanený dva krát. Preto sa žalobca pridrižiava v celom rozsahu dôvodov uvedených v žalobnom návrhu, ako aj v jeho ďalších podaniach.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako i napadnuté rozhodnutie žalovaného a konanie predchádzajúce jeho vydaniu. Odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je dôvodné vyhovieť a napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 11.08.2010 je potrebné z dôvodu podľa § 250 ods. 2 písm. e) OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods.1 OSP).

Podľa § 250j ods. 2 písm. e) OSP súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 54 ods. 1 písm. b) zákona o správe daní vyrubenú daň alebo rozdiel dane správca dane rozhodnutím na žiadosť alebo z úradnej moci opraví, ak prišlo pri určení daňovej povinnosti k chybe v počítaní, písaní alebo k inému omylu.

Podľa § 54 ods. 2 zákona o správe daní ustanovenie odseku 1 písm. b) sa použije primerane pri oprave zrejmych nesprávností aj v iných rozhodnutiach alebo opatreniach správcu dane alebo odvolacieho orgánu (§ 48 ods. 1), alebo orgánu príslušného preskúmať rozhodnutie podľa § 53.

Podľa § 54 ods. 5 zákona o správe daní proti rozhodnutiam vydaným podľa odsekov 1 až 3 sa možno odvolať.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že žalovaný v rámci odvolacieho daňového konania postupom podľa § 48 ods. 5 zákona o správe daní vydal dňa 24.06.2010 rozhodnutie č. I/222/9632-62706/2010/994275-r, ktorého výrokom potvrdil dodatočný platobný výmer Daňového úradu Pezinok zo dňa 30.03.2010. Súčasťou výroku rozhodnutia žalovaného bola aj identifikácia zástupcu žalovaného v daňovom konaní, ktorým mal byť podľa obsahu administratívneho spisu advokát Mgr. M. B. Následne bola dňa 21.07.2010 žalovanému doručená žiadosť o opravu zrejmych omylov a nesprávností, ktorou zástupca žalobcu Ing. J. O., splnomocnený na základe udelenej plnej moci zo dňa 21.05.2010 na zastupovanie žalobcu v daňovom konaní, žiadal opravu rozhodnutia žalovaného zo dňa 24.06.2010 v časti identifikácie zástupcu žalobcu v daňovom konaní. Zároveň z administratívneho spisu vyplýva, že dňa 04.06.2010 žalobca doručil miestne nepríslušnému správcovi dane, Daňovému úradu Bratislava VI, oznámenie o vypovedaní plnej moci na zastupovanie v daňovom konaní udelenej advokátovi Mgr. M. B.

Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný vydal dňa 11.08.2010 preskúmané rozhodnutie č. I/222/9632-62706/2010/994275-r, t. j. s rovnakým číslom ako skoršie rozhodnutie zo dňa 24.06.2010. Preskúmané rozhodnutie žalovaného zo dňa 11.08.2010 sa svojím obsahom vo výroku a v obsahu odôvodnenia zhoduje s rozhodnutím žalovaného vydaným dňa 24.06.2010, s výnimkou označenia splnomocneného zástupcu žalobcu pre daňové konanie, kde namiesto Mgr. M. B. je uvedený Ing. J. O.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalovaný mal v úmysle opraviť zrejmu nesprávnosť spočívajúcu v nesprávnom uvedení osoby právneho zástupcu žalobcu v daňovom konaní.

Avšak vyššie uvedený postup je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 2 zákona o správe daní v spojení s § 54 ods. 5 citovaného zákona.

Z jazykového výkladu § 54 ods. 5 zákona o správe daní, podľa ktorého aj proti rozhodnutiam vydaným podľa odseku 2 § 54 citovaného zákona sa možno odvolať, v čase vydania preskúmaného rozhodnutia žalovaného vyplývalo, že i opravu rozhodnutia vydaného odvolacím orgánom bolo potrebné vykonať formou rozhodnutia. Z podstaty veci, resp. z účelu takéhoto opravného rozhodnutia bolo možné vyvodiť, že výrok takéhoto rozhodnutia mal tvoriť obsah vykonávanej opravy a odôvodnenie sa malo týkať dôvodov vykonania predmetnej opravy rozhodnutia. Takéto opravné rozhodnutie malo byť z dôvodu nezameniteľnosti a jednoznačnosti vydané pod samostatným novým poradovým číslom a s dátumom zodpovedajúcim reálnemu dňu, kedy bolo odvolacím orgánom vydané, nakoľko išlo o samostatné rozhodnutie, proti ktorému bolo možné podať odvolanie proti výroku o oprave.

Vykonaním opravy spôsobom, ktorý učinil žalovaný, t. j. vydaním duplicitného, čo do merita veci zhodného rozhodnutia vydaného v rámci odvolacieho konania, keďže oprava sa netýkala merita veci, teda výroku dodatočne určenej daňovej povinnosti prvostupňovým daňovým rozhodnutím, bola do odvolacieho konania vnesená zmätočnosť, majúca dopad, okrem iného, na zameniteľnosť rozhodnutí s rovnakým číslom, určenie momentu oznámenia rozhodnutia o odvolaní dotknutému daňovému subjektu, výpočtu právoplatnosti a počítaní ďalších procesných lehôt vzťahujúcich sa na prípadnú revíziu výšky dodatočne určenej daňovej povinnosti. Takýto postup je spôsobilý narušiť princíp právnej istoty, ktorá má byť výkonom administratívneho rozhodnutia zabezpečená.

Navyše, podnet na opravu rozhodnutia nebolo možné posudzovať ako podané odvolanie vo veci samej. Jeho podanie, vzhľadom na štádium, v ktorom sa odvolacie konanie po vydaní rozhodnutia zo dňa 24.06.2010 nachádzalo a vzhľadom na uplynutie lehoty na jeho podanie, už nebolo možné. Preto výsledkom konania na základe podnetu na vykonanie opravy výroku rozhodnutia v časti označenia zástupcu daňového subjektu nemôže byť rozhodnutie s výkonom vo veci samej, t. j. s totožným s výkonom ako rozhodnutie, ktorého výrok je predmetom opravy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v danej veci svojím skorším rozhodnutím sp. zn. 3Sžf/90/2012 zo dňa 4. decembra 2012 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie z dôvodu preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovaného z hľadiska nesprávneho právneho predpisu. Následným skorším rozhodnutím sp. zn. 3Sžf/85/2013 zo dňa 3. júna 2014 najvyšší súd opätovne zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie z dôvodu v podstate zhodného, ako v predchádzajúcom odvolacom konaní, nakoľko krajský súd v odôvodnení rozsudku mätúco označoval nesprávne daňovú povinnosť, ktorej dodatočné vyrubenie bolo predmetom súdneho prieskumu a vychádzal pritom z

výsledkov daňovej kontroly na DPH, pričom predmetom prieskumu boli rozhodnutia týkajúce sa dane z príjmov právnických osôb za rok 2008.

Ani v jednom z vyššie uvedených rozhodnutí sa najvyšší súd nezaoberal procesným postupom, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia zo dňa 11.08.2010 a ponechal dokončenie súdneho prieskumu zákonnosti uvedeného rozhodnutia a zákonnosti postupu na súd prvého stupňa.

Hoci z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/127/2012-110 zo dňa 11. septembra 2014 vyplýva, že s poukazom na vydanie duplicitného rozhodnutia žalovaným krajský súd konštatoval nedodržanie postupu podľa § 54 zákona o správe daní (opravy zrejmych omylov a nesprávností), bližšie sa uvedeným nezákonným postupom nezaoberal a dôsledky majúce vplyv na výrok rozhodnutia nevyvodil. Naopak, zamietnutím žaloby ponechal nezákonným postupom vydané duplicitné meritórne rozhodnutie žalovaného (zo dňa 11.08.2010) v platnosti ako zákonne vydané, hoci konanie vo veci žaloby na preskúmanie zákonnosti meritórneho rozhodnutia žalovaného zo dňa 24.06.2010 právoplatným výrokom rozsudku č. k. 1S 182/2010-63 zo dňa 13. septembra 2012 zastavil. Dôvodom zastavenia tohto konania bolo nenadobudnutie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia zo dňa 24.06.2010 v dôsledku jeho nedoručenia právnomu zástupcovi žalobcu. Keďže nedostatok konania spočívajúci v nedoručení rozhodnutia odvolacieho orgánu je odstrániteľnou vadou odvolacieho daňového konania, predmetným rozhodnutím krajského súdu by po vykonaní súdneho prieskumu nastala existencia dvoch rozhodnutí žalovaného, potvrdzujúcich výrok dodatočne určenej daňovej povinnosti rozhodnutím správcu dane.

Vzhľadom na vyššie uvedené a v spojení s citovanými ustanoveniami zákonov Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 250ja ods. 3 vety prvej OSP z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. e) OSP zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a 2 v spojení s § 246c veta prvá OSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal právo na ich náhradu.

Právny zástupca si uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1204,66 €.

Odvolací súd priznal žalobcovi na náhradu trovy konania vo výške 1204,68 € (o dva centy viac z dôvodu sčítacej chyby pri súčte uplatnených trov konania), ktoré tvoria uplatnené trovy právneho zastupovania pozostávajúce z deviatich úkonov právnej služby v sume 1136,49 € a režijného paušálu v sume 68,19 €. Trovy právneho zastupovania zahŕňajú tarifnú odmenu a režijný paušál v príslušnej výške výpočtového základu podľa roku, v ktorom bol úkon realizovaný, v súlade s ustanoveniami § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška“) v spojení s § 13a, § 14 ods. 1 písm. a),b) vyhlášky vo výške 1/6 výpočtového základu a podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 1/100 výpočtového základu. Odvolací súd priznal náhradu za tri úkony právnej služby v roku 2010 (prevzatie a príprava zastupovania dňa 01.07.2010, podanie žaloby na súd dňa 23.07.2010 a doplnenie

žaloby dňa 25.08.2010 à 120,17 € + 3 x 7,21 €), za jeden úkon právnej služby v roku 2011 (podané odvolanie vo veci samej dňa 15.12.2011 à 123,50 € a režijný paušál 7,41 €), za dva úkony právnej služby v roku 2012 (účasť na meritórnom pojednávaní dňa 13.09.2012 a vyjadrenie k odvolaniu à 127,16 € + 2 x 7,63 €), za jeden úkon právnej služby v roku 2013 (účasť na pojednávaní dňa 21.03.2013 à 130,16 € + 7,81 €) a za dva úkony právnej služby v roku 2014 (účasť na pojednávaní dňa 11.09.2014, podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu dňa 24.10.2014 à 134,- € + 2 x 8,04 €), čo spolu činí 1204,68 €.

Podľa obsahu spisu odvolací súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov súdneho konania v sume 136,- € titulom zaplatených súdnych poplatkov, 66,- € za podanie žaloby a 70,- € za podanie odvolania dňa 24.10.2014.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

31.

ROZHODNUTIE

I. O výške náhrady trov konania podľa Správneho súdneho poriadku rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom (§ 175 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

II. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky vykonáva v analogickej pozícii (súdného úradníka) príslušné činnosti asistent sudcu, ktorého postavenie je upravené zákonom (§ 19 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) s tým, že niet pochybností, že asistent sudcu má rovnaké práva a povinnosti ako vyšší súdny úradník (jeho postavenie je upravené v zákone č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov).

III. V konaniach, v ktorých rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti správneho súdnictva ako vecne príslušný súd (§ 11 Správneho súdneho poriadku), o výške trov konania rozhoduje v prvom stupni asistent sudcu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2016, sp. zn. 3Sžnz/6/2015)

Žalobou doručanou Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 25. augusta 2015 sa žalobca domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánom verejnej správy podľa ustanovení § 250v vtedy platného zákona č. 99/1963 Z.z. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ku ktorému podľa žalobcu došlo dňa 4. februára 2014 pri výkone inšpekcie žalovaným.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 1. augusta 2016 vzal žalobca späť podanú žalobu v zmysle § 63 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a navrhol konanie zastaviť. Späťvzatie odôvodnil tým, že podanou žalobou namietal neoprávnené nakladanie s dokumentmi získanými v priebehu inšpekcie dňa 4. februára 2014 v priestoroch žalobcu. Jednalo sa o dokumenty, ktoré boli prílohami zápisov zo dňa 16. januára 2015 (č. zápisu: IZ-21/2015) a zo dňa 22. januára 2015 (č. zápisu: IZ-37/2015) spolu s ich prílohami, kópie ktorých boli založené do spisu konania vedeného žalovaným pod č. 0009/OKT/2015. Zároveň požiadal o náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 719,54 €, nakoľko žalobu považuje za podanú dôvodne a berie ju späť len na základe aktivity žalovaného (zničenie predmetných kópií zápisov).

Uznesením sp. zn. 3Sžnz/6/2015 zo dňa 7. septembra 2016 Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe späťvzatia žaloby zastavil konanie a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 171 ods. 1 SSP. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 26. septembra 2016.

Podľa § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Najvyšší súd Slovenskej republiky predmetné uznesenie vydal asistentkou sudcu (v ustanovení § 175 ods. 2 SSP pri rozhodovaní o výške trov konania hovorí o súdnom úradníkovi). Postavenie asistenta sudcu upravuje zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch v ustanovení § 19. V odseku 3 predmetného ustanovenia je uvedené, že asistent sudcu má rovnaké práva a povinnosti ako vyšší súdny úradník, ktorého postavenie je upravené v zákone č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch. Na úrovni Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach, v ktorých rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky ako vecne príslušný (§ 11 SSP), o výške trov konania rozhoduje asistent sudcu, nakoľko z inštitucionálneho hľadiska absentuje u neho pozícia vyššieho súdneho úradníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky priznal žalobcovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia podľa ich vyčíslenia, ktoré je v súlade s § 11 ods. 4 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, za dva úkony právnej služby v roku 2015, t.j. vo výške 139,83 € - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom + režijný paušál 8,39 € + 20 % DPH, žaloba zo dňa 24. augusta 2015- 139,83 € + režijný paušál 8,39 € + 20 % DPH a za dva úkony právnej služby v roku 2016 - vyjadrenie zo dňa 12. apríla 2016 vo výške 143,- € + režijný paušál 8,58 € + 20 % DPH, späťvzatie žaloby zo dňa 29. júla 2016 vo výške 143,- € + režijný paušál 8,58 € + 20 % DPH, t.j. spolu = 719,54 €.

32.

ROZHODNUTIE

I. Z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov vyplýva záver, že nemožno poznámky pod čiarou č. 9 a č. 9a interpretovať inak, než ako príkladné odkazy na osobitné predpisy prichádzajúce do úvahy, a preto uvedené ustanovenie je žiaduce chápať ako ďalší reštitučný titul špecificky orientovaný do oblasti možnej zákonnej reštitúcie konfiškovaného poľnohospodárskeho majetku priamo v režime zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Neobstojí preto ani zásadná námietka, že predmetná konfiškácia majetkov spadá v danom prípade pred tzv. rozhodné obdobie.

II. Je potrebné rešpektovať, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov obsahuje výslovné pravidlo ako postupovať pri strate konfiškovaného majetku, a preto je potrebné akceptovať ten záver, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov predstavuje prelom do inak striktno vymedzeného rozhodného obdobia pre prípady uvedené v § 6 ods. 1 uvedeného zákona. Opačný výklad by bol v príkrom rozpore s ústavne konformným výkladom na tak citlivú problematiku akou je nesporne problematika reštitučných konaní, ako i v rozpore s právom na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2015, sp. zn. 9Sžr/132/2015)

Rozhodnutím č.j. 2012/288-8-SCHZ zo 6. februára 2012 Obvodný pozemkový úrad v K. (právny predchodca odporcu) č.j.: 2012/288-8-SCHZ zo 6. februára 2012 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) odporca rozhodol, že:

1. Oprávnená osoba H. G. v rozsahu podľa § 4 ods.2 písm. c) a e) zákona č.229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zák.č.229/1991 Zb.“) spĺňa podmienky na priznanie nárokov podľa § 6 zákona č.229/1991 Zb. a § 38 zákona č.330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č.330/1991 Zb.).
2. Oprávnenej osobe sa vydávajú v celosti pozemky v katastrálnom území V., špecifikované ako lesné pozemky, trvalý trávny porast a orná pôda, zapísané v pozemkovej knihe na Pkv 165 a 166 ako č. parc. x, a vedené v registri E-KN ako parc. č. x.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že vydávané pozemky boli skonfiškované pôvodným vlastníkom z dôvodu národnosti podľa nar. SNR č.104/1945 Sb. SNR v znení neskorších predpisov. Z predložených

matričných dokladov mal odporca preukázané, že H. G. je vnukom, synovcom a synom pôvodných vlastníkov a na základe jeho čestného prehlásenia z 19.12.2011 mal preukázané, že po pôvodných vlastníkoch nebolo vykonané žiadne dedičské konanie, a preto je oprávnenou osobou podľa § 4 ods. 2 písm. c) a e) zákona č.229/1991 Zb. Na základe konfiškačných rozhodnutí a potvrdenia Štátneho oblastného archívu v Levoči z 30.05.2001, podľa ktorého pôvodní vlastníci neboli ľudovými súdmi odsúdení podľa nariadenia SNR č.33/1945 Sb. SNR, mal odporca preukázané, že boli splnené podmienky na priznanie nárokov podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb.

Rozhodnutie odporcu napadol navrhovateľ včas podaným opravným prostriedkom z 27.02.2012 z dôvodu, že vydaním parc.č. x (orná pôda) by mohlo dôjsť k ohrozeniu realizácie stavebného zámeru obce V. na tomto pozemku. Navrhovateľ poukázal na to, že Obvodný pozemkový úrad v K. listom č.j. 2007/859-2-KZ (vyj.) z 06.08.2007 vyjadril, že na predmetnú parcelu neeviduje uplatnenie reštitučného nároku oprávnených osôb. Toto negatívne stanovisko bolo pre Slovenský pozemkový fond ako správcu pozemku podkladom pre vydanie súhlasných vyjadrení k územným a stavebným konaniam, týkajúcich sa zastavania tohto pozemku, resp. kladné stanovisko k žiadosti obce V. ohľadom možnosti odpredaja tohto pozemku na účely realizácie verejnoprospešnej stavby na tomto pozemku (miestnej obslužnej cestnej komunikácie v rámci novej investičnej bytovej výstavby v obci V.).

Krajský súd rozsudkom z 21. augusta 2013, č.k. 4Sp/4/2012-46, potvrdil preskúmané rozhodnutie a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z administratívneho spisu odporcu preukázané, že oprávnená osoba uplatnila dňa 23.12.1992, teda včas nárok na vydanie nehnuteľností, ktoré boli odňaté jeho právnym predchodcom konfiškáciou podľa nariadenia SNR č.104/1945 Sb.SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n.SNR. Považoval za chybu, že Slovenský pozemkový fond v roku 2010 vydal kladné stanovisko k dokumentácii pre projekt IBV V. napriek tomu, že v roku 2007 bol odporcom upovedomený o okolnosti, že na obvodnom pozemkovom úrade boli uplatnené aj neúplné reštitučné nároky, a neoveril si znovu existenciu takého uplatneného nároku. Jeho tvrdenie, že vydaním parcely č.1399 sa ohrozí realizácia stavebného zámeru obce V. krajský súd považoval za nedôvodné, lebo prebiehajúce reštitučné konanie bolo prekážkou akéhokoľvek stavebného konania a prevodu dotknutých nehnuteľností. Za nedôvodnú považoval námietku zákonnej prekážky vydania nehnuteľností podľa § 11 písm. d) zákona o pôde, lebo podľa miestnej ohliadky, vykonanej odporcom dňa 07.03.2012 sa na dotknutej parcele nenachádzajú žiadne inžinierske siete ani skrývka ornice. Na tom základe krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ. Poukázal na to, že parc.č.1399 (teraz KN „C“ 1362/99) bola spolu s ďalšími trvalo odňatá z poľnohospodárskej pôdy rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v K. na účely stavby „Miestna komunikácia a dažďová kanalizácia V. – lokalita Z. I. etapa“. Uvedená parcela reálne slúži podľa územného plánu zóny ako miestna komunikácia a nemožno ju vydať z dôvodu podľa § 11 ods.1 písm. g) zákona o pôde, lebo ide o pozemok, ktorý možno vo verejnom záujme

vyvlastniť. Krajský súd sa taktiež nevysporiadal s existenciou prekážky vydania nehnuteľnosti podľa § 11 ods. 1 písm. g) zákona o pôde a v tejto časti je jeho rozsudok nepreskúmateľný.

Navrhovateľ ďalej namietol, že správny orgán pred vydaním rozhodnutia nezistil skutočný stav veci presne a úplne, aj vo vzťahu k prekážke vydania, hoci bol povinný sám si obstarat' potrebné podklady pre svoje rozhodnutie.

Napokon navrhovateľ namietol, že konfiškačné rozhodnutia voči pôvodným vlastníkom boli vydané v roku 1947, teda pred rozhodným obdobím, a preto nie sú splnené podmienky na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods.2 zákona o pôde, ani na vyňatie z konfiškácie podľa § 38 zákona č.330/1992 Zb. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžr/58/2011 zo dňa 14.02.2012, v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, že podľa ustanovenia § 38 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. vydaniu podľa zákona č.229/1991 Zb. podliehajú len tie nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát konfiškáciou na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie alebo Zboru povereníkov, vydaného po 25.februári 1948, s výnimkou prípadov, ak išlo o osoby postihnuté podľa osobitných predpisov.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie aj vedľajší účastník. Z obsahu jeho odvolania vyplýva, že sa stotožňuje s odvolacími dôvodmi navrhovateľa. Zdôraznil, že aj na predmetnej parcele boli na základe právoplatného stavebného povolenia vybudované verejný vodovod, splašková kanalizácia a objekt dažďovej kanalizácie. Na tieto stavby bolo rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia v K. č.j. 2012/00483-005/Vr z 22.05.2012, vydané povolenie na užívanie, ktoré je súčasne aj kolaudačným rozhodnutím a nadobudlo právoplatnosť dňa 12.06.2012. Vedľajší účastník nesúhlasil s názorom krajského súdu, že navrhovateľ pochybil, keď si pred vyjadrením sa k stavebnej projektovej dokumentácii opätovne nevyžiadal vyjadrenie odporcu, či dotknutá nehnuteľnosť je predmetom reštitučných nárokov, lebo takú (opätovnú) povinnosť zákon navrhovateľovi neukladá.; naopak, ak odporca rozhodoval o vydaní až v roku 2012, bolo práve jeho povinnosťou preveriť aktuálny stav. Dĺžka správneho konania bola pritom ovplyvnená predovšetkým nečinnosťou oprávnenej osoby, ktorá bola od podania žiadosti do roku 2008 prakticky nečinná napriek výzvam správneho orgánu. Na predmetný pozemok sa podľa názoru vedľajšieho účastníka jednoznačne vzťahuje ustanovenie § 11 ods.1 písm. g) zákona o pôde, lebo ide o pozemok, ktorý možno vyvlastniť vo verejnom záujme. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporca ani oprávnená osoba sa k odvolaniam nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporcu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti neprávoplatného rozhodnutia odporcu o vydaní nehnuteľností podľa zákona č.229/1991 Zb.

Súd preskúmava neprávoplatné rozhodnutia správnych orgánov v konaní podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) na základe opravných prostriedkov proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Prvoradou námietkou navrhovateľa je nesplnenie podmienok na vydanie nehnuteľností podľa § 6 ods.2 zákona o pôde z dôvodu, že konfiškačné rozhodnutia boli vydané v roku 1947 a teda pred rozhodným obdobím (pred 25.02.1948). Túto svoju námietku oprel aj o rozsudok sp. zn. 1Sžr/58/2011 zo dňa 14.02.2012, v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, že podľa ustanovenia § 38 ods.3 zákona č.330/1991 Zb. vydaniu podľa zákona č.229/1991 Zb. podliehajú len tie nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát konfiškáciou na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie alebo Zboru povereníkov, vydaného po 25.februári 1948.

S uvedeným právnym názorom iného senátu najvyššieho súdu sa vec rozhodujúci senát 9S nestotožňuje.

Podľa § 38 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady z 12. júla 1991 č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon č.330/1991 Zb.) z konfiškácie podľa osobitných predpisov sa vynímajú, ak nejde o prípady uvedené v odsekoch 1 a 2, a vydajú sa v rozsahu podľa odseku 1 nehnuteľnosti, ktoré boli skonfiškované na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie alebo Zboru povereníkov vydaného po 25. februári 1948 s výnimkou prípadov, ak by išlo o osoby súdne postihnuté podľa osobitných predpisov.

Ustanovenie § 38 ods.3 zákona č.330/1991 Zb. nebolo od účinnosti tohto zákona zmenené a je z neho zrejmé, že zákonodarca pôvodne mal zámer vydať vyššie uvedené nehnuteľnosti len vtedy, ak rozhodnutie konfiškačnej komisie bolo vydané po 25. februári 1948.

Zákon č.229/1991 Zb. bol prijatý v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989. Rozhodné obdobie, na ktoré sa odstránenie týchto krívd vzťahuje, je v § 4 ods.1 zákona o pôde špecifikované obdobím od 25. februára 1948 do 1. januára 1990.

V zmysle § 6 ods.1 zákona o pôde oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu spôsobom uvedeným v písm. a) až v) tohto odseku.

Podľa § 6 ods.2 zákona č.229/1991 Zb. v znení platnom do 27.februára 1992 obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickým osobám vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov.

Podľa § 6 ods.2 zákona o pôde obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickým osobám vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov. Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov, treba považovať na účely tohto zákona aj štátnych občanov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorí majú trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a ktorým sa skonfiškoval poľnohospodársky majetok a neboli odsúdené podľa osobitných predpisov. Pokiaľ tento majetok bol už pred rozhodným obdobím pridelený v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 12, ak došlo k odňatiu prídelu postupom uvedeným v odseku 1.

Druhá a tretia veta citovaného ustanovenia boli do zákona č. 229/1991 Zb. vložené zákonom č. 93/1992 Zb. s účinnosťou od 28. februára 1992.

Podľa názoru odvolacieho senátu dňom 28. februára 1992 došlo k prelomeniu zásady, že sa vydávajú len pozemky, ktoré prešli na štát v období od 25. februára 1948 z titulu konfiškácie. Tento jeho záver opiera o znenie tretej vety odseku 2 ustanovenia § 6; práve zo spojenia „pokiaľ tento majetok bol už pred rozhodným obdobím pridelený“, vyplýva nárok takých osôb na vydanie aj v prípade, keď konfiškačné rozhodnutie bolo vydané pred 25. februárom 1948.

Uvedený záver je navyše podporený dôvodovou správou k zákonu č.186/1993 Z.z., ktorým sa menil zákon č.229/1991 Zb. a v ktorej sa uvádza: „... Druhá veta § 6 ods.2 doplnená zákonom č.73/1992 Zb. prevzala rozšírenie vyňatia majetku z konfiškácie podľa § 38 zákona č.330/1991 Zb. s tou zmenou, že reštitučný nárok patrí oprávneným osobám aj vtedy, ak nehnuteľnosti boli pridelené pred 25. februárom 1948. Ďalšou zmenou oproti § 38 zákona SNR č.330/1991 Zb. bolo, že nehnuteľnosti možno vydať bez ohľadu na to, či rozhodnutie konfiškačnej komisie alebo Zboru povereníkov bolo vydané pred alebo po rozhodnom období.“

Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku v časti, týkajúcej sa vydania konfiškačných rozhodnutí pred 25. februárom 1948.

Zákonodarca v záujme zabezpečenia princípu legality zakotvil konštrukciu, z ktorej vyplýva, že ťažisko rozhodovania o reštitúcii vlastníckeho práva k majetku, ktorý spadá do vecnej pôsobnosti zákona o pôde leží na správnom orgáne – pozemkového úradu. Konanie o reštitúcii vlastníckeho práva k predmetnému majetku je konaním správnym. Zákon o pôde síce neobsahuje výslovné ustanovenie, ktoré by konštatovalo, že na postup pred pozemkovým úradom v konaniach podľa § 9 zákona o pôde sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, pokiaľ zákon o pôde neustanoví inak. Z povahy a obsahu rozhodovania o reštitúcii pozemkového vlastníctva však vyplýva, že sa jedná o konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Pozemkové

úradu teda pri rozhodovaní postupujú podľa ustanovení správneho poriadku a vychádzajú zo základných zásad správneho konania, pokiaľ zákon o pôde výslovne neustanovuje špeciálne pravidlá správania, ktoré by mali prednosť pred právnou úpravou obsiahnutou v správnom poriadku.

Správny orgán je viazaný zásadou zákonnosti (§ 3 ods. 1), v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Musí postupovať v konaní tak, aby zabezpečoval ochranu práv osôb a súčasne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu záujmov štátu a spoločnosti. Ide o presadzovanie cieľov hmotnoprávnej úpravy v konkrétnej veci. Zásada materiálnej pravdy je upravená najmä v ustanovení § 3 ods. 4 správneho poriadku a ďalej konkretizovaná v jeho ďalších ustanoveniach (§ 32 a § 46). Zásadu materiálnej pravdy treba aplikovať spolu so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov (§ 34 ods. 5 správneho poriadku), ktoré sú vlastne jej základom. Táto zásada vyslovuje požiadavku, podľa ktorej správny orgán je povinný zistiť skutočný stav vecí. Za zistenie skutočného stavu veci treba považovať zistenie všetkých skutočností, ktoré sú podľa príslušného hmotnoprávneho predpisu právne významné. Zásada materiálnej pravdy subsumuje aj požiadavku zistiť úplný a presný stav veci. Povinnosťou správneho orgánu je zistiť všetky právne rozhodné skutočnosti bez ohľadu na to, v či prospech svedčia. Z povinnosti správneho orgánu zistiť úplný stav veci tiež vyplýva, že správny orgán nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania na vykonanie dôkazov (§ 32 ods. 1 správneho poriadku). Stav veci sa musí zistiť súčasne presne, čo znamená, že musí zodpovedať reálnej skutočnosti. Zistenie úplného a presného stavu vecí je základným predpokladom zákonnosti a správnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Správny orgán je povinný hodnotiť každý dôkaz samostatne a potom všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu sa odporca uvedenými zásadami neriadil.

V administratívnom spise sú založené konfiškačné rozhodnutia ako aj rodné listy žiadateľa a pôvodných vlastníkov a úmrtný list matky žiadateľa. Nenachádzajú sa v ňom však úmrtné listy ostatných pôvodných vlastníkov. Správny orgán si zadovážil rodné listy pôvodných vlastníkov.

Žiadateľ viacerými čestnými vyhláseniami preukazoval, že je jediným dedičom po svojej matke ako aj po dedovi J. (J.) S., nar. x, J. (J.) S., nar. x, a A. H., rod. S., nar. x a že okrem jeho matky všetci zomreli v zahraničí, na neznámom mieste a bezdetní, a že po dedovi, tete a ujovi neprebehlo dedičské konanie.

Základnými predpokladmi vzniku nároku na vydanie majetku podľa § 4 ods. 1 zákona o pôde sú: štátne občianstvo Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, trvalý pobyt občana na jej území a prechod jeho majetku na štát alebo na iné právnické osoby v rozhodnom období.

Za oprávnené osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov treba v zmysle § 6 ods.2 vety druhej zákona o pôde súčasne vyplýva, že za, treba považovať na účely tohto zákona aj štátnych občanov Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorí majú

trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a ktorým sa skonfiškoval poľnohospodársky majetok a neboli odsúdené podľa osobitných predpisov.

Podmienky štátneho občianstva ČSFR a trvalého pobytu na jej území (rovnako ako podmienku, že neboli odsúdené podľa osobitných predpisov) musia spĺňať osoby, ktorým sa skonfiškoval pôvodný majetok, čo v danom prípade znamená, že tieto podmienky museli spĺňať právni predchodcovia žiadateľa, aby ich bolo možné považovať za oprávnené osoby. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že pôvodní vlastníci, keďže boli nemeckej národnosti, dňom 10. augusta 1945 stratili československé štátne občianstvo podľa § 1 ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb národnosti nemeckej a maďarskej.

Podľa § 4 ods.2 zákona o pôde ak osoba, ktorej nehnuteľnosť prešla v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v § 6, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami, pokiaľ sú štátnymi občanmi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a majú trvalý pobyt na jej území, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený pri dedičskom konaní, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol vlastníctvo, ale iba v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený iba k tejto časti nehnuteľnosti,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v § 13, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými jeho deti.

Pre prípad, že pôvodný vlastník, ktorý sám spĺňal (a to nielen v okamihu straty vlastníctva, ale i v dobe svojho úmrtia alebo prehlásenia za mŕtveho) všetky zákonom vymedzené znaky, zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho pred uplynutím lehoty stanovenej zákonom v § 13 zákona o pôde na uplatnenie reštitučných nárokov, ustanovuje § 4 ods. 2 tohto zákona, že oprávnenými osobami sú ďalšie fyzické osoby, pokiaľ i ony sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky. Tieto tzv. ďalšie oprávnené osoby zákon rozdelil do piatich skupín (písm. a/ až e/) a súčasne stanovil ich záväzné poradie pre prípadnú postupnosť tak, že postupne sa stávajú ďalšími oprávnenými osobami.

Nárok žiadateľa H.G. je od nároku pôvodných vlastníkov len odvodený podľa § 4 ods.2 zákona o pôde, a to iba za predpokladu, že tieto oprávnené osoby zomreli pred 31. decembrom 1992.

Preukázanie dátumu úmrtia jednotlivých pôvodných vlastníkov a okruhu ich dedičov, rovnako ako zistenie, či v čase smrti boli občanmi ČSFR (resp. či aspoň v zmysle § 2 ods. 2 dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. požiadali o zistenie, že československé štátne občianstvo im zostáva zachované) a mali tu trvalý

pobyt, je rozhodujúce pre posúdenie, či žiadateľa možno považovať za oprávnenú osobu podľa § 4 ods. 2 zákona o pôde.

Okolnosť, že žiadateľ nemá vedomosť, kde a kedy pôvodní vlastníci (okrem jeho matky) zomreli, a či a kde po nich prebehlo dedičské konanie, najmä za situácie, keď tvrdí, že zomreli na neznámom mieste v zahraničí, spochybňuje záver odporcu, že žiadateľ spĺňa podmienky na to, aby bol považovaný za oprávnenú osobu podľa § 4 ods.2 zákona. Preukázanie týchto skutočností je predovšetkým dôkazným bremenom žiadateľa. Ani odporca však nevykonal žiadne dokazovanie ohľadom zisťovania trvania ich občianstva, ich posledného trvalého bydliska (pobytu) prípadne aj prostredníctvom medzinárodných organizácií. Nevyžiadal si od žiadateľa, príp. od príslušných orgánov ani dedičské rozhodnutie po matke žiadateľa, takže doteraz nie je preukázané ani to, že žiadateľ je jediným dedičom po svojej matke. Tvrdenie žiadateľa, že je jediným dedičom po dedovi, tete a ujovi, nie je podložené žiadnym relevantným dokladom.

Odvolací súd súčasne poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 9 ods.1 a 2 zákona o pôde povinná osoba (tu Štátne lesy Tatranského národného parku) uzavrie s oprávnenou osobou dohodu o vydaní nehnuteľnosti, ktorá podlieha schváleniu okresným úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

V administratívnom spise na č.l. 29 a 30 sa v dvoch vyhotoveniach nachádza dohoda zo dňa 15.3.1995 medzi žiadateľom a uvedenou povinnou osobou o vydaní nehnuteľností, medzi ktorými sú uvedené aj nehnuteľnosti vydávané preskúmaným rozhodnutím odporcu zo 6.2.2012, a to v podiele 1/6, zodpovedajúcom podielu jeho matky. Odvolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie pozemkového úradu o schválení alebo neschválení dohody predchádza vlastnému rozhodovaniu pozemkového úradu (teraz okresného úradu) o nároku.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu správnym orgánom je nedostačujúce na posúdenie veci, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods.3 v spojení s § 220 O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporcu podľa § 250j ods.2 písm. c), d) a e) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní správny orgán zachová postup podľa § 9 ods. 2 zákona o pôde a doplní dokazovanie v zmysle vyššie naznačeného. Až na tom základe vo veci znovu rozhodne, pričom sa vysporiada aj s otázkou prekážky vydania podľa § 11 ods.1 písm. g) zákona o pôde v znení zákona č.175/1999 Z.z., účinnom od 01.08.1999, a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1, v spojení s § 250l ods.2, § 250k ods.1, § 246c ods.1 a § 151 ods.1 O.s.p., lebo v konaní úspešný navrhovateľ trovy konania neuplatnil.

33.

ROZHODNUTIE

Nemožno považovať za proporcionálne, keď policajný orgán vyžaduje nahradiť náklady na štúdium bez toho, aby bolo zrejmé, z akých dôvodov došlo k skončeniu služobného pomeru s príslušníčkou policajného zboru v skúšobnej dobe a keď nie je možné z napadnutého rozhodnutia overiť, či vôbec mohla svoj záväzok vo vzťahu k policajnému zboru objektívne splniť. Tieto dve roviny nemožno chápať izolovane a skutočnosť, že dôvody skončenia služobného pomeru v skúšobnej dobe spočívajú na objektívnych základoch, je povinný v prípade „sporu“ preukázať policajný orgán.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. decembra 2015, sp.zn. 3Sžo/67/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 25.07.2014 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Druhostupňovým administratívnym rozhodnutím bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu – Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline č. ORPZ-ZA-315-002/2014 zo dňa 20.06.2014, ktorým bolo podľa § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení účinnom ku dňu vydania napadnutých administratívnych rozhodnutí (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) rozhodnuté, že žalobkyňa je povinná uhradiť Ministerstvu vnútra SR pomernú časť nákladov vynaložených na získanie základného policajného vzdelania v Strednej odbornej škole Policajného zboru v Pezinku vo výške 2795,63 €, a to v 72 pravidelných mesačných splátkach vo výške 39,- € a poslednou splátkou vo výške 26,63 € splatnými vždy do 20. dňa každého kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom jún 2014 na účet Ministerstva vnútra SR uvedený vo výrokovej časti rozhodnutia. Keďže žalobkyni bol zrušený služobný pomer v skúšobnej dobe zo strany nadriadeného bola zaviazaná na úhradu pomernej časti nákladov vynaložených na získanie základného policajného vzdelania vo výške 2795,63 €. Žalobkyňa s týmto vyčíslením súhlasila, uznala svoj záväzok voči úradu v plnom rozsahu, čo do výšky a dôvodov a požiadala o úhradu tohto dlhu v splátkach. Žalobkyňa však namietala, že z jej strany stále existuje záujem zotrvať v služobnom pomere.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že vychádzal z nespornej skutočnosti, že žalobkyni bolo doručené oznámenie o skončení služobného pomeru v skúšobnej dobe, ktoré fyzicky prevzala dňa 19.06.2014 a v súlade s § 190 zákona č. 73/1998 Z.z. bolo preukázané, že nadriadený skončil so žalobkyňou služobný pomer zrušením v skúšobnej dobe bez udania dôvodu, ktorý sa skončil uplynutím troch kalendárnych dní nasledujúcich po dni doručenia oznámenia. I keď oznámenie o skončení služobného pomeru v skúšobnej dobe je bez uvedenia dôvodov, vždy existujú konkrétne dôvody, ktoré nadriadeného k takémuto postupu vedú a je právom, nie povinnosťou príslušného služobného úradu, či v oznámení, ktorým oznamuje policajtovi, že končí služobný pomer zrušením v skúšobnej dobe, tieto dôvody oznámi alebo nie. Pokiaľ nadriadený pristúpi k zrušeniu služobného pomeru v skúšobnej dobe aj bez uvedenia dôvodu, tento postup je zákonný a vyplýva z ustanovenia

§ 190 zákona č. 73/1998 Z.z., ktorý priamo takýto postup príslušného služobného orgánu umožňuje. Napriek takejto úprave nič nebráni služobnému orgánu, aby uviedol konkrétne dôvody, ktoré ho k takémuto úkonu viedli, predovšetkým dôvody, pre ktoré osoba nie je spôsobilá výkonu služby. Požiadavku na spravodlivé rozhodnutie možno odôvodniť aj požiadavkou na tzv. vyváženú spravodlivosť práv a povinností. Pokiaľ mal služobný orgán konkrétne, objektívne výhrady k služobnému pomeru žalobkyne, mohol ich uviesť v písomnom oznámení o skončení služobného pomeru, resp. inak jej tieto dôvody oznámiť. Z administratívneho spisu a z obsahu predloženého písomného vyhotovenia oznámenia služobného orgánu o skončení služobného pomeru v skúšobnej dobe však žiadne dôvody pre takýto postup služobného orgánu nevyplývajú. Preto, pokiaľ služobný orgán neuviedol žalobkyni v písomnom vyhotovení, ani jej neoznámil konkrétne dôvody skončenia služobného pomeru v skúšobnej dobe, ktoré by ho k takémuto postupu objektívne viedli, tak za takýchto skutkových okolností nie je vylúčené, že by aj služobný orgán mohol zneužiť svoju kompetenciu a bez objektívneho nálezu skončil so žalobkyňou služobný pomer v skúšobnej dobe. Pokiaľ nie sú v súvislosti so skončením služobného pomeru v skúšobnej dobe žalovaným preukázané objektívne skutočnosti služobného orgánu na takýto postup, tak následne by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby za takejto situácie žalobkyňa bola zaviazaná na úhradu pomernej časti nákladov na vzdelanie, keď prejavila vôľu v služobnom pomere zotrvať. K nezotrvaní v služobnom pomere došlo bez jej vôle a bez konkrétnych pochybení z jej strany, keďže dôvody, ktoré by boli objektívne na strane služobného orgánu a ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť postupu služobného orgánu, nie sú preukázané a vôbec známe. Pokiaľ teda služobný orgán konkrétne a objektívne dôvody skončenia služobného pomeru neuviedol v písomnostiach týkajúcich sa skončenia služobného pomeru a ani ich inak nepreukázal, nemožno konštatovať, že požadovanie úhrady pomernej časti nákladov na vzdelanie od žalobkyne je súladné s dobrými mravmi. Uloženie povinnosti nahradiť náklady na štúdium predpokladá existenciu relevantných dôvodov, pre ktoré žalobkyňa v služobnom pomere zotrvať nemohla, v dôsledku absencie došlo k zmareniu možnosti jej zotrvania v služobnom pomere počas zákonom určenej doby.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že žalobkyni vznikla povinnosť uhradiť náklady vynaložené služobným úradom na získanie základného policajného vzdelania v Strednej odbornej škole Policajného zboru v Pezinku napriek tomu, že služobný pomer bol zrušený v skúšobnej dobe podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z.z. zo strany služobného úradu. Najvyšší súd SR už v rozhodnutí sp. zn. 8Sžo/32/2008 zo dňa 02.04.2009 judikoval, že vôľa, resp. zavinenie žalobcu na zotrvaní v služobnom pomere nemá vplyv na povinnosť nahradiť náklady v súvislosti so získaním vzdelania. Zákonodarca výslovne upravil v § 143 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z.z. prípady, kedy povinnosť uhradiť náklady na vzdelanie nevzniká, konkrétne iba v prípadoch prepustenia z dôvodu podľa § 192 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona č. 73/1998 Z.z. Tieto dôvody sa žalobkyne netýkajú. Právna úprava § 143 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z.z. účinná do 31.12.2007 obsahovala zrušenie služobného pomeru v skúšobnej dobe ako dôvod, kedy povinnosť uhradiť náklady za vzdelanie nevzniká. Novelou zákona č. 513/2007, účinnou od 01.01.2008 bolo ustanovenie § 143 ods. 7 zmenené tak, že § 190 ako dôvod pre nemožnosť vzniku povinnosti uhradiť náklady na vzdelanie bol vypustený. Služobný úrad v danom prípade dôsledne rešpektoval zákon a v žiadnom prípade nezneužil svoje právo na škodu žalobkyne (§ 2 ods. 2 zákona č. 73/1997 Z.z.). Podľa názoru žalovaného je toto tvrdenie súdu prvého stupňa postavené na domnienkach. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 18.08.2014 (sp. zn. 20S/100/2014) síce

pôvodne domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 19.06.2014 vo veci skončenia služobného pomeru v skúšobnej dobe, avšak späťvzatím žaloby zo dňa 08.09.2014 došlo k zastaveniu konania. Krajský súd v Žiline v napadnutom rozsudku odôvodnene tvrdí, že skončenie služobného pomeru žalobkyne je právoplatne ukončené a túto skutočnosť musí rešpektovať. Uznáva aj to, že služobný úrad využil svoje právo, ktoré mu zákon umožňuje podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z.z. skončiť služobný pomer s policajtom bez uvedenia dôvodu. Napriek tomu nad rámec zákona krajský súd uviedol, že služobný úrad mal a mohol v oznámení o skončení služobného pomeru uviesť konkrétne dôvody, ktoré ho k tomu viedli. Podľa názoru žalovaného sa súd prvého stupňa týmto názorom snaží nahradiť vôľu a úmysel zákonodarcu. Skončenie služobného pomeru v skúšobnej dobe podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z.z. a rozhodnutie o povinnosti uhradiť náklady na vzdelanie v zmysle § 143 ods. 1 zákona č. 73/1993 Z.z. spolu súvisia z toho hľadiska, že povinnosť nahradiť náklady na vzdelanie vzniká žalobcovi iba pod podmienkou zákonného skončenia služobného pomeru, avšak zákon nezaviazal služobný úrad povinnosťou, aby dôvody skončenia služobného pomeru uvádzal aj v rozhodnutí o uložení povinnosti nahradiť náklady na vzdelanie. Z dôvodovej správy k § 143 zákona č. 73/1998 Z.z. vyplýva, že je žiaduce, aby si policajti počas trvania služobného pomeru zvyšovali svoje vzdelanie. Predpokladá sa, že podstatná časť prípravy policajtov bude realizovaná v rezortnej vzdelávacej sústave. Keďže Policajný zbor vynaloží na získanie alebo zvýšenie vzdelania policajtov určité finančné prostriedky, ukladá policajtom povinnosť tieto prostriedky nahradiť vykonaním štátnej služby po určitú dobu. V prípade skončenia služobného pomeru z iných ako organizačných a zdravotných dôvodov, ukladá policajtom povinnosť náklady na získanie alebo zvýšenie vzdelania v primeranej výške uhradiť. Na záver žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa neuviedla medzi žalobné dôvody rozpor s dobrými mravmi, namietla ich až nad rámec zákonnej dvojmesačnej lehoty v zmysle § 250b ods. 1 a § 250h ods. 1 O.s.p. V súvislosti s priznaním náhrady trov konania žalobkyňa nebola v konaní úspešná ani čiastočne, preto jej prvostupňový súd nemal priznať náhradu trov konania v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 170,87 €. V dôvodoch uviedla, že napadnuté administratívne rozhodnutie žalovaného je za daného skutkového stavu v hrubom nepomere medzi právami a povinnosťami účastníka daného právneho vzťahu. Žalobkyňa si počas trvania služobného pomeru riadne plnila svoje služobné povinnosti, rovnako prípravu na vzdelávanie skončila s výbornými študijnými výsledkami a bola pripravená naďalej si plniť svoje služobné povinnosti v služobnom pomere. Žalobkyňa sa stotožnila s rozsudkom súdu prvého stupňa v tom, že pokiaľ nie sú v súvislosti so skončením služobného pomeru v skúšobnej dobe žalovaným preukázané objektívne skutočnosti služobného orgánu na takýto postup, tak následne by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby za takejto situácie bola žalobkyňa zaviazaná na úhradu pomernej časti nákladov na vzdelanie, keď prejavila vôľu v služobnom pomere zotrvať. V konaní neboli preukázané konkrétne dôvody v správaní žalobkyne, pre ktoré jej zotrvanie v služobnom pomere nie je možné. Uloženie povinnosti žalobkyne nahradiť náklady na štúdium predpokladá existenciu relevantných dôvodov pre skončenie služobného pomeru v skúšobnej dobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez

nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu senát najvyššieho súdu zistil, že žalobkyňa bola dňa 01.04.2013 Personálnym rozkazom riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline č. 59 prijatá do služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Policajného zboru a vymenovaná do hodnosti strážmajster. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. bola žalobkyni určená skúšobná doba v dĺžke 18 mesiacov. Dňa 19.06.2014 bolo žalobkyni doručené oznámenie o zrušení služobného pomeru v skúšobnej dobe, pričom uplynutím troch kalendárnych dní nasledujúcich po dni doručenia došlo k skončeniu služobného pomeru žalobkyne. Skončenie služobného pomeru v skúšobnej dobe bolo vykonané v súlade so zákonom. V nadväznosti na skončenie služobného pomeru žalobkyne bolo vydané prvostupňové rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline č. ORPZ-ZA-315-002/2014 zo dňa 20.06.2014, ktorým bola žalobkyňa zaviazaná na úhradu pomernej časti nákladov vynaložených na získanie základného policajného vzdelania v Strednej odbornej škole Policajného zboru v Pezinku vo výške 2795,63 € v 72 pravidelných mesačných splátkach. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline druhostupňovým rozhodnutím č. KRPZ-ZA-VO-450-005/2014 zo dňa 25.07.2014 predmetné prvostupňové rozhodnutie potvrdilo. Z obsahu administratívneho spisu a ani zo správnych rozhodnutí nevyplýval dôvod skončenia služobného pomeru v skúšobnej dobe. V administratívnom spise sa nenachádza nič, čo by ozrejmovalo dôvod skončenia služobného pomeru žalobkyne, napr. pokarhania počas trvania služobného pomeru žalobkyne, dôkaz o nedostatočných študijných výsledkoch žalobkyne, alebo zmienka o iných pochybeniach v konaní a správaní žalobkyne.

Podľa § 2a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. výkon práv a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého. Policajt nesmie byť v súvislosti s výkonom štátnej služby prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného policajta alebo nadriadeného sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.

Podľa § 142b ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. policajt, ktorému služobný úrad umožnil získať kvalifikáciu alebo zvýšiť si kvalifikáciu, je povinný po skončení štúdia zotrvať po určený čas v služobnom pomere v tej zložke podľa § 1 ods. 1, ktorá mu umožnila získať kvalifikáciu alebo zvýšiť si kvalifikáciu alebo uhradiť náklady spojené so zabezpečením získavania alebo zvyšovania kvalifikácie (ďalej len "náklady na vzdelávanie") alebo ich pomernú časť. Policajt je povinný zotrvať po určený čas v služobnom pomere alebo uhradiť náklady na vzdelávanie alebo ich pomernú časť aj vtedy, ak štúdium neskončil a nezískal alebo si nezvýšil kvalifikáciu.

Podľa § 142b ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. čas určený na zotrvanie policajta v služobnom pomere podľa odseku 3 je pri dennej forme štúdia trojnásobkom doby trvania štúdia a pri štúdiu pri výkone štátnej služby dvojnásobkom doby trvania štúdia.

Podľa § 143 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. policajt, ktorý nezotrval v služobnom pomere po čas ustanovený v § 142b ods. 4, je povinný uhradiť náklady na vzdelávanie alebo ich pomernú časť.

Podľa § 143 ods. 6 zákona č. 73/1998 Z.z. o spôsobe úhrady nákladov na vzdelávanie v určenej výške sa môže policajt so služobným úradom dohodnúť. Ak nedôjde k dohode, možno uspokojiť pohľadávku na základe vykonateľného rozhodnutia o povinnosti policajta uhradiť náklady na vzdelávanie mesačnými zrážkami z jeho príjmu; výška mesačnej zrážky z jeho príjmu však nesmie prekročiť hranicu sumy ustanovenej podľa osobitného predpisu.

Podľa § 143 ods. 7 zákona č. 73/1998 Z.z. povinnosť uhradiť náklady na vzdelávanie nevznikne, ak sa služobný pomer skončil prepustením z dôvodu podľa § 192 ods. 1 písm. a/ až c/ a ods. 3.

Podľa § 192 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona č. 73/1998 Z.z. policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak

- a) pre neho v dôsledku zníženia početných stavov Policajného zboru schválených vládou nie je iné služobné zaradenie,
- b) podľa rozhodnutia lekárskej komisie stratil dlhodobu zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v Policajnom zbore alebo spôsobilosť vykonávať doterajšiu funkciu a nemožno ho previesť ani preložiť na inú funkciu v štátnej službe, ktorej výkon by nebol na ujmu jeho zdravia,
- c) podľa posudku služobného klinického psychológa nie je duševne spôsobilý na výkon štátnej služby

Podľa § 192 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. policajt zaradený v prípravnej štátnej službe alebo v dočasnej štátnej službe sa prepustí zo služobného pomeru, ak sa v dôsledku organizačných zmien zrušila jeho doterajšia funkcia a nie je pre neho v štátnej službe voľná iná funkcia.

Podľa § 189 zákona č. 73/1998 Z.z. služobný pomer sa končí

- a) zrušením v skúšobnej dobe,
- b) uvoľnením,
- c) prepustením,
- d) stratou hodnosti,
- e) uplynutím dočasnej štátnej služby,
- f) úmrtím policajta,
- g) zákazom činnosti výkonu funkcie policajta,
- h) nadobudnutím právoplatnosti služobného hodnotenia so záverom, že policajt je nespôsobilý na zaradenie do stálej štátnej služby,

- i) ak policajt v prípravnej štátnej službe svojím zavinením nezískal policajné vzdelanie.

Podľa § 190 zákona č. 73/1998 Z.z. v skúšobnej dobe môže nadriadený alebo policajt zrušiť služobný pomer písomne aj bez uvedenia dôvodov. S tehotnou policajtkou, policajtkou do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacou policajtkou môže nadriadený skončiť služobný pomer v skúšobnej dobe len vo výnimočných prípadoch, ktoré nesúvisia s jej tehotenstvom alebo materstvom, a musí ho náležite odôvodniť, inak je neplatné. Služobný pomer sa končí uplynutím troch kalendárnych dní nasledujúcich po dni doručenia písomného oznámenia nadriadeného alebo policajta, vždy však najneskôr uplynutím skúšobnej doby; ustanovenia § 266 ods. 3 a 4 sa použijú primerane.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne popísaný v rozsudku krajského súdu, preto skutočnosti účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať, jeho odôvodnenie považuje za úplné, vyčerpávajúce a dostatočne výstižné, a len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) dodáva.

Senát najvyššieho súdu potvrdzuje záver krajského súdu, že v preskúmvanej veci bolo potrebné vychádzať z tej skutočnosti, že žalobkyni bolo doručené oznámenie o skončení služobného pomeru v skúšobnej dobe, ktoré fyzicky prevzala dňa 19.06.2014. Služobný pomer skončil zrušením v skúšobnej dobe bez udania dôvodu a skončil sa uplynutím troch kalendárnych dní nasledujúcich po dni doručenia oznámenia. Zákon umožňuje skončiť služobný pomer v skúšobnej dobe aj bez uvedenia dôvodu.

Keďže v tomto prípade bola žalobkyňa personálnym rozkazom povolaná na pomaturitné kvalifikačné štúdium v Strednej odbornej škole Policajného zboru v Pezinku a skončením služobného pomeru nesplnila podmienku uvedenú v § 142b ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z., tak sa so skončením služobného pomeru v skúšobnej dobe spája aj povinnosť nahradiť náklady na štúdium v zmysle § 143 ods. 1 zákona č. 72/1998 Z.z. Keďže sú tieto dve skutočnosti prepojené, musí byť z konania žalovaného dostatočne zrejmé a preskúmateľné, že v danom prípade nedošlo k svojvôli zo strany správneho orgánu. Povinnosť žalobkyne nahradiť náklady na štúdium vo výške 2.795,63 € musí proporcionálne zodpovedať povinnosti žalovaného na dostatočné odôvodnenie svojho konania. V demokratickej spoločnosti by správne orgány (avšak nielen tie) mali dbať na to, že ich konanie a následne rozhodnutie musí byť dostatočne transparentné, racionálne a presvedčivé. Iba tak má verejná moc morálne právo vynucovať takéto rozhodnutie a jeho adresáti ho majú morálnu povinnosť rešpektovať. Správne orgány sa majú snažiť, aby rozhodnutia neboli vynucované len z hľadiska autoritatívneho postavenia, ale najmä z hľadiska presvedčivosti odôvodnenia, aby sami adresáti poznali dôvody, ktoré správny orgán k takému rozhodnutiu viedli a na základe nich boli presvedčení o oprávnenosti a zákonnosti konania zo

strany správneho orgánu. Rozhodnutie správneho orgánu má byť potom následne aj preskúmateľné súdom. Žalovaný na jednej strane v napadnutom rozhodnutí tvrdí, že pri každom zrušení služobného pomeru v skúšobnej dobe zo strany nadriadeného sú dôvody tohto personálneho opatrenia aj preukázateľné a zaznamenané tak, aby boli v budúcnosti k dispozícii pri vybavovaní možných podaní policajta. Žalovaný však v konaní správneho súdu žiadne takéto dôvody nepredložil, preto nie je ani v súdnom preskúmvacom konaní zrejmy dôvod prepustenia žalobkyne. Žalovaný mal na takéto skončenie služobného pomeru v skúšobnej dobe bez udania dôvodu právo, avšak ak mal v úmysle požadovať aj náhradu pomernej časti nákladov za štúdium mal zabezpečiť, aby z jeho konania nevznikli pochybnosti o možnej svojvôli a zneužívaní postavenia služobného orgánu. Pokiaľ služobný orgán mal konkrétne a objektívne výhrady k služobnému pomeru žalobkyne, mohol ich subsumovať do obsahu písomného oznámenia o skončení služobného pomeru, ktoré adresoval žalobkyni. Senát najvyššieho súdu nepopiera oprávnenie žalovaného skončiť služobný pomer v skúšobnej dobe bez uvedenia dôvodu a ani netvrdí, že na skončenie služobného pomeru v skúšobnej dobe v prejednávacom prípade neexistovali dôvody, avšak z hľadiska proporcionality a výkonu práv a povinností v súlade s dobrými mravmi vzhľadom na povinnosť náhrady nákladov na štúdium bolo potrebné, aby takéto skončenie služobného pomeru bolo objektívne a nevykazovalo znaky svojvôle zo strany správneho orgánu. Ak má služobný orgán záujem na náhrade nákladov vynaložených na vzdelanie, tak samotné dôvody skončenia nemusia byť explicitne vyjadrené v oznámení o skončení služobného pomeru v skúšobnej dobe, avšak bolo by vhodné, aby vyplývali napríklad z osobného spisu konkrétnej osoby, prípadne aby bolo inak preukázané, že spočívajú na objektívnych základoch. Ak si služobný orgán neuplatňuje náhradu nákladov, uvádzanie dôvodu skončenia nie je potrebné, keďže zákon umožňuje skončiť služobný pomer v skúšobnej dobe aj bez uvedenia dôvodu.

Inštitút dobrých mravov je výslovne upravený aj v ustanoveniach zákona č. 73/1998 Z.z., konkrétne v § 2a ods. 2. „Generálna klauzula týkajúca dobrých mravov funguje ako „posledná inštancia“, ktorá môže zabrániť platnosti právnych úkonov, ktoré prešli sitom prieskumu z hľadiska toho, či sa jedná o rozpor so zákonom. Táto klauzula chráni právny poriadok pred tým, aby poskytoval právnu legitimáciu úkonom, ktoré z hľadiska mimoprávných spoločenských štandardov nemožno akceptovať. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené.“ (Salač, J.: Rozpor s dobrými mravmi a jeho následky v civilnom práve. I. vydanie, Praha, C.H. Beck, 2000).

Na záver je potrebné poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, keď Ústavný súd SR už vo veci sp. zn. PL. ÚS 15/98 uviedol, že s uplatňovaním princípu právnej istoty v právnom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem, a vo veci sp. zn. PL. ÚS 52/99 uviedol, že medzi ústavné princípy vlastné právnemu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti (proporcionality). V prejednávanej veci krajský súd, s čím sa najvyšší súd stotožnil, nepovažoval za proporcionálne, keď správny orgán vyžadoval od žalobkyne splnenie povinnosti nahradiť náklady na štúdium vo výške 2795,63 € bez toho, aby bolo zrejme na základe akých dôvodov došlo k skončeniu služobného pomeru. Tieto dve povinnosti sú navzájom prepojené. Najvyšší súd sa tiež stotožnil so záverom krajského súdu, že ak existuje hrubý nepomer medzi právami účastníkov verejnoprávneho vzťahu a orgánmi verejnej správy, tak princíp spravodlivosti preváži nad prepätým

formalizmom, ktorý vedie v konečnom dôsledku k sofistikovanému odmietnutiu spravodlivosti. Krajský súd tiež správne uviedol, že hľadisko, či postup správneho orgánu, ktorý vyústil do vydania správneho rozhodnutia je v súlade s dobrými mravmi, treba posudzovať v súdnom preskúmvacom konaní z úradnej povinnosti. Žalovaný namietol aj priznanie náhrady trov úspešnej žalobkyni, keďže z hľadiska žalobných dôvodov nebola úspešná. Senát odvolacieho súdu konštatuje, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v rozpore s § 2a ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z., a preto konanie, ktoré je v rozpore s inštitútom dobrých mravov nemôže požívať právnu ochranu. Spoločnosť si inštitút dobrých mravov osvojila, predstavuje ustanovenie, ktoré je spôsobilé vo významnom rozsahu posilniť dôveru v orgány verejnej správy a aj v súdy. Závery uvedené v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžo/32/2008 zo dňa 02.04.2009 nie je možné aplikovať na prejednávaný prípad, nakoľko v danom prípade existoval odlišný skutkový stav veci.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd preskúmajúc napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov namietaných žalovaným v odvolaní, dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobe vyhovel z dôvodu, že v administratívnom konaní a následnom rozhodnutí došlo k porušeniu inštitútu dobrých mravov a k neproporcionálnemu zásahu do práv a povinností, došlo k takej vade, ktorá má za následok nezákonnosť rozhodnutia, rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p. a to tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania priznal vo výške, ktorá bola písomne vyčíslená t.j. za jeden úkon právnej služby – písomné vyjadrenie zo dňa 25.02.2015 k podanému odvolaniu a to vo výške 134,- € podľa § 11 ods. 4 v spojení s § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vo výške 1/6 výpočtového základu. Ďalej bol priznaný na náhradu režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 8,39 € a 20 % DPH vo výške 28,48 €.

Celkom boli priznané žalobkyni na náhradu trov odvolacieho konania (134,- + 8,39 + 28,48) vo výške 170,87 €.

34.

ROZHODNUTIE

I. Nejednoznačnosť právnej úpravy nemožno pričítať na ťarchu žiadateľa o poskytnutie bytovej náhrady podľa zákona č. 260/2011 Z.z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov.

II. Príslušnosť na prijímanie žiadostí o priznanie nároku na poskytovanie bytovej náhrady podľa § 7 ods. 1 resp. 7a zákona č. 260/2011 Z.z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov je pre územie Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy daná pre hlavné mesto ako aj pre jeho mestské časti. Konanie a rozhodovanie o tomto nároku, obstarávanie bytových náhrad a ich poskytovanie vykoná Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. novembra 2016, sp. zn. 3Sžo/70/2015)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave potvrdil rozhodnutie odporcu č. MAGS SNM 37678/14-2923/956/Dol zo dňa 7. januára 2014, ktorým odporca nepriznal navrhovateľke nárok na bytovú náhradu – nájomný byt z dôvodu nesplnenia podmienky v zmysle ustanovenia § 7a zákona č. 260/2011 Z.z. o ukončení a spôsobe usporiadania niektorých nájomných vzťahov k bytom a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 260/2011 Z.z.“). Správny orgán ako dôvod uviedol, že navrhovateľka žiadosť o poskytnutie bytovej náhrady nepodala v zákonom ustanovenej, prekluzívnej lehote na príslušný správny orgán. Žiadosť bola Hlavnému mestu SR Bratislava postúpená až po uplynutí zákonnej lehoty.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že navrhovateľka podala svoju žiadosť o bytovú náhradu po uplynutí prekluzívnej lehoty (30.04.2013) na podanie takejto žiadosti a to až dňa 22.10.2013, kedy sa jej žiadosť dostala, postúpená Miestnym úradom Mestskej časti Bratislavy – Ružinov odporcovi, ako príslušnému správnomu orgánu na jej vybavenie. Až týmto dňom sa začalo správne konanie o jej žiadosti o bytovú náhradu (§ 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ďalej len „Správny poriadok“). Po uplynutí prekluzívnej lehoty však nárok na poskytnutie bytovej náhrady zanikol a nebolo možné vecne preskúmať jej žiadosť. Súd prvého stupňa uviedol, že orgánom príslušným na prijatie žiadosti o bytovú náhradu je len Hlavné mesto SR Bratislava a žiadosť bolo potrebné doručiť tomuto orgánu v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote. Jednotlivé mestské časti Bratislavy sa mohli stať príslušnými orgánmi na prijímanie žiadostí o bytové náhrady avšak iba v prípade, ak by štatút Bratislavy, prípadne dohoda medzi odporcom a mestskými časťami im takéto postavenie priznali. Pochybenie Mestskej časti Bratislava – Ružinov v

tom, že navrhovateľkinu žiadosť neodkladne nepostúpila odporcovi ako príslušnému orgánu na jej vybavenie, čo malo za následok zmeškanie prekluzívnej lehoty, nie je možné dať za vinu odporcovi.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že žiadosť o bytovú náhradu podala dňa 26.04.2013 na Miestny úrad Mestskej časti Bratislava – Ružinov, čo bolo 4 dni pred uplynutím zákonnej prekluzívnej lehoty. Poukázala na ustanovenia § 3 ods. 1 a § 1a ods. 3 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 377/1990 Zb.“) z ktorých vyplýva duálnosť, že navrhovateľka je obyvateľkou Bratislavy a obyvateľkou Mestskej časti Bratislava - Ružinov; byt ktorý sa má vypratať sa nachádza na území Bratislavy, ako aj na území Mestskej časti Bratislava - Ružinov; pojmom obec môže byť označené Hlavné mesto SR Bratislava, ako aj Mestská časť Bratislava – Ružinov.

Navrhovateľka poukázala na ustanovenia § 7 ods. 1 a § 7a zákona č. 260/2011 Z.z. a uviedla, že v pôvodnom znení zákona č. 260/2011 Z.z. bolo upravené miesto podania žiadosti ako „obec, v ktorej katastrálnom území sa nachádza byt...“. Neskôr zákon č. 355/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 260/2011 Z.z. bolo miesto podania žiadosti určené ako „obec, v územnom obvode ktorej sa nachádza byt“. Podľa navrhovateľky ani jednu z uvedených zákonných formulácií nie je možné vykladať tak, že jediným príslušným orgánom na podanie žiadosti je len Magistrát Hlavného mesta SR Bratislavy a podanie na Mestskú časť Bratislava – Ružinov je preto potrebné považovať ako podanie na nepríslušný orgán. Navrhovateľka uviedla, že nemala možnosť sa oboznámiť s metodickým usmernením Ministerstva dopravy SR a ani pre ňu nie je všeobecne záväzným právnym aktom. Podľa názoru navrhovateľky predmetné usmernenie práve potvrdzuje skutočnosť, že zákon bol v tomto ohľade nejednoznačný. Navrhovateľka, ktorá okrem zákona nedisponovala žiadnymi doplňujúcimi informáciami, podala svoju žiadosť o priznanie nároku na bytovú náhradu na príslušnú mestskú časť, na ktorej doposiaľ vybavovala všetky svoje záležitosti. Uvedený postup navrhovateľky nemôže byť posudzovaný ako podanie žiadosti na nepríslušnom orgáne, resp. podanie žiadosti po uplynutí prekluzívnej lehoty.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V dôvodoch uviedol, že príslušnou obcou a príslušným správnym orgánom na podanie žiadosti o bytovú náhradu je výlučne hlavné mesto. Zákon č. 377/1990 Zb. vymedzuje v ustanovení § 7b ods. 1 aj právny význam štatútu hlavného mesta keď určuje, že štatút je základným nástrojom na rozdelenie úloh samosprávy Bratislavy a prenesených pôsobností medzi Bratislavu a jej mestské časti a na úpravu postavenia a činnosti mestských orgánov a miestnych orgánov. Navrhovateľkou poukazované ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 377/1990 Zb. je úpravou vymedzenia územia Bratislavy, t. j. územného obvodu Bratislavy a nie je úpravou vymedzenia pôsobností hlavného mesta a jeho mestských častí. Príslušnosť na konanie a rozhodovanie o žiadostiach o priznanie bytovej náhrady je prenesenou pôsobnosťou obce vyplývajúcou z osobitného právneho predpisu a tým je práve zákon č. 260/2011 Z.z., ktorým štát na obce delegoval plnenie svojej povinnosti kompenzácie oprávnených nájomcov za zrušenie nájomných vzťahov k reštituovaným bytom, preto je potrebné príslušnosť na podávanie a prijímanie žiadostí vykladať v kontexte predovšetkým tohto zákona a až sekundárne

vo väzbe na iné právne predpisy, teda aj zákon č. 377/1990 Zb. Výklad ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. podalo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Napriek tomu, že ide o výklad k pôvodnému zneniu ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z., principiálne je možné ho použiť aj na aktuálne znenie tohto ustanovenia, ako aj znenie ustanovenia § 7a zákona č. 260/2011 Z.z. V zmysle tohto výkladového stanoviska je potrebné predmetné ustanovenie chápať tak, že príslušnosť na prijímanie žiadostí o priznanie nároku o poskytnutie bytovej náhrady, konanie a rozhodovanie o tomto nároku, obstaranie bytových náhrad a ich poskytovanie, je pre územie hlavného mesta SR Bratislavy daná pre hlavné mesto. Hlavné mesto môže dohodou alebo úpravou štatútu preniesť niektoré pôsobnosti na jednotlivé mestské časti. Skutočnosť, že Mestská časť Bratislava – Ružinov je jedným z prenajímateľov predmetného nájomného bytu nemožno spájať s existenciou príslušnosti mestskej časti na podanie žiadosti. Správnym orgánom – obcou príslušnou na podanie žiadostí o priznanie nároku na poskytnutie bytovej náhrady je výlučne Hlavné mesto SR Bratislava. Ak žiadateľ nepodal žiadosť hlavnému mestu, vystavil sa riziku zmeškania lehoty na podanie žiadosti, ktorého následkom je nesplnenie podmienok na priznanie uplatneného nároku.

Záverom vyjadrenia odporca uviedol, že nie je možné mu dať za vinu nečinnosť Mestskej časti Bratislava – Ružinov, keďže toto konanie nemohol nijakým spôsobom ovplyvniť a o takomto konaní ani nemohol mať vedomosť. O existencii žiadosti navrhovateľky sa odporca dozvedel až po tom, ako mu bola táto žiadosť postúpená. Práve navrhovateľka sa podaním žiadosti na nepríslušný správny orgán vystavila riziku zmeškania lehoty.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil, že dňa 22.10.2013 bola Hlavnému mestu SR Bratislava z Mestskej časti Bratislava – Ružinov postúpená žiadosť navrhovateľky o poskytnutie bytovej náhrady za dvojizbový nájomný byt. Navrhovateľka, ako nájomca bytu doručila dňa 28.12.2012 výpoveď z nájmu bytu Mestskej časti Bratislava – Ružinov jednému zo spoluvlastníkov bytového domu a zároveň jednému z prenajímateľov, čím bola naplnená zákonná požiadavka podľa § 3a zákona č. 260/2011 Z.z. Odporca v napadnutom rozhodnutí skonštatoval, že lehota na podanie žiadosti na bytovú náhradu bola stanovená do 30.04.2013. Lehota na podanie žiadosti je prekluzívnou lehotou, to znamená, že jej zmeškanie nie je možné odpustiť a v dôsledku jej zmeškania nie je možné vydať rozhodnutie o priznaní nároku na bytovú náhradu, a to ani v prípade, že všetky ostatné zákonné podmienky na priznanie nároku sú splnené. V zmysle zákona bolo nevyhnutné žiadosť podať v zákonnej lehote na obec, v územnom obvode ktorej sa nachádza byt, ktorý sa má vypratať. Žiadosť bolo potrebné postúpiť Hlavnému mestu SR Bratislava. Navrhovateľka síce žiadosť podala dňa 26.04.2013, no túto žiadosť adresovala a doručila Miestnemu úradu Mestskej časti Bratislava – Ružinov. V danom prípade bola predmetná žiadosť postúpená Hlavnému mestu SR Bratislava takmer 7 mesiacov po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

Súčasťou administratívneho spisu je aj výklad ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z., ktorý podalo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „ministerstvo“) zo dňa 29.12.2011. V predmetnom výklade ministerstvo uviedlo, že problémovou je dikcia predmetného ustanovenia, v ktorom sa

príslušnosť odvodzuje od katastrálneho územia. Zákon výslovne neuvádza, či v prípade hlavného mesta ide o katastrálne územie B., alebo o katastrálne územie mestských častí. Skutočnosťou je, že aktuálny právny poriadok SR explicitne v žiadnom právnom predpise neuvádza slovné spojenie „katastrálne územie B.“ alebo katastrálne územie hlavného mesta“. Odvodiť príslušnosť v tomto prípade je preto nutné komplexnejšie, predovšetkým autentickým výkladom dikcie zákona č. 260/2011 Z.z. z hľadiska teleologického. Ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. upravuje, že žiadateľ má možnosť podať obci, v ktorej katastrálnom území sa nachádza byt, ktorý sa má vypratať, žiadosť o priznanie nároku na poskytnutie bytovej náhrady. V osobitnej časti dôvodovej správy k ustanoveniu § 7 zákona č. 260/2011 Z.z. nie je uvedené, či v prípade hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy ide o obec ako celok, alebo jej mestskú časť. Preto je potrebné čítať osobitnú časť dôvodovej správy k ustanoveniu § 5, kde sa k ustanoveniu odseku 4 uvádza: „Odsek 4 upravuje, že bytová náhrada sa musí poskytnúť v tej istej obci ako je byt, ktorý sa má vypratať. Použitý bol najvšeobecnejší pojem obec tak, ako ho pozná Ústava SR, bez ohľadu na to, či má obec viac katastrálnych území, či je vyhlásená za mesto, alebo je mestom zo zákona. To znamená, že bytová náhrada môže byť zabezpečená aj v inej mestskej časti, než kde sa nachádza byt, ktorý má byť vypratý.“ Gestor zákona č. 260/2011 Z.z. vo fáze prípravných legislatívnych prác a formulovaní jednotlivých ustanovení vychádzal aj z uskutočneného prieskumu v roku 2008, ktorého zámerom bolo zistiť počet a teritoriálne rozloženie potenciálnych žiadateľov o priznanie nároku na poskytnutie bytovej náhrady. Výsledkom prieskumu bolo zistenie, že takmer dve tretiny potenciálnych žiadateľov je koncentrovaných v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, v mestskej časti Staré Mesto. Bolo preto zrejmé, že v prípade podávania uvedených žiadostí táto mestská časť nebude schopná obstaráť bytové náhrady výlučne vo svojom katastrálnom území. Preto osobitná časť dôvodovej správy k ustanoveniu § 5 ods. 4 zákona č. 260/2011 Z.z. podrobne dopĺňa definíciu pojmu „bytová náhrada“ a obcou chápe Bratislavu ako celok, ako samostatný územný samosprávny celok. Iba z dikcie zákona č. 377/1990 Zb. uvedenú príslušnosť odvodiť nemožno. Je preto potrebné použiť aj ustanovenia zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Ustanovenie § 2 ods. 1 upravuje „územie obce je územný celok, ktorý tvorí jedno katastrálne územie alebo viac katastrálnych území.“ Odsek 2 upravuje „Územie obce sa môže členiť na časti obce. Časť obce má vlastný názov; časť obce nemusí mať vlastné katastrálne územie.“ Z dikcie vyplýva, že územie obce (viď vyššie „územie Bratislavy“) môže tvoriť viacero katastrálnych území. V prípade hlavného mesta Bratislavy to tak aj je. Bratislava má niekoľko katastrálnych území, t. j. územno-technických jednotiek, ktoré sa zhodujú s jej jednotlivými mestskými časťami, až na niektoré prípady, kde územie rozľahlejšej mestskej časti je rozdelených na ďalšie katastrálne územia. Zákon výslovne upravuje, že iba časť obce nemusí mať vlastné katastrálne územie, v žiadnom prípade obec ako územný samosprávny celok. Ak územie obce tvorí niekoľko katastrálnych území, neznamená to, že je mimo akéhokoľvek katastrálneho územia, resp. katastrálneho usporiadania jej územia na viaceré územno-technické jednotky. Zo záveru predmetného výkladu ministerstva vyplynulo, že zo zámeru gestora zákona, z reálií pri aplikácii zákona a z logiky ustanovení súvisiacich zákonov, predovšetkým katastrálneho zákona a zákona o obecnom zriadení, príslušnosť na prijímanie žiadostí o priznanie nároku o poskytnutie bytovej náhrady, konanie a rozhodovanie o uvedenom nároku, obstarávanie bytových náhrad a ich poskytovanie, je pre územie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy daná pre hlavné mesto. Hlavné mesto môže dohodou alebo úpravou štatútu preniesť niektoré pôsobnosti na jednotlivé mestské časti. Je to však na zvážení kompetentných zástupcov hlavného mesta a jednotlivých mestských častí.

Podľa § 3a ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. prenajímateľ bytu, ktorý nepodal výpoveď nájmu bytu podľa § 3 ods. 1 alebo nájomca bytu podľa § 2 ods. 1 písm. a), b), d) a e) môže vypovedať nájom bytu bez uvedenia dôvodu do 31. decembra 2012; ak ide o byt podľa § 2 ods. 1 písm. a), ustanovenie § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa nepoužíja. Výpovedná lehota je 12 mesiacov a začína plynúť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola nájomcovi alebo prenajímateľovi doručená výpoveď. Práva a povinnosti prenajímateľa upravené v tomto zákone, súvisiace s výpoveďou nájmu bytu, platia aj pre nájomcu.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. ak sa nájom skončí podľa tohto zákona, nárok na bytovú náhradu má len nájomca bytu podľa § 2 ods. 1, ktorý požiada o bytovú náhradu podľa § 7 alebo § 7a (ďalej len "žiadateľ") a ktorý je v materiálnej bytovej núdzi.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. žiadateľ podá po doručení výpovede nájmu bytu od prenajímateľa podľa § 3 do 30. septembra 2012 žiadosť obci, v ktorej katastrálnom území sa nachádza byt, ktorý sa má vypratať; inak jeho nárok na poskytnutie bytovej náhrady zanikne.

Podľa § 7a zákona č. 260/2011 Z.z. žiadateľ, ktorý nepodal žiadosť podľa § 7 ods. 1, a žiadateľ, ktorému bol vypovedaný nájom bytu alebo ktorý vypovedal nájom bytu podľa § 3a, môže podať žiadosť do 30. apríla 2013 obci, v územnom obvode ktorej sa nachádza byt, ktorý sa má vypratať; inak jeho nárok na poskytnutie bytovej náhrady zanikne.

Podľa § 1a ods. 3 zákona č. 377/1990 Zb. obyvateľ Bratislavy je podľa miesta svojho trvalého pobytu zároveň obyvateľom príslušnej mestskej časti.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 377/1990 Zb. územie Bratislavy tvoria katastrálne územia jej mestských častí uvedené v prílohe.

V prejednávacom prípade ide o určenie príslušného správneho orgánu na prijímanie žiadostí na poskytnutie bytovej náhrady podľa zákona č. 260/2011 Z.z. Najvyšší súd SR poukazuje na skutočnosť, že otázka príslušnosti správnych orgánov na prijímanie žiadostí a na rozhodovanie o nich nebola z ustanovení právnych predpisov jednoznačná ani pre samotné správne orgány, a preto Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR podalo výklad k ustanoveniu § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. v liste zn.20186/SVBP/z69924 zo dňa 29.12.2011. Z obsahu spisu je zrejmé, že odporca sa v celom rozsahu riadil výkladovým stanoviskom ministerstva, podľa ktorého „...je potrebné konštatovať, že príslušnosť na prijímanie žiadostí o priznanie nároku na poskytovanie bytovej náhrady, konanie a rozhodovanie o uvedenom nároku, obstarávanie bytových náhrad a ich poskytovanie, je pre územie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy daná pre hlavné mesto. Hlavné mesto môže dohodou alebo úpravou štatútu preniesť niektoré svoje pôsobnosti na jednotlivé mestské časti. Je to však na zvážení kompetentných zástupcov hlavného mesta a jednotlivých častí“. Keďže ide o prenesený výkon štátnej správy odporca uvedené stanovisko považoval za záväzné.

Najvyšší súd považuje uvedené výkladové stanovisko za správne v časti určenia príslušnosti hlavného mesta na rozhodovanie o žiadostiach i s uvedeným teleologickým účelom. Stanovisko však v časti určenia príslušného orgánu na prijímanie žiadostí je v rozpore s dikciou samotného zákona, ale i s právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, keďže prijímanie žiadosti bolo výkladovým stanoviskom posunuté z dikcie zákona spojenej s katastrálnymi územiami na Hlavné mesto Bratislavu, ktoré nemá vlastné katastrálne územie. Týmto spôsobom navrhovateľka, ktorá konala pri podávaní žiadosti v dikcii zákona s tým, že je na podanie žiadosti príslušná mestská časť, bola ukrátená na prístupe k právnej ochrane v zmysle zákona. Vzhľadom na uvedené je nevyhnutné prijať výklad na základe ústavnej konformnosti podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR tak, že príslušnosť na prijímanie žiadostí vyplýva aj mestskej časti, ktorá musí skompletizovanú žiadosť postúpiť Hlavnému mestu Bratislava, ktorému vyplýva kompetencia vo veci rozhodnúť. V danom prípade teda vzhľadom na dikciu zákona dochádza k rozdeleniu príslušnosti na prijímanie žiadosti a na rozhodovanie o nej.

Navrhovateľka postupovala podľa znenia zákona, pričom pri podávaní žiadosti o poskytnutie bytovej náhrady nemala k dispozícii výkladové stanovisko ministerstva, ktoré nebolo verejne publikované. Z ustanovení § 7 ods. 1, § 7a zákona č. 260/2011 Z.z. v spojení s ustanovením § 3 ods. 1 zákona č. 377/1990 Zb. vyplýva kompetencia iba na prijímanie žiadostí. Nie je sporné, že hlavné mesto Bratislava nemá katastrálne územie, preto orgánom na prijímanie žiadosti o poskytnutie bytovej náhrady je príslušná Mestská časť Bratislava – Ružinov alebo Hlavné mesto SR Bratislava. Navrhovateľka nemala v čase podávania žiadosti vedomosti o zámere gestora zákona č. 260/2011 Z.z., prieskumov uskutočnených vo fáze prípravných legislatívnych prác, tak ako ich posudzovalo ministerstvo pri podávaní predmetného výkladu ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 260/2011 Z.z. V prípade, ak mal zákonodarcu v úmysle jednoznačne vymedziť príslušnosť Hlavného mesta SR Bratislava na rozhodovanie o žiadostiach na poskytnutie bytovej náhrady, mal túto skutočnosť jednoznačne uviesť do ustanovení zákona a neponchať to na výklad.

Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd SR konštatuje, že nie je možné pričítať na ťarchu navrhovateľky nejednoznačnosť v otázke príslušného správneho orgánu na prijímanie žiadostí o poskytnutie bytovej náhrady podľa zákona č. 260/2011 Z.z.

S ohľadom na uvedené mal najvyšší súd za to, že je potrebné odvolaniu navrhovateľky vyhovieť a rozsudok krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci zmeniť (§ 250ja ods. 3 O.s.p., § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p., § 250l ods. 2 O.s.p.), napadnuté rozhodnutie odporcu z rovnakého dôvodu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V novom konaní odporca opätovne posúdi žiadosť navrhovateľky z hľadiska splnenia podmienok na poskytnutie bytovej náhrady, pričom v otázke posudzovania včasnosti podania žiadosti je viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v tomto rozsudku (§ 250r O.s.p.).

35.

ROZHODNUTIE

I. Rozhodnutie Slovenskej advokátskej komory o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov odôvodnené iba strohou rekapituláciou skutkových zistení a citáciou ustanovení zákona, na základe ktorých rozhodla, bez uvedenia bližších dôvodov, ktoré ju viedli k záveru o dôvodnosti a nutnosti pozastavenia výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, je nepreskúmateľné.

II. Pokiaľ z dôvodov rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory nevyplýva, čo ju viedlo k rozhodnutiu o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, keď nie je zrejmé, či vôbec existovali kritéria, ktoré posudzovala pri úvahe o využití tohto oprávnenia a akým spôsobom ich vyhodnotila, ako vyhodnotila dotknutú osobu, povahu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu a ako sa vysporiadala s jeho obhajobou, potom je takéto rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2016, sp. zn. 10Sžo/323/2015)

Krajský súd v P. napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. d) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej – uznesenie jej predsedníctva č. 121/7/2014 zo dňa 12.09.2014, ktorým žalovaná podľa § 71 ods. 1 písm. b), § 63 ods. 2, § 8 ods. 2 písm. b) zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) pozastavila žalobcovi výkon činnosti advokátskeho koncipienta, a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Žalovanú zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 564,77 € do 10 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd dôvodil tým, že z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovanej je bez akýchkoľvek pochybností, že napadnuté rozhodnutie síce formálne má odôvodnenie, ale neobsahuje žiadne zdôvodnenie, prečo žalovaná dospela k záveru, že je dôvodné aplikovať ustanovenie § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii, čím sa stotožnil s názorom žalobcu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Podľa krajského súdu z obsahu odôvodnenia rozhodnutia žalovanej je nesporné, že v ňom chýba akákoľvek úvaha a je také strohé, ako keby vo veci bolo aplikované ustanovenie § 8 ods. 1 zákona o advokácii.

Krajský súd ďalej uviedol, že žalovaná sa snažila absenciu odôvodnenia rozhodnutia nahradiť vo vyjadrení k žalobe, avšak krajský súd uviedol, že preskúmava zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej a

doplnenie dôvodov vo vyjadrení k žalobe nemôže nahradiť chýbajúcu právnu argumentáciu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Podľa názoru krajského súdu by Slovenská advokátska komora ako stavovská organizácia, mala mať prijaté určité kritériá a na základe týchto kritérií v prípadoch fakultatívnej možnosti pozastavenia výkonu činnosti advokátskeho koncipienta rozhodnúť tak, aby postihovaný koncipient nemal pocit, že ide o ničím nelimitovanú a vecne nepreskúmateľnú svojvôľu.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, preto ho podľa § 250j ods.2 písm. d/ OSP zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie, ktoré krajský súd zrušil nie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Z obsahu rozhodnutia je podľa žalovanej zrejmé, prečo rozhodla o pozastavení výkonu koncipientskej praxe žalobcu do právoplatného skončenia trestnej veci. V napadnutom rozhodnutí je podrobne uvedený skutok, pre ktorý bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie, je z neho zrejmé, že žalobca bol obvinený zo závažného úmyselného trestného činu, tak ako uvádza uznesenie kriminálneho úradu finančnej správy, ktoré mala žalovaná k dispozícii.

Žalovaná uviedla, že žalobca si proti uzneseniu o vznesení obvinenia ani nepodal sťažnosť. Oboznámila sa so skutkovým stavom, pre ktorý bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie a mala za preukázané, že sú splnené zákonné podmienky na pozastavenie výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, tak ako sú uvedené v § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii, podľa ktorého komora môže pozastaviť výkon advokácie tomu, proti komu sa začalo trestné stíhanie za trestný čin do právoplatného rozhodnutia vo veci.

Uviedla, že je síce pravdou, že žalovaná nemá obligatórnu povinnosť pozastaviť výkon advokátskemu koncipientovi, ale zákonodarca v prípadoch začatia trestného stíhania zveril do jej právomoci posúdiť, či vzhľadom na trestnú činnosť, pre ktorú je vznesené obvinenie, rozhodne o pozastavení výkonu, kým nebude právoplatne rozhodnuté či advokát alebo advokátsky koncipient spáchal trestný čin alebo či trestné stíhanie bude zastavené.

Žalovaná zastáva názor, že ak uviedla v svojom rozhodnutí presné znenie skutku, pre ktorý bolo obvinenie žalobcovi vznesené, učinila zadosť požiadavke odôvodnenia rozhodnutia a nemožno považovať jej rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože tieto sú v rozhodnutí výslovne uvedené. Žalovaná vyjadrila presvedčenie, že jej rozhodnutie zákonom vyžadované požiadavky spĺňa, a preto s poukazom na uvedené dôvody, navrhla svojmu odvolaniu vyhovieť.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Žalobca uviedol, že považuje všetky žalovanou označené odvolacie dôvody vo vzťahu k zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu za irelevantné a v celom rozsahu sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu, ktorý považuje za vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o advokácii) predsedníctvo komory rozhoduje o všetkých veciach podľa tohto zákona, ak o nich nerozhodujú iné orgány komory.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o advokácii ustanovenia § 7, 8, 10 a 28 platia primerane aj pre advokátskeho koncipienta.

Podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii komora môže pozastaviť výkon advokácie tomu, proti komu sa začalo trestné stíhanie za trestný čin do právoplatného rozhodnutia vo veci.

Podľa § 11 ods. 4 zákona o advokácii rozhodnutie podľa odsekov 1 a 2 vydáva predsedníctvo komory a musí obsahovať

- a) označenie orgánu, ktorý rozhodnutie vydal,
- b) označenie fyzickej osoby, o ktorej nezapísaní, pozastavení výkonu advokácie alebo vyčiarknutí zo zoznamu advokátov sa rozhodovalo, s uvedením jej mena, priezviska a dátumu narodenia,
- c) výrok,
- d) odôvodnenie,
- e) miesto vydania rozhodnutia,
- f) dátum vydania rozhodnutia,
- g) podpis štatutárneho orgánu komory,

h) poučenie o opravnom prostriedku a o možnosti preskúmania rozhodnutia súdom.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo podľa § 250j ods.2 OSP zrušené napadnuté rozhodnutie žalovanej č. 121/7/2014 zo dňa 12.09.2014, preto primárne v medziach odvolania najvyšší súd ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či námietky žalovanej boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Žalovaná v odvolaní proti rozsudku krajského súdu brojila proti názoru krajského súdu a tvrdila, že jej rozhodnutie nie je možné považovať za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalovaná zastáva názor, že pokiaľ uviedla vo svojom rozhodnutí presné znenie skutku, pre ktorý bolo obvinenie žalobcovi vznesené, učinila zadosť požiadavke odôvodnenia rozhodnutia a nemožno považovať jej rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože tieto sú v rozhodnutí výslovne uvedené.

Uvedenú odvoláciu námietku žalovanej vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodnú.

Podľa najvyššieho súdu z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovanej je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že predmetné rozhodnutie žalovanej spĺňa náležitosti a požiadavky na rozhodnutie stanovené v § 11 ods. 4 zákona o advokácii, teda obsahuje podrobne uvedený skutok, pre ktorý je žalobca obvinený, zákonné ustanovenia na základe ktorých žalovaná rozhodla ako aj odôvodnenie rozhodnutia, avšak v dôvodoch rozhodnutia nie je uvedená žiadna úvaha ani dôvody, pre ktoré sa žalovaná rozhodla pozastaviť výkon činnosti advokátskeho koncipienta.

Najvyšší súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že rozhodnutie žalovanej síce formálne obsahuje odôvodnenie, avšak absentuje v ňom akékoľvek správna úvaha, ktorá vyústila v záver žalovanej pre ktorý sa rozhodla aplikovať ustanovenie § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii.

Zákon o advokácii v ustanovení § 8 ods. 2 písm. b) dáva Slovenskej advokátskej komore (ďalej len „Komora“) oprávnenie pozastaviť výkon činnosti advokátskeho koncipienta, proti ktorému sa začalo trestné stíhanie za trestný čin do právoplatného rozhodnutia vo veci.

Toto oprávnenie zákon stanovil ako oprávnenie fakultatívne, vyjadrené dikciou „môže“. Z uvedeného vyplýva, že nie každé začaté trestné stíhanie proti advokátovi, resp. advokátskemu koncipientovi musí mať za následok pozastavenie výkonu jeho činnosti.

Uvedené si zjavne uvedomuje aj žalovaná, keď v dôvodoch odvolania argumentuje, že v prípadoch začatia trestného stíhania proti osobe advokátskeho koncipienta nemá obligatórnu povinnosť pozastaviť výkon jeho činnosti, ale zákonodarca jej zveril do právomoci posúdiť, či vzhľadom na trestnú činnosť, pre ktorú je vznesené obvinenie, rozhodne o pozastavení výkonu, kým nebude právoplatne rozhodnuté vo veci.

Najvyšší súd dodáva, že práve pre vylúčenie svojvôle, ale aj arbitrárnosti rozhodovania vo veciach pozastavenia výkonu advokácie s poukazom na fakultatívnosť tohto oprávnenia je potrebné posúdenie jedinečných okolností každého takéhoto prípadu, či už z pohľadu posúdenia osoby advokátskeho koncipienta, povahy a závažnosti skutku, ktorý sa mu kladie za vinu a pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, ale aj z pohľadu presvedčivosti argumentov jeho obrany voči úmyslu Komory pozastaviť mu výkon jeho činnosti.

Náležité posúdenie týchto aspektov musí následne žalovaná premietnuť do odôvodnenia rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd zastáva názor, že rozhodnutie Komory o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii je nepreskúmateľné, ak je rozhodnutie odôvodnené strohou rekapituláciou skutkových zistení (o tom, že proti žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre zločin krátenia dane a poistného) a citáciou ustanovení zákona o advokácii, na základe ktorých rozhodla, bez uvedenia bližších dôvodov, ktoré ju viedli k záveru, že v prípade žalobcu je dôvodné a nutné pozastaviť výkon činnosti advokátskeho koncipienta.

Pokiaľ totiž z dôvodov rozhodnutia žalovanej nie je zrejmé, čo ju viedlo k rozhodnutiu o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, keď nie je zrejmé, či vôbec existovali kritéria, ktoré posudzovala pri úvahe o využití tohto oprávnenia a akým spôsobom ich vyhodnotila, ako vyhodnotila osobu žalobcu, povahu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu a ako sa vysporiadala s jeho obhajobou, nie sú známe (nie len žalobcovi, ale ani súdu) dôvody, ktoré boli rozhodujúce pri úvahe o využití tohto fakultatívneho oprávnenia. Potom záver krajského súdu, že rozhodnutie žalovanej je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov je plne udržateľný a nemôžu ho spochybniť ani odvolacie námietky žalovanej, že pokiaľ uviedla vo svojom rozhodnutí presné znenie skutku, pre ktorý bolo obvinenie žalobcovi vznesené, učinila zadosť požiadavke odôvodnenia rozhodnutia.

Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že dlhodobo a ustálené judikuje (porovnaj napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod ďalej len „Zbierka“) pod č. R 29/1996), že rozhodnutie súdu, ktorým ako nepreskúmateľné zruší rozhodnutie správneho orgánu, ak rozhodnutie nie je náležité odôvodnené (§ 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb.) je vecne správne.

Pre porovnanie z rozhodnutia publikovaného v Zbierke pod č. R 33/2006, vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu je nepreskúmateľné a treba ho zrušiť aj vtedy, ak správny orgán svoje rozhodnutie neodôvodnil vôbec, hoci dôvody jeho rozhodnutia možno vyvodiť z obsahu administratívneho spisu. Skutočnosť, že rozhodnutie je zrozumiteľné pre orgán, ktorý ho vydal, nepostačuje, lebo rozhodnutie musí byť zrozumiteľné aj pre ostatných účastníkov konania, najmä ak sa ním účastníkovi ukladá konkrétna povinnosť.

Ako podporné rozhodnutia, ktoré potvrdzujú ustálenosť judikatúry najvyššieho súdu v otázke nárokov na náležité odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu možno uviesť aj rozhodnutie publikované v Zbierke pod č. R 3/2014, podľa ktorého za rozhodnutie vydané v súlade so zákonom nemožno považovať rozhodnutie, ktoré je zrozumiteľné iba pre správny orgán, ktorý ho vydal; najmä ak ide o rozhodnutie, ktoré samo osebe znamená

prekážku výkonu vybraných činností, tiež rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. R 60/2000 podľa ktorého, zákonné požiadavky na konanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb stanovené zákonom č. 71/1967 Zb. (prípadne iným procesným predpisom), nie sú naplnené tým, že správny orgán v rozhodnutí doslovne paragrafovaným znením alebo voľne uvedie ich znenie a ustálenými formuláciami deklaruje, že sa nimi pri rozhodovaní riadil. Úlohou súdu v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda posúdiť, či správne orgány splnili povinnosti stanovené zákonom.

Pre porovnanie najvyšší súd poukazuje na obdobnú judikatúru Nejvyššího správního soudu (napr. rozsudok zo dňa 22.01.2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51), z ktorej vyplýva, že rozhodnutie správneho orgánu, v odôvodnení ktorého absentuje úvaha, ktorou bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal ako aj správna úvaha, ktorú použil pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, rovnako tak aj chýbajúca argumentácia ako sa vyrovnal s námietkami žalobcu ako účastníka správneho konania je v rozpore s § 47 odst. 3 Správneho poriadku a takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Najvyšší súd aj s poukazom na citovanú judikatúru dodáva, že pokiaľ absentuje v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu úvaha, z akého dôvodu vyvstalo rozhodnutie žalovanej o využití zákonnej možnosti rozhodnúť istým spôsobom, i keď jej to zákon výslovne neprikazuje, nebolo pochybením krajského súdu keď takéto rozhodnutie zrušil pre chýbajúce odôvodnenie (ako nevyhnutnej zákonnej náležitosti správneho aktu vyžadovanej ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku), ktorej nedostatok spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu.

V súvislosti s vysloveným názorom krajského súdu, ktorý žalovanej vytkol, že sa snažila absenciu odôvodnenia nahradiť vo vyjadrení k žalobe, pričom zdôraznil, že súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia žalovanej a doplnenie dôvodov vo vyjadrení k žalobe nemôže nahradiť chýbajúcu právnu argumentáciu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd považuje za dôležité zdôrazniť, že sa s takýmto názorom krajského súdu stotožňuje a dodáva, že rovnaký právny názor nachádza oporu v ustálenej judikatúre najvyššieho súdu (napr. rozsudok najvyššieho súdu zo dňa 18.03.2016, sp. zn. 10Sza/6/2016, rozsudok najvyššieho súdu zo dňa 21.06.2016 sp. zn. 10Sza/13/2016).

Uvedená judikatúra najvyššieho je ustálená v názore, že „vytýkané nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nemôžu byť konvalidované prípadným dodatočným vysvetlením resp. doplňujúcim vyjadrením správneho orgánu a ani súdu neprislúcha spôsobom presahujúcim akceptovateľnú mieru dopĺňať resp. absentujúce argumenty správneho orgánu nahrádzať svojimi a vyvodzovať z nich závery, ku ktorým mal dospieť správny orgán, ktorého postup a úvahy mali byť obsahom odôvodnenia jeho rozhodnutia, pretože takáto aktivita presahuje rámec preskúmajacej právomoci súdu a zároveň zasahuje do sféry kompetencie správneho orgánu v agende vymedzenej zákonom“, v tomto prípade do sféry kompetencie Komory v agende vymedzenej zákonom o advokácii.

Pokiaľ totiž súd preskúmava zákonnosť žalobou napadnutého správneho rozhodnutia, resp. skutkové a právne úvahy, na základe ktorých bolo rozhodnutie vydané, robí tak výlučne cez odôvodnenie tohto rozhodnutia, a nie prostredníctvom obsahu administratívneho spisu, resp. dôvodov dopĺňujúcich, ktorými žalovaná dodatočne dopĺňa chýbajúce dôvody v rozhodnutí.

Pokiaľ z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o pozastavení výkonu činnosti advokátskeho koncipienta podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona o advokácii nie je zrejmé, ako vec rozhodujúci orgán zvážil, o aké skutočnosti oprel svoj právny záver, ktorým sa rozhodol využiť zákonnú možnosť pozastavenia výkonu činnosti advokátskeho koncipienta, prečo považuje dôvody jeho obhajoby tak, ako ich predniesol na zasadnutí predsedníctva SAK dňa 12.09.2014 za neprijateľné, de facto takýmto rozhodnutím znemožňuje žalobcovi uplatniť žalobné body, ktorými by mohol vyvrátiť, popr. spochybniť závery rozhodujúceho orgánu. Takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (pozri tiež rozhodnutie Nejvyššího správního soudu zo dňa 04.02.2010, čj. 7 Afs 1/2010-53).

Na základe uvedeného bolo možné zhrnúť, že odôvodnenie rozhodnutia žalovanej nespĺňa kritéria preskúmateľnosti správneho rozhodnutia, ktoré dovodila citovaná judikatúra najvyššieho súdu, preto najvyšší súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovanej ako nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu, preto napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

36.

R O Z H O D N U T I E

V záujme presvedčivosti rozhodnutia o zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu nesmie absentovať zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie citovaného zákonného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali (napr. na základe čoho vyvstala potreba zisťovania skutočností týkajúcich sa žiadosti o azyl, či išlo o súčinnosť s migračným úradom, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané, resp. aké úkony si takéto zisťovanie ešte vyžiada), najmä ak je zrejmé, že cudzinec po tom, čo požiadal o azyl, už absolvoval v azylovom konaní vstupný pohovor.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2015, sp. zn. 1Sža/5/2015)

Krajský súd v K. potvrdil rozhodnutie č. PPZ-HCP-PO7-ZVC-57-028/2014 zo dňa 20. 11. 2014, ktorým bol navrhovateľ zaistený podľa § 88a ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. pobyte cudzincov (ďalej len ZoPC) zaistil navrhovateľa dňom 20. 11. 2014 o 13:00 hod. na čas potrebný na rozhodnutie o jeho žiadosti o udelenie azylu na 60 dní – do 18. 01. 2015 na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku, a na výkon jeho zaistenia určil Útvár policajného zaistenia pre cudzincov v S.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. b) ZoPC.

Z o d ô v o d n e n i a :

Vzhľadom na to, že odporca svoj postup pri zaistení navrhovateľa oprel o ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b) ZoPC, bolo potrebné sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať preukázaním splnenia podmienok vyplývajúcich z citovaného ustanovenia.

Z obsahu citovaného ustanovenia je zrejmé, že účelom zaistenia v zmysle citovaného ustanovenia je zistenie skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať. V rozpore s uvedeným však vyznieva konštatovanie odporcu v odôvodnení jeho rozhodnutia (č. l. 21 súdneho spisu) o tom, že „správny orgán prehodnocoval aj skutočnosť, či trvá účel zaistenia, t. j. či trvá riziko úteku účastníka konania“, čo vzhľadom na to, že takýto dôvod nepredstavuje samostatný účel zaistenia žiadateľa o azyl v zmysle § 88a ZoPC, nepochybne vyvoláva pochybnosti o dostatočnom ustálení si predmetu konania zo strany správneho orgánu. Takéto pochybenie v spojení s neprehľadnosťou kontextu rozhodnutia z hľadiska relevantnosti použitej argumentácie citovaním právnych a politických dokumentov bez naznačenia priamej

súvislosti k použitým zákonným dôvodom zaistenia (na ktorú poukázal aj súd prvého stupňa v súvislosti s citáciou judikatúry) a chronológii prípadu vykazuje znaky zmätočnosti, a tým nepreskúmateľnosti rozhodnutia, čo nemalo ujsť pozornosti súdu prvého stupňa a krajský súd mal na túto vadu prihliadnuť aj bez námietok navrhovateľa, pretože uvedená vada mala nepochybne vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Vychádzajúc z uvedeného nemala teda v záujme presvedčivosti rozhodnutia odporcu o zaistení v jeho odôvodnení absentovať zmienka o takých skutočnostiach, ktoré by naplnenie citovaného zákonného účelu zaistenia dostatočne zrozumiteľne odôvodňovali, napríklad na základe čoho vyvstala potreba zisťovania skutočností týkajúcich sa jeho žiadosti o azyl, či išlo o súčinnosť s migračným úradom, prípadne na aké skutočnosti malo byť zisťovanie vykonané, resp. aké úkony si takéto zisťovanie ešte vyžiada, najmä ak je zrejmé, že navrhovateľ po tom, čo požiadal o azyl, už dňa 22. 09. 2014 absolvoval v azylovom konaní vstupný pohovor.

Z obsahu citovaného zákonného ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) ZoPC okrem iného vyplýva, že žiadateľa o udelenie azylu možno zaistiť, ak na dosiahnutie účelu nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky. Okrem toho, že rozhodnutie odporcu neobsahuje presvedčivé zdôvodnenie potreby zisťovania akýchkoľvek ďalších skutočností okrem tých, na ktoré bol navrhovateľ už vypočutý pri vstupnom pohovore v azylovom konaní dňa 22. 09. 2014, z rozhodnutia odporcu nevyplýva, na základe čoho ustálil nemožnosť využitia menej závažných opatrení, v rámci ktorých by v prípade navrhovateľa ako žiadateľa o azyl prichádzalo do úvahy v zmysle zákona o pobyte cudzincov [§ 23 ods. 3 písm. c), resp. § 23a ods. 1 zákona č. 48/2002 Zb.] zdržiavanie sa v azylovom zariadení bez možnosti udelenia priepustky, čím sa správny orgán nezaoberal, resp. z odôvodnenia jeho rozhodnutia to nevyplýva.

Záver správneho orgánu o potrebe zaistenia navrhovateľa zdôvodnený predovšetkým rizikom úteku z dôvodu právoplatného odsúdenia (za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia o administratívnom vyhostení č. 1. 21 súdneho spisu) a odvolaním sa na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín často účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl, a ak policajný útvar nerozhodne o ich zaistení a umiestnení v útvere policajného zaistenia pre cudzincov, tak títo iba vo výnimočných prípadoch absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt po území členských štátov nie je možné monitorovať, je z hľadiska legitímnej požiadavky na individuálny prístup pri hodnotení dôvodov zaistenia dotknutej osoby zrejme nedostatočný a nepresvedčivý, najmä ak je tento záver spochybnený právnym zástupcom navrhovateľa preukazovaním skutočností, že navrhovateľ sa zdržiaval na území Slovenskej republiky aj povydání rozhodnutia o administratívnom vyhostení a prepustení z predchádzajúceho zaistenia a účelovo bol zaistený v bezprostrednej blízkosti tábora žiadateľov o azyl v H.

Okrem uvedeného treba pripomenúť, že konštatovanie odporcu v odôvodnení rozhodnutia, že navrhovateľ svojou žiadosťou o azyl sleduje jednak oddialenie výkonu trestu vyhostenia z územia Slovenskej republiky a snahu dostať sa do azylového tábora, ktorý má voľný režim pohybu, ktorý by využil na útek, ako aj skutočnosť, že predmetnému zaisteniu navrhovateľa bezprostredne predchádzalo predvedenie navrhovateľa v súvislosti s trestom vyhostenia (dňa 20. 11. 2014), nasvedčuje inému účelu zaistenia – zaisteniu štátneho

príslušníka tretej krajiny, zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b), a ktorý podal žiadosť o udelenie azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) ZoPC, ktoré však v tomto prípade nebolo správnym orgánom aplikované ako zákonný dôvod zaistenia. Uvedená argumentácia predstavujúca odklon od (v konaní) relevantných dôvodov, na základe ktorých bol navrhovateľ v danom prípade zaistený (ktoré však v rozhodnutí absentujú, resp. sú zdôvodnené nedostatočne), len nasvedčuje záveru o zmatečnosti a z toho vyplývajúcej nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že vytýkané nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nemôžu byť konvalidované prípadným dodatočným vysvetlením, resp. doplňujúcim vyjadrením odporcu, a ani súdu neprislúcha spôsobom presahujúcim akceptovateľnú mieru dopĺňať, resp. absentujúce argumenty odporcu nahrádzať svojimi a vyvodzovať z nich závery, ku ktorým mal dospieť odporca, ktorého postup a úvahy mali byť obsahom odôvodnenia jeho rozhodnutia, pretože takáto aktivita presahuje rámec pre-skúmajacej právomoci súdu a zároveň zasahuje do sféry kompetencie správneho orgánu v agende vymedzenej zákonom o pobyte cudzincov.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa k záveru, že námietky navrhovateľa boli spôsobilé spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu, neboli teda splnené predpoklady na jeho potvrdenie súdom prvého stupňa, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušil (§ 250ja ods. 3 OSP).

Odvolací súd nerozhodol o povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa z dôvodu, že z pripojeného administratívneho spisu odporcu, ako aj z jeho vyjadrenia k odvolaniu z 22. 01. 2015 je zrejmé, že navrhovateľ bol dňa 12. 01. 2015 na základe príkazu č. PPZ-HCP-PO7-ZVC-1-00/2015 na prepustenie zo zaistenia [realizovaného napadnutým (preskúmaným) rozhodnutím odporcu] prepustený z dôvodu, že zanikol účel zaistenia, teda takýto výrok by bol v predmetnom preskúmanacom konaní nadbytočný, keďže zamýšľané účinky podaného opravného prostriedku (návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia) nastali inak. Z rovnakého dôvodu nerozhodol ani o vrátení veci odporcovi na ďalšie konanie.

37.

ROZHODNUTIE

Výpočet dôvodov zabezpečenia veci v zmysle § 40 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je len exemplifikatívny a nie taxatívny, a preto môžu byť dôvodom zabezpečenia aj iné skutočnosti ako tie, ktoré sú tam uvedené príkladmo.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. decembra 2016, sp. zn. 1Sžf/30/2015)

Napadnutým rozhodnutím z 27.05.2013 žalovaný ako odvolací orgán podľa § 74 ods. 1 a 2 Daňového poriadku odvolaniu žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu colného úradu z 10.01.2013) vo veci prepadnutia tovaru – uzatvoreného spotrebného balenia liehu („SBL“) podľa ustanovenia § 47 ods. 1 Daňového poriadku v prospech štátu nevyhovел a rozhodnutie podľa § 74 ods. 4 citovaného zákona potvrdil.

Prvostupňovým rozhodnutím v zmysle § 42 ods. 1 Daňového poriadku lieh v spotrebiteľských baleniach - uzatvorené SBL, na ktorých nie je nalepená kontrolná známka alebo označených pretrhnutou kontrolnou známkou, bol zabezpečený od žalobcu v zmysle § 47 ods. 2 písm. b) zákona č. 105/2004 Z.z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov v spojení s § 40 a 41 ods. 2 Daňového poriadku a prepadol v prospech štátu, nakoľko majiteľ veci v zmysle § 42 ods. 1 Daňového poriadku v lehote 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti Rozhodnutia o zabezpečení veci zo dňa 21. júna 2012 (ďalej na účely rozsudku tiež „rozhodnutie o zabezpečení“) neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu veci.

Podľa § 42 ods. 1 Daňového poriadku v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí veci okrem dopravného prostriedku zabezpečeného podľa § 40 ods. 3, ak daňový subjekt v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení veci neodstráni pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu veci, alebo do 15 dní od vykonania expertízy podľa § 40 ods. 2, ktorej výsledky preukázali odôvodnenosť zabezpečenia veci. Ak sú pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu veci, odstránené len čiastočne, správca dane vydá rozhodnutie o prepadnutí veci, pri ktorej neboli odstránené pochybnosti, ktoré viedli k jej zabezpečeniu, pričom vec, pri ktorej boli odstránené pochybnosti, ktoré viedli k jej zabezpečeniu, sa vráti, ak to jej povaha a osobitný predpis pripúšťa, o čom sa spíše zápisnica.

Podľa § 40 ods. 1 Daňového poriadku v citovanom znení zamestnanec správcu dane môže zabezpečiť vec nevyhnutne potrebnú na preukázanie skutočností pri správe daní. Toto opatrenie sa využije najmä vtedy, ak chýba riadne preukázanie spôsobu nadobudnutia veci, ich množstva, ceny, kvality alebo riadneho usporiadania finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom. Daňový úrad alebo colný úrad môže

zabezpečiť tovar podnikateľovi, ktorý predáva tovar na území Slovenskej republiky a nemá na predajnom mieste elektronickú registračnú pokladnicu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 47 ods. 2 písm. b) Daňového poriadku v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec colný úrad uloží pokutu vo výške dane pripadajúcej na množstvo liehu v spotrebiteľskom balení, ktoré nie je označené v súlade s týmto zákonom, najmenej však 50 € za správny delikt podľa odseku 1 písm. b), a taký lieh v spotrebiteľskom balení zabezpečí.

Na základe odvolania žalobcu vydal žalovaný napadnuté rozhodnutie, v ktorom uviedol, že dôvodom zabezpečenia predmetných SBL neboli pochybnosti o spôsobe nadobudnutia SBL, prípadne pochybnosti o ich množstve, kvalite, cene alebo riadnom usporiadaní finančných povinností v súvislosti s ich dovozom alebo nákupom, ale skutočnosť, že predmetné SBL neboli označené kontrolnou známkou tak, ako to vyžaduje zák. č. 105/2004 Z.z.. Tento dôvod bol jasne a zrozumiteľne uvedený v rozhodnutí o zabezpečení. Z predloženého spisového materiálu a vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobca skladoval SBL, ktoré neboli označené kontrolnou známkou alebo boli označené pretrhnutou kontrolnou známkou a takéto balenia sa v zmysle § 10 ods. 7 zák. č. 105/2004 Z.z. považujú za neoznačené. Žalovaný poukázal na to, že pre rozhodnutie je smerodajné zistenie neoznačených SBL na daňovom území, a teda porušenie platnej právnej úpravy. Povinnosťou žalobcu bolo v lehote 15 dní odstrániť pochybnosti vedúce k zabezpečeniu, čo sa nestalo.

Podľa názoru žalovaného bol stav veci zistený dostatočne, zo strany prvostupňového orgánu bol dodržaný procesný postup, aplikoval správnu právnu normu a vec správne právne posúdil.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca na Krajský súd v Trnave žalobu zo dňa 25.07.2013, v ktorej žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu ich nezákonnosti. Podľa žalobcu vychádzajú rozhodnutia z nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne zisteného skutkového stavu a v konaní došlo k vadám, ktoré mali vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

Žalobca vyjadril nesúhlas s tvrdením, že neodstránil pochybnosti, ktoré viedli k zabezpečeniu veci, nakoľko neexistujú pochybnosti o spôsobe nadobudnutí SBL, jeho množstve, cene, kvalite či riadnom usporiadaní finančných povinností, a teda nebol dôvod na rozhodnutie o zabezpečení, resp. prepadnutí veci, nakoľko je zjavné, že predmetné SBL nadobudol od distribútorov.

Žalobca nesúhlasil s tvrdením, že sa dopustil colného deliktu podľa § 47 ods. 1 písm. b) a to z toho dôvodu, že v prípade 2 ks označených SBL Olé Mexicana Silver pretrhnutou kontrolnou známkou došlo k pretrhnutiu pri manipulácii s SBL a v prípade neoznačených SBL bolo pri SBL Jack Daniels dôvodom odovzdanie na komisionálny predaj a následného vrátenia SBL bez kolkových známk a pri SBL Karpatské KB došlo k nenalepeniu kontrolnej známky pravdepodobne ešte u distribútora.

Krajský súd ako súd prvého stupňa na nariadenom pojednávaní preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho a pripojeného

administratívneho spisu a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko žalovaný zistil riadne skutkový stav, vec správne právne posúdil a za tohto stavu boli žalobcom uvádzané žalobné dôvody irelevantné.

Krajský súd zdôraznil, že v predmetnej veci pre posúdenie aplikácie relevantnosti právnych predpisov bolo potrebné vychádzať z obsahu správneho deliktu definovaného v § 47 ods. 2 písm. b) zák. č. 105/2004 Z.z., ktorých naplnenie skutkovej podstaty deliktu sa viaže na nie riadne označenie SBL, čo bolo jednoznačne preukázané miestnym zisťovaním prvostupňového orgánu, a to u žalobcu v jeho skladových priestoroch prevádzkarne v Šamoríne. Počas výkonu miestneho zisťovania bolo zistené, že žalobca skladuje v priestoroch prevádzkarne SBL, ktoré sa v zmysle § 10 ods. 7 zák. č. 105/2004 Z.z. považujú za neoznačené.

Podľa názoru krajského súdu v predmetnej veci správca dane správne využil inštitút zabezpečenia na preukázanie skutočností týkajúcich sa neoznačených SBL (tieto boli označené pretrhnutou kontrolnou známku alebo na nich kontrolná známka nebola nalepená) a vzhľadom k tomu, že lehota na odstránenie pochybností, ktoré viedli k zabezpečeniu predmetných spotrebiteľských balení liehu márne uplynula dňa 12.12.2012, colný úrad vydal rozhodnutie o prepadnutí predmetných spotrebiteľských balení liehu v prospech štátu.

Rozsudok upravuje vzťah tzv. závislých rozhodnutí v následnom poradí tak, že závislé rozhodnutie možno vydať až keď nadobudne právoplatnosť základné rozhodnutie. Vlastnosť závislých rozhodnutí vyplýva zo skutočnosti, že povinnosti v daňovom konaní možno ukladať iba rozhodnutiami, ktoré majú konštitutívny charakter. V tejto súvislosti krajský súd považoval za potrebné ešte uviesť, že celý systém daňového trestania a rovnako správne delikty obsiahnuté v daňovo-právnych predpisoch stanovujú objektívnu zodpovednosť, čo znamená, že sa neskúma zavinenie, ale preukazuje sa len objektívny stav, porušenie právnej povinnosti.

Vzhľadom k tomu, že rozsudok krajského súdu obsahoval chyby v písaní týkajúce sa údajov v záhlaví rozsudku, bolo v konaní vydané opravné uznesenie.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 26.11.2014 (č.l. 105) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca namietal, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a tiež namietal nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

Následne odvolací súd rekapituluje odvolacie námietky žalobcu v stručnom prehľade: k márnemu uplynutiu lehoty vôbec nedošlo, nakoľko ešte v rámci konania o zabezpečení dotknutých spotrebiteľských balení liehu ozrejmil žalovanému resp. prvostupňovému orgánu všetky rozhodujúce skutočnosti a predložil príslušné listinné dôkazy, ktoré preukazovali neexistenciu pochybnosti o spôsobe nadobudnutia dotknutých spotrebiteľských balení liehu, jeho množstve, cene, kvalite, či o riadnom usporiadaní finančných povinností v súvislosti s dovozom alebo nákupom vecí, žalobca všetky relevantné informácie poskytol prvostupňovému orgánu v predstihu, avšak tieto uvedený orgán vôbec neskúmal, pred samotným začiatkom konania o zabezpečení veci mal prvostupňový orgán k dispozícii všetky relevantné informácie, a teda žalobca už nemohol poskytnúť žiadnu ďalšiu súčinnosť, krajský súd, keďže mal k dispozícii aj rozhodnutie o zabezpečení

veci, bez akéhokoľvek vecného odôvodnenia v napadnutom rozhodnutí argumentoval márnym uplynutím lehoty na odstraňovanie pochybností, čo je v priamom rozpore s vyššie citovaným rozhodnutím, t.j. listinným dôkazom, ktorý sa nachádzal v administratívnom spise žalovaného, opätovne uviedol, že je bežnou praxou, že pri manipulácii s SBL dôjde k poškodeniu kolkovej známky, s čím počíta aj zák. č. 105/2004 Z.z. v ustanovení § 10 ods. 40, 41, kde je upravená možnosť dooznačenia SBL v odôvodnených prípadoch, pričom konaním prvostupňového orgánu teda bola žalobcovi odňatá možnosť, ako aj žalobca taktiež namietal nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu.

Záverom žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 19.12.2014 (č. l. 112) k odvolaniu vyplýva, že: skutkové a právne okolnosti daňového prípadu uvádzané žalobcom v odvolaní v zásade predstavujú opakované tvrdenia, ku ktorým sa žalovaný vyjadroval už v predchádzajúcom konaní a to v podobe písomných vyjadrení, žalovaný opätovne zdôraznil, že dôvodom zabezpečenia bola skutočnosť, že predmetné SBL neboli označené kontrolnou známkou tak, ako to vyžaduje zák. č. 105/2004 Z.z., čo bolo jasne a zrozumiteľne uvedené v rozhodnutí o zabezpečení veci, v tomto prípade je pre rozhodnutie vo veci smerodajné zistenie neoznačených SBL na daňovom území, a teda porušenie platnej právnej úpravy, v predmetnej veci bola a je rozhodujúca tá skutočnosť, že v skladových priestoroch odvolateľa boli zistené SBL, ktoré neboli označené kontrolnou známkou alebo boli označené pretrhnutou kontrolnou známkou a povinnosťou odvolateľa bolo v lehote 15 dní (od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení) odstrániť pochybnosti o ich označení pričom tieto pochybnosti odvolateľ neodstránil, čo bolo dôvodom na vydanie rozhodnutia o prepadnutí predmetných SBL v prospech štátu, v napadnutom rozhodnutí žalovaného nedošlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu vecí, pretože tento neaplikoval mylnú právnu normu alebo výklad právnej normy na zistený skutkový stav, ak nastane situácia, že sa kontrolná známka pretrhne, odpadne, odlepiť alebo sa inak poškodí je na žalobcovi, aby sledoval, či takáto situácia nastala a urýchlene vykonal adekvátne opatrenia, inak nesie plnú zodpovednosť za takto zistený stav, zákon neukladá povinnosť žalobcovi kontrolovať všetky SBL, ale žalobca ako daňový subjekt je objektívne zodpovedný, záverom poukázal na to, že žalobca je dostatočne odborne znáa osoba, ktorá podniká v predmetnej oblasti už niekoľko rokov a ktorá si má byť vedomá, s akým liehom je možné v daňovom voľnom obehú nakladať a skladovaním neoznačených SBL nesie zodpovednosť vyplývajúcu zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Na základe uvedeného preto žalovaný požadoval potvrdiť rozsudok krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) ako aj ustanovenia § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil

pojednávane a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Na prvom mieste Najvyšší súd dáva do pozornosti, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo 84/2007, sp. zn. 6 Sžo 98/2008, sp. zn. 1 Sžo 33/2008, sp. zn. 2 Sžo 5/2009 či sp. zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť.

V rámci vymedzeného rámca súdneho prieskumu a po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k preukázaniu porušeniu colných predpisov žalobcom sa stotožňuje so skutkovými závermi a odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení obmedzil na stručné zhrnutie skutkových okolností, zhodnotenie právnych záverov a námietok žalobcu, pričom na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa nasledovné.

Z obsahu administratívneho spisu má Najvyšší súd rovnako ako krajský súd za preukázané, že dňa 21.06.2012 vykonali pracovníci prvostupňového orgánu u žalovaného ako daňového subjektu miestne zisťovanie, v rámci ktorého boli v prevádzkarni žalobcu skontrolované skladové priestory, v ktorých žalobca vykonal na základe oprávnenia na distribúciu č. 586131100003 a povolenia na predaj č. 586130600117, predaj liehu v spotrebiteľskom balení v daňovom voľnom obehu. Počas výkonu miestneho zisťovania bolo zistené, že žalobca skladuje v priestoroch prevádzkarne spotrebiteľské balenia liehu: 1 ks Karpatské KB a 1 ks Jack

Daniels, pričom išlo o uzatvorené spotrebiteľské balenie, na ktorom nebola nalepená kontrolná známka ako aj 2 ks Olé Mexicana Silver, pričom toto uzatvorené spotrebiteľské balenie bolo označené pretrhnutou kontrolnou známkou. O vykonanom miestnom zisťovaní prvostupňový orgán podľa § 37 ods. 4 zák. č. 563/2004 Z.z. spísal zápisnicu č. 9005891/1/1048255/2012 a následne predmetné spotrebiteľské balenia liehu zabezpečil rozhodnutím zn. 9005891/1/1048260/2012 zo dňa 21.06.2012, ktoré žalovaný v rámci odvolacieho konania svojim rozhodnutím zn. 1100902/11614/2012/MH zo dňa 08.11.2011 potvrdil. Po uplynutí lehoty 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení, bolo vydané prvostupňové rozhodnutie, ktorým predmetné SBL prepadli v prospech štátu a na základe odvolania žalobcu bolo žalovaným vydané napadnuté rozhodnutie, ktorým bolo prvostupňové rozhodnutie potvrdené.

Žalobca v odvolaní, rovnako ako v celom konaní namieta, že nedošlo k márnemu uplynutiu 15-dňovej lehoty na odstránenie pochybností, ktoré viedli k zabezpečeniu SBL, pretože predložil všetky dôkazy preukazujúce pôvod a spôsob nadobudnutia dotknutých spotrebiteľských balení liehu, jeho množstvo, cenu, kvalitu, či o riadnom usporiadaní finančných povinností v súvislosti s dovozom alebo nákupom veci a že tieto skutočnosti predložil včas, teda ešte pred uplynutím 15-dňovej lehoty (ešte v konaní o zabezpečení SBL) a že poskytol potrebnú súčinnosť.

V tento súvislosti považuje Najvyšší súd za potrebné uviesť, že žalovaný, prvostupňový orgán ani krajský súd nespochybňovali skutočnosti preukazujúce pôvod a spôsob nadobudnutia dotknutých spotrebiteľských balení liehu, jeho množstvo, cenu, kvalitu, či riadne usporiadanie finančných povinností ako ani poskytnutie súčinnosti v tomto smere, nakoľko to nebol dôvod zabezpečenia SBL a ich následného prepadnutia.

Dôvodom prepadnutia predmetných SBL bola skutočnosť, že tieto SBL sa považujú v zmysle § 10 ods. 7 zák. č. 105/2004 Z.z. za neoznačené, čoho následkom je dopustenie sa colného (správneho) deliktu v zmysle § 47 ods. 2 písm. b) zák. č. 105/2004 Z.z. a jeho zabezpečenie a následné prepadnutie v prospech štátu. Tieto skutočnosti boli dostatočne ozrejmené v prvostupňovom aj napadnutom rozhodnutí ako aj v rozsudku krajského súdu.

Najvyšší súd na dôvažok dodáva, že výpočet dôvodov zabezpečenia veci v zmysle § 40 zák. č. 563/2009 Z.z. je len exemplifikatívny a nie taxatívny, a preto môžu byť dôvodom zabezpečenia aj iné skutočnosti ako tie príkladmo uvedené v predmetnom ustanovení.

Žalobca taktiež namieta, že ku skutočnosti, že SBL neboli riadne v zmysle zákona označené nedošlo jeho zavinením a opísal skutočnosti, za ktorých táto situácia nastala, a preto odmieta tvrdenia, že sa dopustil colného deliktu. Najvyšší súd má za to, že táto námietka nie je spôsobilá spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia ani rozhodnutia krajského súdu, a to z dôvodu povahy daňového resp. colného konania a zodpovednosti za daňové resp. colné delikty.

Najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že celý systém daňového trestania za správne delikty, obsiahnuté v daňových predpisoch je postavený na princípe objektívnej zodpovednosti, teda zodpovednosti za

výsledok. Otázka zavinenia je v tejto súvislosti irelevantná, preukazuje sa len porušenie právnej povinnosti. Ak teda správca dane zistil u žalobcu skladovanie takých spotrebiteľských balení liehu, ktoré nie sú označené v zmysle zákona č. 105/2004 Z.z., nesie za to žalobca zodpovednosť vrátane sankčných následkov za zistený stav bez ohľadu na jeho zavinenie, bez ohľadu na to, či chcel alebo vedel, že skladuje SBL neoznačené v súlade so zákonom a bez ohľadu na to, či tento stav bol zavinený dodávateľom ako treťou osobou. V prípade zistenia neoznačených SBL je v zmysle § 47 ods. 2 písm. b) povinnosť tento tovar zabezpečiť, čo sa stalo, a to u žalobcu v jeho skladových priestoroch, a preto je žalobca povinný znášať zodpovednosť za tento stav.

Dôkazy osvedčujúce spôsob a pôvod nadobudnutia spotrebných balení liehu, ktoré sa v zmysle zákona č. 105/2004 Z.z. považujú za neoznačené, či už v dôsledku ich pretrhnutia alebo iného poškodenia sú pre aplikáciu ustanovenia § 47 ods. 2 písm. b) o colnom delikte irelevantné. Pre vyvodenie tejto deliktuálnej zodpovednosti je rozhodujúca len skutočnosť, že boli zistené neoznačené SBL, teda objektívne porušenie právnej povinnosti vyplývajúcej z colných predpisov bez ohľadu na zavinenie.

Na základe týchto skutočností nie sú odvolacie námietky žalobcu spôsobilé spochybniť správnosť rozhodnutia krajského súdu.

K námietke žalobcu, že mu zabezpečením SBL bolo znemožnené označenie SBL novou kontrolnou známkou v zmysle § 10 ods. 40 a 41 zák. č. 105/2004 Z.z. Najvyšší súd uvádza, že túto obranu žalobcu považuje za účelovú. Svoju snahu o označenie novou kontrolnou známkou počas, ako ani po zabezpečení predmetných SBL žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal a nepreukázal ani, že by boli splnené podmienky na využitie tohto zákonného postupu. Navyše túto námietku neuviedol žalobca ani v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu a ani v žalobe o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, a preto neobstoí tvrdenie, že tento postup chcel využiť, no konaním prvostupňového orgánu mu to bolo znemožnené.

Pre úplnosť považuje Najvyšší súd za potrebné uviesť, že žalobca uplatnil v odvolaní námietky založené na rovnakých základoch a právnych argumentoch ako v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu ako aj v odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového orgánu, ktoré podľa neho preukazujú dôvodnosť zrušenia napadnutého rozhodnutia, pričom krajský súd sa s nimi dostatočným spôsobom vysporiadal.

Námietku žalobcu o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu rovnako nepožuje Najvyšší súd za dôvodnú, nakoľko ako už bolo mnohokrát judikované, že je potrebné v odôvodnení objasniť skutočnosti, ktoré majú pre vec podstatný význam. Ak mal krajský súd za to, že z administratívneho a súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného je nedôvodná a túto skutočnosť uviedol v svojom rozsudku, samozrejme s odvolaním sa na skutkové zistenia a právne posúdenie veci s ich hoc aj stručným ozrejmnením, nevidí Najvyšší súd dôvod na zrušenie rozsudku, s ktorým sa skutkovo a právne stotožňuje. V opačnom prípade by bol narušený princíp hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania.

V tejto súvislosti Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Najvyšší súd má na základe vyššie uvedených záverov za preukázané, že krajský súd postupoval správne, keď žalobu zamietol. Napadnuté rozhodnutie žalovaného má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle Daňového poriadku, pričom vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a v súlade so zákonom riadne právne posúdené. Uvedené možno konštatovať aj o rozhodnutí krajského súdu, ktoré spĺňa atribúty rozhodnutia zaručujúceho právo na spravodlivý proces.

38.

ROZHODNUTIE

I. V súvislosti s charakterom tvrdenej činnosti dodávateľa (výkopové a iné prípravné činnosti v stavebníctve) mala sa o ich uskutočnení v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov viesť dotknutými osobami povinná dokumentácia ako aj zápisy v stavebnom denníku (§ 46a, § 46d).

II. Pokiaľ žalobca pri uplatnení práva na odpočet dane, ktorej základom sú poskytnuté služby pri výkone činností spojených s realizáciou stavieb, nepredkladá pri svojich tvrdeniach svedectvá, resp. zákonom uvedenú dokumentáciu o stavebných činnostiach údajne vykonaných žalobcom alebo jeho dodávateľmi, potom neunesol dôkazné bremeno.

III. Správca dane nie je povinný dokazovať neexistenciu zdaniteľného plnenia, pokiaľ sa daňovému subjektu nepodari presvedčivo preukázať jeho existenciu. Postačuje, ak správca dane vykonanými dôkazmi dostatočne spochybnil tvrdenie žalobcu o rozhodujúcich skutočnostiach (vykonanie služby dodávateľom) a žalobca tieto pochybnosti v konaní napriek výzve nevyvrátil, nakoľko iba formálna existencia faktúry nie je predpokladom pre odpočítanie dane v zmysle zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. decembra 2016, sp. zn. 1Sžf/81/2015)

Rozhodnutím č. 1100303/1/25375-180147/2013/4897 z 18.04.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ – č.l. 95) žalovaný ako odvolací finančný orgán oprávnený podľa § 4 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Daňový poriadok“) potvrdil v zmysle § 74 ods. 4 Daňového poriadku rozhodnutie Daňového úradu Košice (ďalej na účely rozsudku len „správca dane“) č. 9812401/5/3739990/2012/Baj zo 14.12.2012 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“).

Podľa § 165b ods. 1 Daňového poriadku s účinnosťou od 30. decembra 2012 daňové konanie začaté podľa zák. č. 511/1992 Zb. sa dokončí podľa Daňového poriadku.

Podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku v znení relevantnom na prejednávajúcu vec odvolací orgán napadnuté rozhodnutie v odôvodnených prípadoch zmení alebo zruší, inak napadnuté rozhodnutie potvrdí. Odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie, ak sú na to dôvody. Ak odvolací orgán rozhodnutie zruší a vráti vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, správca dane alebo orgán, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, je viazaný právnym názorom odvolacieho orgánu.

Prvostupňovým rozhodnutím bol podľa § 44 ods. 6 písm. b/ bod 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 511/1992 Zb.“) v nadväznosti na §165 ods. 2 Daňového poriadku žalobcovi ako platiteľovi dane vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty (ďalej len „daň“, resp. „DPH“) za zdaňovacie obdobie 2. štvrťrok 2010 na tom skutkovom základe, že správcom dane bolo zistené, že si žalobca neoprávnene odpočítal daň.

Vyrubenie rozdielu dane správca dane odôvodnil tým, že šetrením a dôkazmi vykonanými pri daňovej kontrole dospel k úsudku, že žalobcovi nevzniklo právo na odpočítanie dane.

Podľa §165 ods. 2 Daňového poriadku daňové konania začaté a právoplatne neukončené pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa §165 ods. 5 Daňového poriadku sa vyrubovacie konanie po daňovej kontrole začatej a neukončenej pred účinnosťou tohto zákona sa vykoná podľa doterajších predpisov.

Podľa § 44 ods. 6 písm. b/ bod 1 zák. č. 511/1992 Zb., ak sa u daňového subjektu vykoná daňová kontrola alebo opakovaná daňová kontrola, správca dane vydá do 15 dní od jej skončenia dodatočný platobný výmer, ak sa daň zistená po daňovej kontrole odlišuje od dane uvedenej v daňovom priznaní alebo dodatočnom daňovom priznaní alebo hlásení alebo dodatočnom hlásení alebo ak sa daň zistená po opakovanej daňovej kontrole odlišuje od dane vyrubenej správcom dane po daňovej kontrole, alebo ak sa odlišuje od rozdielu dane v dodatočnom platobnom výmere.

Ďalej z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že správca dane vykonal u žalobcu daňovú kontrolu za zdaňovacie obdobia 2. štvrťrok 2010, 3. štvrťrok 2010, 4. štvrťrok 2010. Protokol z tejto daňovej kontroly č. 9812401/5/3318602/2012 z 12.11.2012 (ďalej len „protokol“) bol prerokovaný a doručený dňa 06.12.2012 v zmysle § 15 ods. 12 zák. č. 511/1992 Zb., keďže sa daňový subjekt ani jeho zástupca nezúčastnil prerokovania protokolu v deň určený vo výzve. Uvedenou kontrolou preveroval dodržiavanie ustanovení zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 222/2004 Z.z.“).

Z daňového spisu ďalej vyplýva, že základným dôvodom pre záver o nepriznaní práva na odpočítanie dane je nepreukázanie splnenia podmienok uvedených v § 49 a § 51 zák. č. 222/2004 Z.z.

Podľa § 49 ods. 1 zák. č. 222/2004 Z.z. v citovanom znení právo odpočítať daň z tovaru alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť.

Podľa § 49 ods. 2 písm. a) zák. č. 222/2004 Z.z. v citovanom znení platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. Platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň

a) voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané.

Podľa § 51 ods. 1 písm. a) zák. č. 222/2004 Z.z. v citovanom znení právo na odpočítanie dane podľa § 49 môže platiteľ uplatniť, ak

a) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. a) má faktúru od platiteľa vyhotovenú podľa § 71.

Podľa § 19 ods. 2 zák. č. 222/2004 Z.z. v citovanom znení daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby.

Podľa § 69 ods. 5 zák. č. 222/2004 Z.z. v citovanom znení každá osoba, ktorá uvedie vo faktúre alebo v inom doklade o predaji daň, je povinná zaplatiť túto daň.

Spochybnenými zdaniteľnými obchodmi sú obchody fakturované dodávateľom G, s.r.o (ďalej len „dodávateľ“) za

- a) vykonané montážne práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 14.05.2010, základ dane 1600,00 € (z toho 19% DPH 304,00 €),
- b) vykonané výkopové + pomocné práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 14.05.2010, základ dane 3160,00 € (z toho 19% DPH 600,40 €),
- c) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 14.05.2010, základ dane 6760,00 € (z toho 19% DPH 1 284,40 €),
- d) vykonané montážne práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 28.05.2010, základ dane 3799,00 € (z toho 19% DPH 721,81 €),
- e) vykonané búracie práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 02.06.2010, základ dane 3901,60 € (z toho 19% DPH 741,30 €),
- f) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 10.06.2010, základ dane 3476,00 € (z toho 19% DPH 660,44 €),
- g) vykonané stavebné práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 10.06.2010, základ dane 1444,07 € (z toho 19% DPH 274,37 €),
- h) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 10.06.2010, základ dane 1338,20 € (z toho 19% DPH 254,26 €),
- i) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 25.06.2010, základ dane 1800,00 € (z toho 19% DPH 342,00 €),
- j) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 25.06.2010, základ dane 766,50 € (z toho 19% DPH 145,64 €),
- k) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 30.06.2010, základ dane 614,50 € (z toho 19% DPH 116,76 €),
- l) vykonané výkopové práce, za ktorých údajné vykonanie vystavil dodávateľ faktúru z 30.06.2010, základ dane 59 122,46 € (z toho 19% DPH 11 233,27 €).

Na základe vykonaných dôkazov v zmysle § 29 zák. č. 511/1992 Zb. správca dane dospel k záveru, ktorý si osvojil aj žalovaný, že vyššie opísané zdaniteľné obchody sa neuskutočnili. U vyššie uvedeného

dodávateľa nevznikla daňová povinnosť v zmysle ustanovenia a nevznikol ani nárok na odpočítanie dane u žalobcu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Košiciach dňa 21.06.2013 žalobu o preskúmanie právoplatných rozhodnutí a postupu správnych orgánov.

Krajský súd v Košiciach v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 247 a nasl. O.s.p.) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie v právnych medziach žaloby (§ 249 ods. 2 O.s.p.), oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Preto ju na základe nižšie uvedených dôvodov podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

S poukazom na relevantné ustanovenia O.s.p., Daňového poriadku, zák. č. 511/1992 Zb., ako aj zák. č. 222/2004 Z.z., a po rekapitulácii skutkového stavu zachyteného v spise správcu dane krajský súd vyslovil právny názor, že žalobcovi sa dodanie zdaniteľných obchodov (poskytnutie služby) dodávateľom nepodarilo preukázať.

Krajský súd považoval za nedôvodnú argumentáciu žalobcu, že správca dane neposkytol dôkaz o nedodaní služieb a zdôraznil, že v tomto prípade je právne významné neunesenie dôkazného bremena žalovaným. Ďalej krajský súd poukázal na súvisiacu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Samotné preukázané dodanie služieb zo strany žalovaného svojim odberateľom súd označil v tejto súvislosti za právne bezvýznamné.

Rovnako krajský súd odmietol argument žalobcu, že by zo zastavenia trestného stíhania vo veci podozrenia z daňového trestného činu žalobcu mali vyplývať právne záväzné závery o splnení právnych podmienok pre odpočítanie dane z pridanej hodnoty.

K námietke žalobcu, že on nemôže zodpovedať za nesplnenie zákonných povinností iných daňových subjektov, krajský súd podotkol, že hoci daňový subjekt má zmluvnú voľnosť, pri voľbe obchodného partnera by si mal byť vedomý existencie svojho dôkazného bremena v daňovom konaní.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 13.07.2015 (č.l. 155) proti všetkým výrokom rozsudku krajského súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v súlade s ustanovením § 205 O.s.p. uviedol nasledujúce dôvody odvolania:

- súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam /§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p./,
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p./.

Odvolací súd v stručnosti rekapituluje odvolacie námietky žalobcu:

- žalobca zotráva na všetkých svojich skutkových a právnych argumentoch, ktoré uviedol v žalobe a na pojednávaní 27.05.2015,

- závery dokazovania vykonaného v rámci daňovej kontroly sú v rozsudku krajského súdu interpretované v rozpore s jeho skutočným významom,
- súd v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie nesprávne interpretoval otázku rozdelenia dôkazného bremena medzi žalobcu a správcu dane a z toho vyplývajúcej dôkaznej núdze,
- žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno, ak chcel žalovaný preukázať opak, zaťažovalo žalovaného dôkazné bremeno, ktoré však neuniesol,
- policajný vyšetrovateľ dospel k diametrálne odlišnému záveru o skutkových okolnostiach, než správca dane, čo považuje žalobca v právnom štáte za neprípustné.

Záverom žalobca navrhol zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že sa zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec sa vráti príslušnému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov konania vo vyčíslenej výške 826,86 €.

Z vyjadrenia žalovaného z 27.07.2015 (č.l. 162) po uvedení hore citovaných odvolacích námietok vyplýva, že tieto námietky vyhodnotil ako nedôvodné a považuje ich za obsahovo zhodné so žalobnými dôvodmi žalobcu.

K námietke ohľadom záveru policajného vyšetrovateľa uviedol, že z rozsiahleho dokazovania správcu dane vyplynulo, že sporné práce dodávateľ nevykonával a závery vyšetrovateľa nie sú pre žalovaného záväzné.

Záverom žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po verejnej porade senátu jednomyselne (viď § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v prejednávanej veci žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu správcu dane. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto

procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je v medziach uvedených v § 205 ods. 2 O.s.p. prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), a v takto vymedzenom rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) Najvyšší súd celkom zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka, či na základe podkladov predložených žalobcom počas daňovej kontroly boli dostatočne preukázané skutočnosti opodstatnene nasvedčujúce záveru, že zdaniteľné plnenie sa uskutočnilo, t.j. otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

Žalobca svoje odvolanie oprel o viacero námietok. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že pokiaľ dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovaného krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nehospodárne.

Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec

podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej skutkovej a právnej otázke.

Medzi účastníkmi, a tento záver aj nepochybne vyplýva z odvolacích námietok žalobcu, hoci ním nie je *expressis verbis* v odvolaní explicitne vyjadrený, je sporné skutkové vymedzenie splnenia zákonných podmienok zdaniteľného obchodu. Za tejto situácie sa krajský súd stotožnil so skutkovými zisteniami správcu dane v tom rozsahu, ako si ich žalovaný osvojil v zmysle výsledkov vykonanej daňovej kontroly.

Žalobca naopak v odvolaní zdôrazňuje kombináciu troch základných skutočností, t.j.

- dodávateľovi ako platiteľovi dane pri dodaní fakturovaných prác a služieb vznikla daňová povinnosť,
- práce a služby, ktoré žalobcovi dodal dodávateľ subdodávateľským spôsobom žalobca použil na ďalšie dodávky tovarov a služieb svojim odberateľom
- žalobca mal faktúru so všetkými náležitosťami daňového dokladu od platiteľa dane, čiže dodávateľa, ktoré majú nepochybne preukázať, že došlo k naplneniu zákonných podmienok na vznik práva na odpočítanie dane podľa § 49 ods. 2 zák. č. 222/2004 Z.z. Svoje tvrdenia podoprel žalobca tým, že:
- žalobca dodal svoje služby odberateľom,
- žalobca nemal vlastných zamestnancov a niekto musel práce vykonať,
- svedok – bývalý konateľ dodávateľa potvrdil, že dodávateľ fakturoval žalobcovi práce, ktoré subdodávateľsky dodali iné spoločnosti a tieto označil menom,
- ten istý svedok potvrdil realnosť uskutočnených a dodaných prác a platieb za ne.

Krajský súd skonštatoval, že kľúčovým pre právne posúdenie veci je zistenie správcu dane o tom, že žalobca nepreukázal reálne uskutočnenie dodávok prác a materiálov (v prejednávanej veci ide o výkopové, montážne, búracie a pomocné práce) konkrétne vymedzenou osobou dodávateľ'a (resp. jeho subdodávateľ'mi) tak, ako to bolo deklarované vo faktúrach predložených správcovi dane (viď bod č. 4). Vo vzťahu k posúdeniu, či sa toto podarilo žalobcovi preukázať, krajský súd poukázal najmä na [Najvyšší súd cituje relevantné časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu]:

„ [.] ... žalobca v súvislosti s faktúrami vystavenými spoločnosťou G, s.r.o. za zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 2010, ako žalobcom deklarovaným dodávateľ'om fakturovaných prác – zdaniteľ'ných plnení, z ktorých žalobca vyvodzoval splnenie podmienok podľa § 49 ods. 2 písm. a) zákona č. 222/2004 Z.z. nepreukázal správcovi dane reálne uskutočnenie deklarovaných zdaniteľ'ných plnení týmto dodávateľ'om, t.j. spoločnosťou G, s.r.o. V procesnej nadväznosti na dôkazný stav – neunesenie dôkazného bremena žalobcom v priebehu daňovej kontroly, týkajúceho sa preukázania reálneho uskutočnenia fakturovaných dodávok spoločnosťou GARDEN-GG, s.r.o. Nitra pritom správca dane v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. využil procesné inštitúty dožiadania a taktiež vypočul aj svedkov. Súd sa v tejto súvislosti pri hodnotení dôkaznej váhy a obsahu výpovedí bývalého konateľ'a spoločnosti G, s.r.o. L. S. a ním označeného svedka J. P. stotožnil so zisteniami a právnym hodnotením veci orgánmi správy daní oboch stupňov v tom, že z obsahu týchto dôkazných úkonov nevyplývali skutočnosti preukazujúce reálne dodanie fakturovaných prác spoločnosťou G, s.r.o. žalobcovi v zdaňovacom období.“

Uvedené dôkazy zabezpečené správcou dane v daňovom konaní (viď str. 7 napadnutého rozhodnutia), ako aj rozpory vo výpovediach spomínaného svedka a ním označenej osoby, ktorá mala pre dodávateľ'a údajne zabezpečovať účtovníctvo a komunikáciu so subdodávateľ'mi, sú dostatočne uvedené ako aj vyhodnotené v oboch rozhodnutiach.

Tieto rozpory a ďalšie zistenia správcu dane považoval krajský súd za dostatočný dôkazný základ pre záver správcu dane a žalovaného. K tomuto názoru sa priklonil i Najvyšší súd.

V súvislosti s uvedeným na tomto mieste Najvyšší súd poukazuje na charakter tvrdenej činnosti dodávateľ'a (viď bod č. 4), o uskutočnení ktorých sa mala v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) viesť dotknutými osobami povinná dokumentácia, ako aj zápisy v stavebnom denníku (§ 46a, § 46d).

Pokiaľ žalobca pri uplatnení práva na odpočet dane, ktorej základom sú poskytnuté služby pri výkone činností spojených s realizáciou stavieb, nepredkladá pri svojich tvrdeniach svedectvá, resp. zákonom uvedenú dokumentáciu o stavebných činnostiach údajne vykonaných žalobcom alebo jeho dodávateľ'mi, potom neunesol dôkazné bremeno.

Podľa § 46a ods. 1 Stavebného zákona v citovanom znení stavbyvedúci organizuje, riadi a koordinuje stavebné práce a iné činnosti na stavenisku a na stavbe a vedie o nich evidenciu v stavebnom denníku.

Podľa § 46d ods. 1 Stavebného zákona v citovanom znení stavebný denník je dokument, ktorý je súčasťou dokumentácie uloženej na stavenisku; zaznamenávajú sa v ňom všetky podstatné udalosti, ktoré sa stali na stavenisku. Do stavebného denníka sa zapisujú všetky dôležité údaje o stavebných prácach, o vykonávaní štátneho stavebného dohľadu, štátneho dozoru, dozoru projektanta nad vykonávaním stavby a autorského dozoru a o iných činnostiach ovplyvňujúcich stavebné práce a priebeh výstavby.

Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie otázky dôkazného bremena, čiže procesných noriem, ktorých aplikácia viedla žalovaného a aj krajský súd k záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcu a konzekventne podľa žalobcu k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu. V uvedenej súvislosti Najvyšší súd zastáva názor, že krajský súd vyhodnotil túto právnu otázku správne. Judikatúra, ktorú žalobca v odvolaní uvádza, sa netýka právnej otázky, či daňový subjekt zaťažuje dôkazné bremeno o vykonaní fakturovaných služieb tak, ako boli fakturované dodávateľom, ale toho, či má daňový subjekt povinnosť dokazovať právne vzťahy medzi dodávateľom a jeho subdodávateľmi a povahu ich obchodov. To sa však nedotýka merita tohto sporu. Správca dane nie je povinný dokazovať neexistenciu zdaniteľného plnenia, pokiaľ sa daňovému subjektu nepodari presvedčivo preukázať jeho existenciu.

I samotný žalobca, hoci v inej súvislosti, v odvolaní uvádza všeobecnú právnu zásadu, že sa nevyžaduje dokazovanie o negatívnej skutočnosti. Najvyšší súd zároveň poukazuje na to, že dôkazné bremeno žalobcu vyplýva z § 24 ods. 1 Daňového poriadku. Dôkazy, ktoré v daňovom konaní správca dane vykonal, dostatočne spochybnil dokazovanie žalobcu o rozhodujúcich skutočnostiach (vykonanie služby dodávateľom) a žalobca tieto pochybnosti v konaní napriek výzve nevyvrátil.

Právna otázka rozloženia dôkazného bremena, resp. nutnosti jeho unesenia zo strany daňového subjektu bola obdobne vyriešená i v predchádzajúcich rozhodnutiach, na ktoré odkázal aj krajský súd – viď rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp.zn. 8Sžf/36/2010 z 28.04.2011: „Uskutočnenie zdaniteľného plnenia je základnou podmienkou pre uplatnenie odpočtu dane. V prípade, ak zdaniteľné plnenie podľa faktúry nie je uskutočnené dodávateľom na nej uvedeným, potom len formálna existencia faktúry, ako aj preukazovanie zaplatenia týchto súm pokladničnými dokladmi, nie sú predpokladom pre odpočítanie dane v zmysle zákona o DPH. Existenciu zákonných podmienok pre nárok na odpočet musí preukázať platiteľ, ktorý nárok na odpočet uplatňuje.“

Podobne aj v rozsudku sp.zn. 2Sžf/52/2010 z 21.09.2011 Najvyšší súd vyslovil nasledujúce závery: „Z dikcie § 49 ods. 2 zákona o DPH jednoznačne vyplývajú podmienky, za akých si žalobca môže odpočítať DPH, pričom základná podmienka je, aby išlo o tovary, ktoré mu naozaj boli dodané konkrétnym platiteľom DPH. Úlohou správcu dane pri posudzovaní opodstatnenosti uplatnených nárokov na odpočítanie DPH je vychádzať nielen z daňových dokladov predložených platiteľom, ale aj zo zistení, či predloženým dokladom neabsentuje materiálny podklad. Nie je však jeho povinnosťou zisťovať, od ktorého iného dodávateľa žalobca tovar v skutočnosti prevzal, alebo akým spôsobom tento získal, pokiaľ skutkové zistenia spochybňujú žalobcovo tvrdenie o tom, že predmetný tovar bol dodaný spol. J., s.r.o.“

Na uvedenom právnom základe sa Najvyšší súd stotožnil s právnymi názormi krajského súdu, že zdaniteľné obchody tak, ako sú žalobcom uvedené na jednotlivých faktúrach (viď bod č. 4), sa neuskutočnili.

Čo sa týkalo námietky žalobcu, že krajský súd v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie nesprávne interpretoval otázku rozdelenia dôkazného bremena medzi žalobcu a správcu dane, Najvyšší súd poukazuje na žalobcom citované rozhodnutie C-80/11 Mahagében, resp. C-142/11 Dávid, ktoré obidve vychádzajú z podmienky, že musia byť splnené tak všetky vecné ako aj formálne podmienky na uplatnenie práva na odpočítanie dane. Avšak v prejednávanej veci neboli splnené vecné podmienky, t.j. žalobca nepreukázal uskutočnenie sporných zdaniteľných obchodov.

Obdobne aj námietku žalobcu, že policajný vyšetrovateľ dospel k diametrálne odlišnému záveru o skutkových okolnostiach prejednávanej veci, vyhodnotil Najvyšší súd ako nedôvodnú. Správca dane pri vykonávaní dokazovania postupuje ako nezávislý orgán správy daní, t.j. aj pri rozhodovaní, ktorý dôkazný prostriedok, resp. aký podklad rozhodnutia uzná za vhodný.

Pokiaľ žalobca pri svojich odvolacích námietkach poukazuje na dôkazný prostriedok, ktorý v čase rozhodovania ani správca dane ani žalovaný nemali k dispozícii (žalobca uvádza, že ide o uznesenie OR PZ, OKP Spišská Nová Ves o zastavení trestného stíhania z 24.07.2014), táto námietka je irelevantná, lebo správny súd v zmysle § 250i ods. 1 O.s.p. vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (t.j. 18.04.2013). Pokiaľ sa žalobca domnieva, že uvedený dôkazný prostriedok je pre daňové konanie relevantný v zmysle iných zákonných ustanovení, tak mal zvoliť iný mechanizmus obrany.

39.

ROZHODNUTIE

I. Z vôle zákonodarcu vlozenej do obsahu daňových predpisov nepochybne vyplýva, že celý systém daňového trestania za správne delikty je postavený na princípe objektívnej zodpovednosti, teda zdôrazňuje zodpovednosť za výsledok. Otázka zavinenia, ktorá sa rieši najmä v priestupkovom konaní, je v tejto súvislosti irelevantná, nakoľko v konaní o colných deliktoch sa preukazuje len porušenie právnej povinnosti.

II. K zániku resp. redukcii zodpovednosti za colný delikt a následnému upusteniu od uloženia zodpovedajúcej sankcie by mohlo dôjsť len za existencie liberačných dôvodov stanovených priamo v zákone, podľa ktorého sa potrestanie uskutočňuje.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. decembra 2016, sp. zn. 1Sžf/71/2015)

Preskúmaným Rozhodnutím č. 1100901/845539/2012 zo dňa 19. júna 2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ – č.l. 7) žalovaný ako odvolací orgán podľa § 4 ods. 3 písm. s) zákona č. 333/2011 Z.z. orgánov štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva v znení neskorších predpisov a § 59 ods. 1 a 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej pre účely rozsudku len „Správny poriadok“) odvolaniu žalobcu proti rozhodnutiu Colného úradu Michalovce zn. 09005331/1/48290/2012 zo dňa 14. februára 2012 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“ resp. „prvostupňový orgán“) vo veci dopustenia sa colného deliktu podľa ustanovenia § 70 zákona č. 199/2004 Z.z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej pre účely rozsudku len „zák. č. 199/2004 Z.z.“) porušením colných predpisov spôsobom uvedeným v ustanovení § 72 ods. 1 písm. u) a písm. e) bod 5 zák. č. 199/2004 Z.z., nevyhovelo a rozhodnutie potvrdil.

Podľa ustanovenia § 70 zák. č. 199/2004 Z.z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec colný delikt je konanie alebo opomenutie fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby, ktorým porušila colné predpisy spôsobom podľa § 72 ods. 1.

Podľa § 72 ods. 1 písm. e) bod 5 zák. č. 199/2004 Z.z. v citovanom znení colného deliktu alebo colného priestupku sa dopustí ten, kto nedodrží podmienky, ktoré sú ustanovené na tovar dočasne uskladnený.

Podľa § 72 ods. 1 písm. u) zák. č. 199/2004 Z.z. v citovanom znení colného deliktu alebo colného priestupku sa dopustí ten, kto inak poruší colné predpisy.

Prvostupňovým rozhodnutím bol žalobca uznaný zodpovedným z dopustenia sa colného deliktu podľa § 70 zák. č. 199/2004 Z.z., ktorého sa dopustil spôsobom uvedeným v § 72 ods. 1 písm. u) zák. č. 199/2004 Z.z. na

tom skutkovom základe, že nedodrжал lehotu – do 12.10.2010, určenú prvostupňovým orgánom na oznámenie náležitosti a predloženie chýbajúcich dokladov k neúplnému colnému vyhláseniu č. 0531110103343 na prepustenie tovaru – semená repky alebo repky olejnej s nízkym obsahom kyseliny erukovej v množstve 702.300 kg do colného režimu voľný obeh.

Prvostupňový orgán prijal od žalobcu úplné colné vyhlásenie č. 1531110103343 týkajúce sa vyššie uvedeného tovaru so všetkými dokladmi potrebnými na preukázanie skutočností dôležitých na prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh až dňa 14.10.2011, teda dva dni po uplynutí stanovenej lehoty, čím žalobca konal v rozpore s čl. 256 bod 1 Nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva.

Žalobca sa mal ďalej dopustiť colného deliktu aj spôsobom uvedeným v § 72 ods. 1 písm. e) bod 5 zák. č. 199/2004 Z.z. tým, že nedodrжал podmienky stanovené pre dočasné uskladnenie tovaru - semená repky alebo repky olejnej s nízkym obsahom kyseliny erukovej v množstve 735.100 kg, a teda v lehote do 20 dní odo dňa podania predbežného colného vyhlásenia – nákladného listu SMGS č. 44962496, t.j. v lehote odo dňa 19.09.2011 do 10.10.2011 nevykonával všetky formality na pridelenie colne schváleného určenia alebo použitia, čím konal v rozpore s ust. čl. 49 ods. 1 písm. b) Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva.

Prvostupňový orgán uložil za toto protiprávne konanie podľa § 73 písm. a) v spojení s ust. § 74 ods. 1 zák. č. 199/2004 Z.z. žalobcovi pokutu vo výške 800 €, pričom pri určovaní jej výšky prihliadal na závažnosť protiprávneho stavu. Zároveň mu uložil povinnosť uhradiť náklady spojené s prejednaním colného deliktu vo výške 33,19 € podľa § 78 ods. 3 zák. č. 199/2004 Z.z..

Podľa § 73 zák. č. 199/2004 Z.z. v citovanom znení colný úrad môže za colný delikt uložiť tieto sankcie: a) pokutu, b) prepadnutie tovaru alebo vecí.

Podľa § 74 ods. 1 zák. č. 199/2004 Z.z. v citovanom znení za colný delikt možno podľa závažnosti porušenia colných predpisov uložiť pokutu do 99 581,75 €; ak ide o colný delikt podľa § 72 ods. 1 písm. o), do 331 939,18 €.

Na základe podaného odvolania žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie, v ktorom po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia, námietok žalobcu aj ďalších súvisiacich podkladov a písomností a dospel k záveru, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v súlade so zásadou zákonnosti a rozhodnutie o výške uloženej sankcie je opodstatnené a nevybočuje z hraníc správneho uváženia, a preto nenašiel žiaden zákonný dôvod na zmenu výšky sankcie uloženej prvostupňovým orgánom.

Žalovaný považoval na základe zisteného skutkového stavu aj predložených listinných dôkazov za preukázané, že žalobca porušil colné predpisy spôsobom uvedeným v § 72 ods. 1 písm. e) bod 5 a písm. u) zák. č. 199/2004 Z.z. K namietanej výške sankcie žalovaný uviedol, že závažnosť porušenia colných predpisov je v

zmysle ust. § 74 ods. 1 zák. č. 199/2004 Z.z. jediným zákonným kritériom pre určenie výšky uloženej sankcie a posúdenie miery závažnosti porušenia colných predpisov v konkrétnom prípade je vecou správnej úvahy.

Proti tomuto rozhodnutiu žalovaného podal žalobca na Krajský súd v Košiciach žalobu zo dňa 26.08.2013, v ktorej žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu ich nezákonnosti. Podľa žalobcu vychádzajú rozhodnutia z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pokuta uložená prvostupňovým orgánom nezodpovedá povahe a závažnosti daného prípadu a teda tomu, že k porušeniu colných predpisov so skutočnosťou podania úplného colného vyhlásenia po stanovenej lehote, resp. so skutočnosťou nedodržania podmienok pre dočasné uskladnenie predmetného tovaru nedošlo zavinením žalobcu, ale zavinením špedície a colných deklarantov a taktiež nebola preukázaná až taká miera negatívnych dôsledkov, ktorá by odôvodňovala uloženie pokuty vo výške 800 €.

Rozhodnutia označil žalobca za predčasné, nezohľadňujúce mieru závažnosti porušenia colných predpisov a prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v rozpore so zásadou zákonnosti a rozhodnutie o výške uloženej sankcie je neopodstatnené a vybočuje z hraníc správneho uváženia.

Rovnako je žalobca toho názoru, že príslušný správny orgán nedostatočne vyhodnotil všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv pre rozhodnutie a taktiež nedostatočne prihliadol na všetky okolnosti prípadu.

Krajský súd ako súd prvého stupňa na nariadenom pojednávaní preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie v medziach žaloby, oboznámil sa s pripojeným administratívnym spisom a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Podľa názoru krajského súdu z ustanovenia § 70 zák. č. 199/2004 Z.z. vyplýva, že colný delikt je založený na objektívnej zodpovednosti fyzickej osoby - podnikateľa alebo právnickej osoby za porušenie colných predpisov spôsobom, ktoré sú uvedené v § 72 ods.1 zák. č. 199/2004 Z.z.. Objektívna zodpovednosť za colný delikt znamená, že pre správny orgán nie je rozhodujúce zavinenie delikventa, ale rozhodujúca je len existencia protiprávneho stavu, ku ktorému došlo spôsobmi uvedenými v zákone (§ 72 ods.2 písm. a/ - u/), ktorá bola spôsobená činnosťou alebo nečinnosťou žalobcu.

Zák. č. 199/2004 Z.z. liberačné dôvody neobsahuje, a preto v posudzovaní zodpovednosti žalobcu za colné delikty správne orgány v oboch stupňoch (prvostupňový orgán aj žalovaný) nemohli na ne prihliadať. Preto aj námietka žalobcu, ktorú uplatňoval počas celého správneho konania, nebolo možné zohľadniť a nemá žiadny právny význam na posúdenie zodpovednosti žalobcu za colné delikty.

K namietanej výške pokuty poukázal na to, že obidva správne orgány sa pri jej výške riadili jediným kritériom, ktorý uvádza zákon pre uloženie pokuty v § 74, a to závažnosťou porušenia colných predpisov. Túto závažnosť obidva správne orgány posúdili na základe vykonaného dokazovania a po zvážení všetkých okolností

prípadu bola uložená žalobcovi pokuta na dolnej hranici jej zákonného rozpätia. Závažnosť protiprávneho stavu prvostupňový orgán vo svojom rozhodnutí podrobne odôvodnil, jednak trvaním a následkom spočívajúcim v nesplnení povinnosti predložiť úplné colné vyhlásenie v stanovenej lehote a v nedodržaní podmienok dočasného uskladnenia predmetného tovaru.

S poukazom na § 245 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) upravujúci rozsah preskúmavania rozhodnutí vydaných na základe správnej úvahy dospel krajský súd dospel k záveru, že žalovaný a prvostupňový orgán výšku uloženej pokuty dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil jej závažnosťou porušenia colných predpisov za obe colné delikty a ich rozhodnutia nevybočili z medzí a hľadísk, ktoré ustanovuje zák. č. 199/2004 Z.z..

Z týchto dôvodov žalobné dôvody žalobcu krajský súd nepovažoval za opodstatnené, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 13.04.2015 (č.l. 61) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

Žalobca má za to, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko správne orgány pri rozhodovaní nepostupovali v súlade s platnými právnymi predpismi. Žalobca je toho názoru, že pokuta uložená colným úradom nezodpovedá povahe a závažnosti daného prípadu a teda tomu, že k porušeniu colných predpisov so skutočnosťou podania úplného colného vyhlásenia po stanovenej lehote, resp. so skutočnosťou nedodržania podmienok pre dočasné uskladnenie predmetného tovaru nedošlo zavinením žalobcu, ale zavinením špedície a colných deklarantov a taktiež nebola preukázaná až taká miera negatívnych dôsledkov, ktorá by odôvodňovala uloženie pokuty vo výške 800 €. Touto skutočnosťou sa krajský súd vôbec nezaoberal a ani ju nezohľadnil, nakoľko to mohlo mať právny význam na posúdenie zodpovednosti žalobcu za colný delikt.

Rovnako žalobca poukázal na to, že pri určovaní výšky pokuty sa správne orgány neriadili právnymi predpismi a nedostatočne zohľadnili závažnosť porušenia colných predpisov ako i fakt, že k porušeniu colných predpisov nedošlo zavinením žalobcu. V súlade so zásadou materiálnej pravdy je správny orgán povinný zistiť všetky okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie a má povinnosť prihliadať na všetky okolnosti prípadu, čo podľa názoru žalobcu žalovaný v tomto prípade nevykonával, keď nedostatočne posúdil skutočnosti uvádzané žalobcom. Správne orgány nepostupovali pri rozhodovaní, ktoré viedlo k záveru o porušení colných predpisov a uložení pokuty vo výške 800 € správne a žalobca sa domnieva, že skutkový stav veci nebol riadne zistený. Taktiež krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď sa stotožnil s názorom prvostupňového správneho orgánu.

Záverom žalobca vzhľadom na uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací zmenil rozhodnutie vydané prvostupňovým súdom a to tak, aby žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 04.06.2015 (č. l. 64) k odvolaniu žalobcu vyplynulo, že sa v plnom rozsahu pridržiava svojho právneho názoru vyjadreného v napadnutom rozhodnutí aj v písomnom vyjadrení vo veci. Argumentáciu žalobcu považuje za účelovú, pričom rovnaké námietky už žalobca uplatňoval v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu a boli žalovaným vyhodnotené za irelevantné, pričom táto skutočnosť bola náležite, zrozumiteľne a komplexne odôvodnená a taktiež v žalobe.

Žalovaný poukázal na to, že zodpovednosť za porušenie colných predpisov právnickou osobou je objektívnou zodpovednosťou, v rámci ktorej žalobca zodpovedá za porušenie colných predpisov bez ohľadu na zavinenie a skutočnosti uvádzané žalobcom nepredstavujú liberačné dôvody, ktoré by mali viesť k zbaveniu zodpovednosti žalobcu za protiprávne konanie. Uhradením sankcie pokuty nie je dotknuté právo žalobcu na náhradu škody od osoby alebo osôb, ktoré ju podľa jeho názoru spôsobili. Krajský súd sa predmetnými námietkami žalobcu taktiež zaoberal a riadne vysporiadal v odôvodnení rozsudku.

Žalovaný má za to, že v predmetnom prípade boli nepochybne preukázané porušenie colných predpisov, za ktoré zodpovedá žalobca v rámci objektívnej zodpovednosti. Z odôvodnenia prvostupňového a napadnutého rozhodnutia je zjavné, že v konaní boli komplexne skúmané okolnosti porušenia colných predpisov a závažnosť tohto porušenia vo vzťahu k následkom protiprávneho konania žalobcu i vo vzťahu k osobe žalobcu a žalovaný ako odvolací orgán sa po oboznámení s prejednávanou právnou vecou stotožnil s druhom a výškou sankcie uloženej prvostupňovým orgánom. Uloženie sankcie na spodnej hranici zákonného rozpätia je primerané, vo vzťahu k závažnosti porušenia colných predpisov žalobcom v danom prípade za dostatočné a nevybočuje z medzí správneho uváženia, čo prispieva k tomu, aby bolo rozhodnutie zákonné, vecne a obsahovo správne, spravodlivé, a aby sa naplnil nielen represívny, ale aj preventívny účel.

Na základe uvedeného preto žalovaný požadoval potvrdiť rozsudok krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. ako aj ustanovenia § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Z o d ô v o d n e n i a :

Na prvom mieste Najvyšší súd dáva do pozornosti, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo 84/2007, sp. zn. 6 Sžo 98/2008, sp. zn. 1 Sžo 33/2008, sp. zn. 2 Sžo 5/2009 či sp. zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť.

V rámci vymedzeného rámca súdneho prieskumu a po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k preukázaniu porušení colných predpisov žalobcom ako aj k výške uloženej pokuty za colný delikt, sa stotožňuje so skutkovými závermi a odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení obmedzil na stručné zhrnutie skutkových okolností, zhodnotenie právnych záverov a námietok žalobcu, pričom na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa nasledovné.

Z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané na podklade protokolov o zistení porušenia colných predpisov právnickou osobou z 05.11.2011 sp. zn. 2337512011-5311-INT a zo dňa 11.11.2011 sp. zn. 23813/2011-5311-INT, ktoré boli vyhotovené Colný úradom Michalovce, pobočkou Colného úradu Čierna nad Tisou. Uvedené protokoly potvrdili, že sa žalobca dopustil colného deliktu podľa ustanovenia § 70 zák. č. 199/2004 Z.z. spôsobom uvedeným v ustanovení § 72 ods.1 písm. u) zák. č. 199/2004 Z.z., nakoľko prvostupňový orgán prijal od účastníka konania úplné colné vyhlásenie so všetkými dokladmi potrebnými na preukázanie skutočností dôležitých na prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh až 2 dni po uplynutí stanovenej lehoty, čím žalobca konal v rozpore s článkom 256 Nariadenia komisie (EHS) č. 2454/93 z 02.07.1993, ktorým sa vykonáva Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa stanovuje Colný kódex spoločenstva. Žalobca sa taktiež dopustil colného deliktu podľa ustanovenia §

70 zák. č. 199/2004 Z.z. spôsobom uvedeným v ustanovení § 72 ods. 1 písm. e) bod 5 zák. č. 199/2004 Z.z., pretože nedodržel podmienky stanovené pre dočasné uskladnenie tovaru, a v lehote do 20 dní odo dňa podania predbežného colného vyhlásenia nevykonal všetky formality na pridelenie colne schváleného určenia, alebo použitia, čím konal v rozpore s článkom 49 ods. 1 písm. b) Nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa stanovuje Colný kódex spoločenstva. Za tieto dva colné delikty bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 800 €.

V odvolaní voči rozhodnutiu krajského súdu a rovnako aj v žalobe a odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu žalobca v prvom rade namietal, že k porušeniu colných predpisov nedošlo jeho zavinením. Podľa názoru Najvyššieho súdu táto námietka nie je spôsobilá spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia ani rozhodnutia krajského súdu, a to z dôvodu povahy daňového resp. colného konania a zodpovednosti za daňové resp. colné delikty.

Z vôle zákonodarcu vlozenej do obsahu daňových predpisov nepochybne vyplýva, že celý systém daňového trestania za správne delikty je postavený na princípe objektívnej zodpovednosti, teda zdôrazňuje zodpovednosť za výsledok. Otázka zavinenia, ktorá sa rieši najmä v priestupkovom konaní, je v tejto súvislosti irelevantná, nakoľko pri konaní o deliktoch sa preukazuje len porušenie právnej povinnosti.

Preto hoci žalobca poukazoval na zavinenie, tak aj v konaní o colnom delikte, ktorého súdny prieskum je predmetom v prejednávanej veci, sa uplatňuje objektívna zodpovednosť a zavinenie nemá právny význam pre posúdenie jeho zodpovednosti. Ak teda žalobca porušil colné predpisy tým, že nedodržel lehotu ustanovenú na doplnenie neúplného colného vyhlásenia na prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh, resp. nedodržel podmienky stanovené pre dočasné uskladnenie tovaru, dopustil sa colného deliktu a za tento výsledok, teda porušenie právnej povinnosti nesie zodpovednosť bez ohľadu na to, či toto porušenie nastalo jeho zavinením alebo zavinením tretej osoby.

Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že k zániku resp. redukcii zodpovednosti za colný delikt a následného upustenia od uloženia zodpovedajúcej sankcie by mohlo dôjsť len za existencie liberačných dôvodov stanovených priamo v zákone, podľa ktorého sa uskutočňuje potrestanie. Zák. č. 199/2004 Z.z. takéto liberačné dôvody neobsahuje, a preto prvostupňový orgán ani žalovaný nemohli na ne oprieť rozhodovanie prihliaď.

Námietka žalobcu týkajúca sa neprimeranosti a výšky uloženej pokuty rovnako nie je podľa názoru Najvyššieho súdu dôvodná, a to s ohľadom na uplatnenie správnej úvahy v prejednávanej veci, ktorej významnou stránkou sú jej zákonné limity. Tieto zákonné limity nesmie správny orgán prekročiť, v opačnom prípade je možné označiť rozhodnutie správneho orgánu za nezákonné. S poukazom na § 245 ods. 2 O.s.p. je súd v správnom súdnictve oprávnený hodnotiť práve to, či správny orgán tieto zákonné limity správnej úvahy neprekročil.

V tejto súvislosti odkazuje Najvyšší súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 02.06.2011 sp. zn. 8Sžo 163/2010, kde možno nájsť určité kvalifikačné kritéria posudzujúce primeranosť uplatnenia správnej úvahy

vo vzťahu k uloženej sankcii za delikt. V zmysle tohto rozhodnutia: „Ak správny súd zistí, že použitie správnej úvahy vybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom (napr. zákon neumožňuje použitie správnej úvahy, uložená pokuta prevyšuje zákonom stanovenú výšku, za spáchaný správny delikt nemožno uložiť daný druh sankcie a. i.), takéto rozhodnutie je nezákonné a ako také ho súd zruší (§ 250j ods. 2 O.s.p.). V prípade, že správna úvaha bola použitá zákonným spôsobom, avšak správny súd dospel k záveru, že o peňažnej sankcii malo byť rozhodnuté inak, využije § 250j ods. 5 O.s.p. tzv. moderačné oprávnenie a správnu úvahu nahradí vlastným uvážením. Treba poznamenať, že správny súd nesmie svojvoľne zasahovať do zákonnej správnej úvahy, a preto je moderácia prípustná najmä v prípadoch sankcií, ktoré boli uložené zjavne neproporcionálne a neprimerane povahe skutku a jeho dôsledkom. Ukladanie pokút za správne delikty sa uskutočňuje v rámci úvahy správneho orgánu (diskrečná právomoc), zákonom dovoľeného rozhodovacieho procesu, v ktorom správny orgán v zákonom stanovených limitoch, hraniciach, uplatňuje svoju právomoc a určí výšku sankcie, pričom použitie správnej úvahy musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania a rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu (uváženia) musí byť aj náležite zdôvodnené.“

Vychádzajúc z týchto kritérií stanovených pre prípustnosť správnej úvahy má Najvyšší súd za to, že v prejednávacom prípade neboli medze správnej úvahy prekročené a pri jej ukladaní boli dodržané zásady logického myslenia, pričom rozhodnutie o uložení sankcie vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu a bolo aj náležite zdôvodnené závažnosťou porušenia colných predpisov.

Výšku uloženej pokuty prvostupňový orgán odôvodnil závažnosťou protiprávneho stavu, ktorý je úzko spätý s jeho trvaním a následkom spočívajúcim v nesplnení si povinností predložiť úplné colné vyhlásenie v stanovenej lehote resp. spočíva v nedodržaní podmienok dočasného uskladnenia predmetného tovaru. Pri ukladaní výšky pokuty prvostupňový orgán taktiež prihliadal na to, že žalobca už v minulosti porušil colné predpisy, že predmetné porušenia nastali konaním žalobcu v rámci colného konania, ktorého aktérmi boli aj iné subjekty, a taktiež na to, že vymeraný colný dlh v plnej výške 26.561,99 € uhradil.

S poukazom na tieto skutočnosti nemožno výšku pokuty uloženú žalobcovi za ním spáchané colné delikty, približujúcu sa dolnej hranici zákonného rozpätia, označiť za neproporcionálnu a neprimeranú povahe colného deliktu, resp. colných deliktov a jeho negatívnym dôsledkom, ktorým je ohrozenie kontroly riadneho výberu cla s možným negatívnym dopadom na finančné prostriedky Európskeho spoločenstva a následnú nutnosť dodatočného vymerania cla.

Pre úplnosť považuje Najvyšší súd za potrebné uviesť, že žalobca uplatnil v odvolaní námietky a argumenty založené na rovnakých základoch ako v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu ako aj v odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového orgánu, ktoré podľa neho preukazujú dôvodnosť zrušenia napadnutého rozhodnutia, pričom krajský súd sa s nimi dostatočným spôsobom vysporiadal.

V tejto súvislosti Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu

uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Najvyšší súd má na základe vyššie uvedených záverov za preukázané, že krajský súd postupoval správne, keď žalobu zamietol. Napadnuté rozhodnutie žalovaného má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle Daňového poriadku, pričom vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a v súlade so zákonom riadne právne posúdené. Uvedené možno konštatovať aj o rozhodnutí krajského súdu, ktoré spĺňa atribúty riadne odôvodneného rozhodnutia zaručujúceho právo na spravodlivý proces a v konaní nebola zistená iná vada, ktorá by mala vplyv na správnosť rozhodnutia.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj argumentácie žalovaného, rozhodol Najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

40.

ROZHODNUTIE

Invalidný dôchodok priznaný z dôvodu viac ako 70% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poistencovi, ktorý už poberal invalidný dôchodok z dôvodu najviac 70% miery tohto poklesu, je potrebné v zmysle § 82 ods. 11 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov považovať za dôchodkovú dávku priznanú od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, ktorá sa zvyšuje odo dňa jej priznania spôsobom uvedeným v § 82 ods. 4 písm. b) tohto zákona.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2016, sp.zn. 9So/21/2015)

Krajský súd rozsudkom zo 16. septembra 2014, č. k. 19Sd/185/2014-16, zrušil rozhodnutie číslo 530 710 2500 0 z 26. júna 2014, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zvýšila od 28. mája 2014 invalidný dôchodok navrhovateľa na sumu 438 € mesačne z dôvodu, že miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa od uvedeného dňa zvýšila zo 60 % na 80 %, pričom výška jeho invalidného dôchodku je 433,50 € mesačne a k tejto sume patrí suma zvýšenia 4,50 € mesačne, ktorá patrila k doteraz vyplácanému invalidnému dôchodku podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. Súčasne krajský súd uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 2,80 € do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa nesprávne posúdila nárok navrhovateľa na zvýšenie invalidného dôchodku podľa § 82 zákona, keď postupovala podľa ods. 4 a 5 ustanovenia § 82 zákona č. 461/2003 a nie aj podľa odseku 11 uvedeného zákonného ustanovenia. Preto napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok krajského súdu napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Nesúhlasila s názorom krajského súdu poukazujúc na to, že navrhovateľovi bol k 1. januáru 2014 vyplácaný invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70 %, ktorý sa podľa § 1 písm. g) Opatrenia č. 329/2013 Z. z. zvyšuje o 4,50 € mesačne. Od 28. mája 2014 bol navrhovateľovi zvýšený invalidný dôchodok, nebol mu priznaný, a z toho dôvodu mu patrí zvýšenie o 4,50 € mesačne. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a rozhodnutie číslo 530 710 2500 0 z 26. júna 2014 ako vecne správne potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 1 Opatrenia č. 329/2013 Z. z. pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2014 sa ustanovuje takto:

- e) 7,80 €, ak ide o invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, invalidný dôchodok podľa § 266 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a sociálny dôchodok
- g) 4,50 €, ak ide o invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%.

Podľa § 82 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, invalidný dôchodok podľa § 266 a sociálny dôchodok vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% priznaný od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú podľa odseku 1 písm. a) o pevnú sumu určenú percentom, ktoré sa určí v roku 2014 ako súčet 60% medziročného rastu spotrebiteľských cien a 40% medziročného rastu priemernej mesačnej mzdy, z priemernej mesačnej sumy invalidného dôchodku priznaného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%.

Podľa § 82 ods. 5 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70% vyplácaný k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70% priznaný od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú podľa odseku 1 písm. a) o pevnú sumu určenú percentom, ktoré sa určí v roku 2014 ako súčet 60% medziročného rastu spotrebiteľských cien a 40% medziročného rastu priemernej mesačnej mzdy, z priemernej mesačnej sumy invalidného dôchodku priznaného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%.

Podľa § 82 ods. 11 zákona č. 461/2003 Z. z. príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva. Dôchodková dávka vyplácaná k 1. januáru príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje od 1. januára príslušného kalendárneho roka a dôchodková dávka priznaná od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje odo dňa jej priznania.

Z obsahu spisového materiálu vrátane administratívneho spisu odporkyne mal aj odvolací súd preukázané, že od 23. mája 2012 bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok z dôvodu 60 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a k 1. januáru 2014 mu bol vyplácaný v sume 263,30 € mesačne,

pričom od 1. januára 2014 ho odporkyňa zvýšila o 4,50 € podľa § 82 zákona v spojení s § 1 písm. g) Opatrenia č. 329/2013 Z.z. ako invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%.

Od 28. mája 2014 bola miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená na 80 % a odporkyňa preskúmaným rozhodnutím zvýšila od uvedeného dňa invalidný dôchodok navrhovateľa na sumu 438 € mesačne tak, že k sume invalidného dôchodku 433,50 € mesačne patrí suma zvýšenia 4,50 € mesačne, ktorá patrila k doteraz vyplácanému invalidnému dôchodku.

Uvedený postup nepovažoval za správny a zákonný ani odvolací súd.

Preskúmaným rozhodnutím bolo rozhodované o žiadosti navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Po posúdení jeho zdravotného stavu bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa zvýšená na 80 %, t. j. o viac ako 70%.

Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení rozlišuje dávky invalidného dôchodku a to invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% a invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%. Ide síce o ten istý druh dôchodku, ale zákon o sociálnom poistení im určuje rozdielny postup pri určení výšky dávky (§ 73 ods. 1 a § 73 ods. 2 zákona), aj pri jej zvyšovaní (§ 82 ods. 4 a § 82 ods. 5 zákona, § 1 písm. e/ Opatrenia a § 1 písm. g) Opatrenia).

Vychádzajúc z uvedených ustanovení určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 70 % invalidný dôchodok navrhovateľa od 28. mája 2014 je síce druhovo naďalej dôchodkom invalidným, ale ide o novopriznanú dávku vo vyššej sume.

Invalidný dôchodok priznaný z dôvodu viac ako 70% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poistencovi, ktorý už poberal invalidný dôchodok z dôvodu najviac 70% miery tohto poklesu, je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné v zmysle § 82 ods. 11 č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov považovať za dôchodkovú dávku priznanú od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, ktorá sa zvyšuje odo dňa jej priznania spôsobom, uvedeným v § 82 ods. 4 písm. b) tohto zákona dávku.

Odvolací súd preto rovnako ako krajský súd dospel k záveru, že k invalidnému dôchodku navrhovateľa od 28. mája 2014 patrí zvýšenie o 7,80 € podľa § 1 písm. e) Opatrenia č. 329/2013 Z. z.) v sume 7,80€).

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladne so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

41.

R O Z H O D N U T I E

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok vo veciach patriacich do správneho súdnictva nie je podľa Správneho súdneho poriadku prípustné, a preto správny súd dovolacie konanie zastaví z dôvodu neodstraniteľného nedostatku procesnej podmienky konania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2016, sp. zn. 2Sdo/13/2016)

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom spisová značka 5Sžo/38/2014 zo dňa 29.02.2016 zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/88/11-22 zo dňa 04.12.2013 tak, že žalobu zamietol.

Žalobca proti uvedenému rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podal dovolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 5Sžo/38/2014 zo dňa 29.02.2016 zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Predmetným rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/38/2014 bolo právoplatne ukončené súdne konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku – upravujúcej správne súdnictvo.

Podľa § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

V súlade s vyššie citovaným ustanovením nového procesného kódexu prejednal Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru, že konanie o ňom treba zastaviť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 452 ods. 1 SSP, na konanie na kasačnom súde sa primerane použijú ustanovenia druhej časti tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 99 písm. b/ SSP, správny súd konanie zastaví, ak zistil taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, a nebol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1.

Podľa § 25 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak

niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

Podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom podľa štvrtej časti tretej hlavy CSP. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je koncipovaná tak, že dovolanie je možné podať len v prípadoch, keď to zákon pripúšťa. Nový procesný predpis, Správny súdny poriadok, ktorý upravuje správne súdnictvo, sa v žiadnom zo svojich ustanovení nezmieňuje o dovolaní ako o mimoriadnom opravnom prostriedku a taktiež neupravuje možnosť podať dovolanie proti rozhodnutiu správneho súdu. V zmysle SSP sú opravnými prostriedkami v merite veci v správnom súdnictve iba kasačná sťažnosť a žaloba na obnovu konania. Žiadny iný riadny či mimoriadny opravný prostriedok SSP neupravuje. V § 25 SSP je síce daný vzťah subsidiarity medzi SSP a CSP, avšak predmetná subsidiarita sa obmedzuje len na prvú a druhú časť CSP, zatiaľ čo dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je upravený v štvrtej časti CSP. Aj na základe uvedeného je podľa názoru najvyššieho súdu absolútne a nesporne vylúčená prípustnosť dovolania v správnom súdnictve.

S poukazom na uvedené dôvody neprípustnosť dovolania je prekážkou ďalšieho konania v danej veci pred najvyšším súdom.

Vzhľadom k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 99 b/ SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP konanie vo veci zastavil, keďže nemal právomoc konať vo veci samej.

Pre úplnosť najvyšší súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. februára 2010, číslo II. ÚS 65/2010 k prípustnosti dovolania v správnom súdnictve. V jeho publikovanom znení Ústavný súd Slovenskej republiky akceptuje výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné, ako súladný so základným právom na súdnu ochranu.

V odôvodnení uznesenia sa zaoberal aj nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 283/07, ktorým bol na určitý čas vyjadrený opačný právny názor na prípustnosť dovolania.

Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 283/07 zrušil uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania dôvodiac, že tzv. zmätočné dovolacie dôvody sa vzťahujú aj na súdne rozhodnutia vydané podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku. Argumentácia IV. senátu ústavného súdu bola založená na texte záhlavia ustanovenia § 237 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sú naplnené zmätočné dôvody.

Týmto nálezom ústavný súd nepochybne autoritatívne dal na vedomie nielen konkrétnemu sťažovateľovi vo veci sp. zn. IV. ÚS 283/07, že jeho sťažnosť bola úspešná, ale zároveň (prostredníctvom internetu) tým oznamoval aj eventúalnym sťažovateľom, že do budúca môžu podať dovolanie zo zmätočných dôvodov proti rozhodnutiu správneho súdu v prípade, ak sa tieto budú kryť s dôvodmi ústavnoprávnymi. Zároveň tým aj najvyššiemu súdu naznačil, aby zmenil koncepciu prípustnosti dovolania v správnych veciach.

Ústavný súd v uznesení zo 16. februára 2010, číslo II. ÚS 65/2010, ale uviedol, že otázka prípustnosti dovolania v správnom súdnictve mala byť pôvodne predmetom konania o zjednotení právnych názorov. Z rozpravy pléna ústavného súdu však vyplynulo, že citovaný nález ústavného súdu bol ojedinelým, v inak konštantnej judikatúre ústavného súdu akceptujúcej neprípustnosť dovolania v správnych veciach, a preto nie je nevyhnutné využiť procedúru zjednocovania právnych názorov. Napokon aj štvrtý senát akceptoval uvedený právny názor v náleze sp. zn. IV. ÚS 208/08 a v uznesení sp. zn. IV. ÚS 274/09.

Ústavný súd Slovenskej republiky v doterajšej judikatúre vyslovil právny záver, podľa ktorého „niet žiadnych právnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné“ (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08).

Ústavný súd taktiež vylúčil možnosť, že by zastavením dovolacieho konania z dôvodu neprípustnosti dovolania mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti s poukazom na to, že: „v civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde, oproti tomu je správne súdnictvo preskúmaním zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť máťuce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe“ (IV. ÚS 208/08).

Podanie dovolania v správnom súdnictve preto ani s poukazom na uznesenie IV. ÚS 283/07 neprichádza do úvahy.

V dôsledku tohto právneho názoru ústavného súdu nedošlo k zmene v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, a preto bolo konanie vo veci zastavené pre nedostatok podmienok konania.

42.

ROZHODNUTIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky o nesúlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou (§ 18 ods. 3 Správneho súdneho poriadku) nerozhoduje ako súd prvej inštancie (§ 11 písm. a) až f) Správneho súdneho poriadku), a preto rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov (§ 46 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp. zn. 4Nds/6/2016)

Krajský súd v Bratislave uznesením č. 6S/224/2014-64 zo dňa 28.09.2016, právoplatným dňa 17.10.2016, v súvislosti s účinnosťou nových procesných kódexov a s poukazom na § 491 ods. 1, § 10, § 13 ods. 1, § 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci, pretože v prvom stupni rozhodoval Okresný úrad Banská Bystrica (§ 13 ods. 1 SSP).

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR, pretože nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou, keďže predmetná vec napadla na Krajskom súde v Bratislave dňa 22.10.2014, teda v čase účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici je zrejmé, že zrušovacie ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku je obsiahnuté len v piatej časti CSP – Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia (§ 473). Podľa ustanovenia § 25 SSP, ak tento zákon neustanoví inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ustanovenie § 470 ods. 4 CSP je síce obsiahnuté v piatej časti CSP, pričom § 25 SSP odkazuje na subsidiárne použitie prvej a druhej časti CSP, avšak piata časť CSP upravuje spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na všetky predchádzajúce časti CSP.

Krajský súd v Banskej Bystrici bol toho názoru, že aplikácia ustanovenia § 470 ods. 4 CSP je plne opodstatnená, pretože SSP neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by reagovalo na otázku príslušnosti súdu určenej pred nadobudnutím jeho účinnosti.

Krajský súd v Banskej Bystrici taktiež uviedol, že postup Krajského súdu v Bratislave, ktorý za daných okolností rozhodol o postúpení veci, pretože zistil, že v zmysle nového procesného zákona (SSP) už nie je miestne príslušným súdom, nie je v súlade s cieľom rekodifikácie SSP (zefektívnenie, zjednodušenie, zrýchlenie a zhospodárnenie súdneho procesu v správnom súdnictve).

Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici, ďalším dôvodom pre nesúhlas s postúpením veci je skutočnosť, že príslušnosť súdu sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia. Uvedené platilo jednak podľa OSP (§ 11 ods. 1) a platí aj podľa SSP (§ 9 ods. 1). A teda tým, že sa predmetné konanie začalo na Krajskom súde v Bratislave, trvá miestna príslušnosť tohto súdu až do skončenia veci, a to bez ohľadu na § 491 ods. 1 SSP. Krajský súd v Banskej Bystrici ďalej pripomína aj znenie § 491 ods. 2 SSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba. Postúpením veci dochádza v konečnom dôsledku k predlžovaniu konania, čím sa oslabuje právo žalobcu na účinnú a rýchlu súdnu ochranu. Postup Krajského súdu v Bratislave je v neprospech žalobcu, a preto aj z tohto dôvodu nemožno aplikovať ustanovenia § 13 ods. 1 SSP. Navyše, Krajský súd v Bratislave realizovaním procesných úkonov potvrdil založenie svojej miestnej príslušnosti na konanie vo veci.

Keďže žaloba bola podaná za účinnosti OSP, účinkom jej podania bolo aj určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie, podľa vtedy platného OSP (§ 246a ods. 1 druhá veta). Zásada perpetuatio fori nemôže byť podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici prelomená novým procesným predpisom.

Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálné príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

Podľa § 11 ods. 1 OSP, konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

Podľa § 246a ods. 1 OSP, miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

Podľa § 18 ods. 2 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálné príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správnomu súde.

Podľa § 18 ods. 3 SSP, ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti, po tom, ako sa oboznámil s prejednávanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Banskej Bystrici postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu – Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Bratislave dňa 22.10.2014, t. j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti OSP. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 SSP je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení OSP, nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 SSP sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom OSP, a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení OSP.

Citované ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

V zákonnom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne o miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 – 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t. j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konaniu bez návrhu (§82 ods.1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Števček. M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá bola zakotvená nielen v Občianskom súdnom poriadku, ale má svoje vyjadrenie aj Správnom súdnom poriadku, v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady teda najvyšší súd konštatuje, že v prejedávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde – Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

Najvyšší súd považoval za nevyhnutné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súde v Banskej Bystrici, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony (výzva na vyjadrenie, výzva na úhradu súdneho poplatku a pod.), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti. Za zmienku rozhodne stojí i skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave pristúpil k postúpeniu veci po takmer dvoch rokoch od začatia konania, pričom medzičasom vykonal aj spomínané procesné úkony. Takýto postup je nielen v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti konania, ale taktiež v neprospech strán zúčastnených na konaní.

Podľa § 25 ods. 1 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

Podľa § 44 ods.3 CSP na najvyššom súde koná a rozhoduje senát alebo veľký senát.

Podľa § 46 ods.1 CSP senát sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov.

Zloženie senátu v tejto veci najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá SSP a § 44 ods.3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 46 ods.1 CSP, v ktorých je upravené zloženie senátu najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k SSP, z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písmeno b/ SSP vo veciach uvedených v § 11 písm. a)- f) SSP t.j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie najvyššieho súdu o nesúlase správneho súdu s miestnou príslušnosťou je upravené v § 18 ods. 3 SSP, čo znamená, že najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie, preto najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Senát Najvyššieho súdu SR rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

43.

ROZHODNUTIE

Konanie podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov slúži v podstate len na zmenu údajov registra obnovenej evidencie pozemkov v prípadoch, ak sa preukáže ich nesprávnosť. Nie je však v právomoci orgánu verejnej správy, aby v konaní o obnove evidencie pozemkov rozhodoval v prípade „spor o vlastníctvo“ o určení vlastníckeho práva k pozemkom. Dotknutí účastníci majú však právo domáhať sa ochrany svojich vlastníckych práv napr. určovacou žalobou v civilnom konaní.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017, sp.zn. 10Sžo/301/2015)

Rozsudkom č.k. 21S/153/2014-57 zo dňa 20.05.2015 Krajský súd v Žiline zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Co-3/2013-Ha-2 zo dňa 05.06.2014, ktorým rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcov a rozhodnutie Okresného úradu Čadca č. C-2/2012-Rb zo dňa 17.01.2014, ktorým podľa § 7 ods.6 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z.z.“) neboli opravené údaje schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov pre kat. úz. H., potvrdil.

Krajský súd v Žiline po preskúmaní rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ako aj prvostupňového správneho orgánu, vrátane postupov, ktoré predchádzali vydaným rozhodnutiam v rozsahu danom žalobnými dôvodmi žalobcov mal za to, že rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu je vydané v súlade so zákonom č. 180/1995 Z.z. resp. aj zákonom č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok). Vo veci bol dostatočne zistený skutkový stav a na takto zistený skutkový stav boli správne aplikované ustanovenia zákona č. 180/1995 Z.z. Preto žaloba žalobcov ako nedôvodná pri aplikácii § 250j ods. 1 O.s.p. bola zamietnutá.

Žalobcom v 1/ až 3/ rade náhradu trov konania nepriznal.

Ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku rozhodnutím pod č. C-2/2012-Rb zo dňa 17.01.2014 Okresný úrad Čadca, katastrálny odbor rozhodol podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. vo vzťahu k žiadosti M. M. a V. M., vo veci návrhu na vydanie rozhodnutia o zmene údajov schváleného registra podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. tak, že údaje schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov pre katastrálne územie H. neopravuje. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že register obnovenej evidencie pozemkov v kat. úz. H. bol vyhotovený v zmysle zákona č. 180/1995 Z.z., vyhlášky ÚGKK SR č. 157/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a Metodického návodu na spracovanie registra obnovenej evidencie pozemkov č. 74.20.73.41.10. Tento bol v zmysle § 7 ods. 1 zverejnený dňa 05.02.2010 a v roku 2011 bol zapísaný do katastra nehnuteľností. Ďalej uviedol, že dňa 19.06.2012 podali pani M. M. a V. M. (tu zrejme išlo už o syna pána V. M., nakoľko tento zomrel dňa 31.01.2011) návrh na vydanie rozhodnutia o

zmene údajov schváleného registra podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. a žiadali zapracovať do registra zaopatrovaciu zmluvu pod RI 248/71 zo dňa 24.03.1971. Navrhovatelia dňa 14.08.2013 doručili na Správu katastra v Čadci opravu návrhu na vydanie rozhodnutia o zmene údajov schváleného registra. Z obsahu zaopatrovacej zmluvy, ako aj z podkladov slúžiacich pre jej spísanie je zrejmé, že predmetom prevodu sú nehnuteľnosti v kat. úz. H. zapísané v protokole č. x so špecifikáciou PK pozemkov tam uvedených. Pretože rozhodnutím Správy katastra Čadca pod č. k. C-1/2010/Šk zo dňa 16.12.2001 došlo k schváleniu registra ROEP v tejto časti chybne, nakoľko vlastnícke právo v podieloch, ktoré vlastnila navrhovateľka v rade 1/ a právny predchodca V. M., nar. x sa domáhali v súlade s § 7 ods. 6 zmeny údajov schváleného registra osobitnou komisiou. Poukázali na to, že toho času sú nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zaopatrovacej zmluvy zo dňa 23.04.1971 registrované rozhodnutím bývalého Štátneho notárstva v Čadci pod RI 248/71 zapísané na LV na mene Dr. A. P. v konkrétnych podieloch, ktoré zároveň boli špecifikované. Prvostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že zaopatrovacia zmluva RI - 248/71, ktorú účastníci konania žiadali zapracovať bola napísaná na Štátnom notárstve v Čadci, uzatvorená bola medzi M.V., rod. Š. z jednej strany a V. M. spolu s manželkou M. M., rod. S., obaja bytom Č.-H. č. x z druhej strany. Zmluva bola vyhotovená v písomnej forme, je registrovaná na Štátnom notárstve v Čadci dňa 22.04.1971. Údaje v nej uvádzané sú správne až na dve chyby spôsobené preklepom, v zmluve je uvedená parcela PKN č. x správne má byť uvedená parcela č.x a parcela č. x, ktorá je v zmluve uvedená ako parcela č. x. Zaopatrovacia zmluva RI 248/71 bola zapísaná do katastra nehnuteľností na list vlastníctva - LV č.x kat. úz. H. ako parcely EN (parcely pred obnovou operátu novým mapovaním) v podiele 1/1, parcela EN č. x dom súp. č. x na parcele CKN č. x a v poznámke - ostatné pozemky v kat. území H. uvedené v listine RI 248/71 sa o nehnuteľnosti v zmluve uvedené ako nehnuteľnosti v stave neidentifikovanom zapísané v PKN záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x, záp. č. x s parcelami tam uvedenými. Po obnove katastrálneho operátu novým mapovaním v roku 1987 parcely EN č.x zapísané v podiele 1/1 na LV č. x boli prečíslované na parcely CKN č. x a boli prebraté do nového katastrálneho operátu. Parcely EN č. x ostali neprečíslované a zapísané na LV č. x. Pozemky ako časť zemského povrchu po schválení a zapísaní ROEP do katastra nehnuteľností označené podľa zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 ako parcely EN č. x sú označené parcelným číslom CKN č. x, ktorých vlastnícke práva boli zapísané do katastra v podiele 1/1 na základe rozhodnutí C-26/07 (parcela CKN č. x), C-969/05 (parcela CKN č. x, CKN č. x), C-14/2006 (parcela CKN č. x), C-36/2008 (parcela CKN č. x), C-84/2006 (parcela CKN č. x) podľa § 11 zákona č. 180/1995 Z.z. v platnom znení, podkladom ktorých boli geometrické plány a identifikácia parciel. Pri zapracovaní geometrických plánov, ktoré boli technickým podkladom k rozhodnutiam C-26/07, C-969/05, C-7/06, C-84/06, C-35/08, C-14/06 sa spracovateľ nevysporiadal s parcelami EN zapísanými na LV č. x v celosti označené ako parcely EN č. x, správny orgán má za to, že tieto pozemky zapísané na LV č. x v celosti označené ako parcely EN č. x po obnove katastrálneho operátu novým mapovaním z roku 1987 označené parcelným číslom CKN č. x prešli ďalším právnym úkonom, konkrétne vydržaním v zmysle § 11 zákona č. 180/1995 Z.z. v platnom znení a teda nemôže o nich rozhodovať. Ak by bola zistená presná poloha pôvodných parciel EN je nutné geometrické zameranie týchto pozemkov, ktoré si musí navrhovateľka zabezpečiť na vlastné náklady v prípade, že chce zistiť, ktorý pozemok označený parcelným číslom CKN po schválení ROEP je pôvodný pozemok označený parcelným číslom EN uvádzaný v zaopatrovacej zmluve RI 248/71. Z uvedeného dôvodu sa spôsob evidovania pozemkov EN č. x (pozemky po ROEP prevedené do súboru CKN v podiele 1/1 podľa § 11 zákona č. 180/1995 Z.z. v platnom znení a pozemky

parcely EN č. x) zapísané podľa zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 na LV č. x v celosti a ktoré neboli po obnove katastrálneho operátu novým mapovaním z roku 1987 prečíslované, ani neprešli ďalším právnym úkonom nemení a ostane naďalej evidovaný na LV č. x.

Podľa názoru prvostupňového správneho orgánu zaopatrovacia zmluva RI 248/71 nebola do evidencie nehnuteľnosti správne zapísaná, v listine a ani v prílohe nie sú súhlasy ostatných spoluvlastníkov a žiadna listina, čo by potvrdzovala, že nehnuteľnosti podľa zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 zapísané na LV č. x v podiele 1/1 ako parcely EN č. x sú výlučným vlastníctvom prevodkyne pani M. V., rod. Š., čo by malo byť doložené listinnými dôkazmi. Ostatné nehnuteľnosti zapísané podľa zaopatrovacej zmluvy na LV č. x v časti DLV (poznámka) ako ostatné pozemky v kat. úz. H. uvedené v listine č. RI x, neboli predmetom ROEP vysporiadané a zapísané do katastra do súboru CKN v podiele 1/1 na základe § 11 zákona č. 180/1995 Z.z. sú po schválení a zapísaní ROEP do katastra nehnuteľností zapísané na jednotlivých listoch vlastníctva špecifikovaných v rozhodnutí na meno P. A. v špecifikovaných spoluvlastníckych podieloch. Ďalej uviedol, že účastník konania P. A., vlastník, ktorého spoluvlastnícke podiely by boli zmenou údajov schváleného registra dotknuté má na listoch vlastníctva uvedený aj dátum úmrtia, správny orgán zisťoval okruh jeho právnych nástupcov, pričom zistil, že jediným jeho dedičom je na základe osvedčenia o dedičstve D 807/99 jeho syn J. P. V rámci konania sa vyjadril, že nesúhlasí s návrhom na vydanie rozhodnutia o zmene údajov schváleného registra podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. Podľa názoru správneho orgánu nie je možné zapísať vlastníctvo k pozemkom uvedeným na liste vlastníctva č. x v poznámke: ostatné pozemky v kat. úz. H. uvedené v listine č. RI 248/71-275/71 a pozemky parcely EN č. x zapísané na LV č. x a ktoré neboli po obnove katastrálneho operátu novým mapovaním z roku 1987 prečíslované a ani neprešli ďalším právnym úkonom, nakoľko zápisy v pozemkovej knihe jasne dokazujú vlastnícke právo P. A., ktorý je zapísaný v PKN vložkách č. x. Po prešetrení údajov katastra a doložených listín správny orgán zistil, že pani M. V., ktorá podľa zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 vystupuje ako vlastníčka spoluvlastníckych podielov nie je v pozemkovej knihe zapísaná ako spoluvlastníčka týchto podielov a nebola doložená žiadna listina, ktorá by potvrdzovala vlastníctvo prevodkyni M. V. v čase prevodu nehnuteľnosti k spoluvlastníckym podielom, ktoré zaopatrovacou zmluvou prevádza na svojho syna a nevestu M. V. a jeho manželku M., rod. S. M. V., rod. Š. (prv vydatá M.) bola spolu s manželom J. zapísaná do pozemkovej knihy na základe kúpnej zmluvy č.d. 377/1930. Na základe dražobnej zápisnice č.d. 961/1937 prešiel spoluvlastnícky podiel M. V., rod. Š. na Dr. A. P. z Č., podiel J. M. prešiel na Dr. A. P. z Č. na základe dražobnej zápisnice č.d. 3348/1937. Žiadateľka pani M. M. sa domáhala opravy v prospech M. V. a M. r. Š. na základe uznesenia OS Nc 615/63, ktorým bol určený termín na dokazovanie vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným v PK vložke kat. úz. H. v zápisniciach č. x na mene Dr. A. P. na základe priložených potvrdení o platbách zo dňa 15.03.1938, 26.04.1939, 09.02.1939, 04.04.1938, podľa ktorých boli splácané podlžnosti Dr. A. P. Správny orgán nemôže tieto doklady považovať za listiny, ktoré by potvrdzovali vlastníctvo v prospech M. V., rod. Š. a podľa jeho názoru v čase prevodu nebola oprávnená s týmto majetkom nakladať. Z uvedeného dôvodu nemôže prepísať vlastníctvo Dr. A. P. na V. M. a M., rod. S., čo bolo žiadateľke oznámené listom. Všetky nehnuteľnosti posudzované podľa návrhu na vydanie rozhodnutia o zmene schváleného registra pre kat. úz. H., ktoré tvoria predmet zmluvy sa nachádzajú v obvode ROEP pre kat. úz. H. ROEP bol zadaný a urobený v celom katastrálnom území H., ktorého obvod je totožný s katastrálnou hranicou katastrálneho územia H. Správny orgán spisový materiál postúpil komisii ROEP, ktorá dňa 03.07.2012 návrh na zmenu údajov schváleného registra

prejedнала a neodporučila, aby bolo vydané rozhodnutie o zmene schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov pre kat. úz. H., nakoľko M. V., rod. Š., ktorá všetok nehnuteľný majetok prevádzala zaopatrovacou zmluvou RI 248/71 v dobe prevodu nie je vlastníčkou zapísanou v pozemkovej knihe a túto skutočnosť nepotvrdzujú ani predložené listiny. Správny orgán preskúmal všetky listiny, ktoré sa nachádzali v administratívnom spise.

Proti predmetnému rozhodnutiu bolo zo strany žalobcov v rade 1/ až 3/ podané odvolanie, v ktorom odvolaní bolo uvedené, že nesúhlasia s postupom prvostupňového správneho orgánu s uvedením, že v danej veci sa rozhodli podať žalobu, ktorú podajú na súde, aby v danej veci bolo rozhodnuté spravodlivo.

O odvolaní žalobcov v rade 1/ až 3/ rozhodol žalovaný správny orgán rozhodnutím č. Co-3/2013-Ha-2 zo dňa 05.06.2014 tak, že odvolanie žalobcov zamietol a prvostupňové rozhodnutie podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku potvrdil. Žalovaný správny orgán vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že z návrhu účastníkov konania, ako aj z LV citovaných v tomto návrhu vyplýva, že žalobcovia žiadajú ako podiely zapísané na týchto LV v prospech Dr. A. P., aby boli zapísané do bezpodielového spoluvlastníctva pani M. M., rod. S. a pána V. M., pričom spochybňujú správnosť vlastníka spoluvlastníckych podielov zapísaných v ROEP na Dr. A. P. Vlastnícke právo M. M., rod. S. a pána V. M. k predmetným spoluvlastníckym podielom (uvedeným v návrhu zo dňa 09.08.2013) má podľa navrhovateľov vyplývať zo zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 zo dňa 24.03.1971. Žalovaný preskúmal PKN protokoly č. x všetky v kat. úz. H., údaje ROEP, zaopatrovaciu zmluvu RI 248/71 zo dňa 24.03.1971, ako aj ďalšie podklady predložené účastníkmi konania. Zo zistení žalovaného vyplýva, že v PKN protokoloch sú zapísané spoluvlastnícke podiely pána Dr. A. P. V zaopatrovacej zmluve RI 248/71 zo dňa 24.03.1971, ktorou navrhovatelia preukazujú vlastnícke právo pani M. M. a pána V. M. k spoluvlastníckym podielom zapísaným na pána Dr. A. P. nie je uvedený žiadny spoluvlastnícky podiel. V zaopatrovacej zmluve sú predmetné pozemky uvedené v celosti. Navrhovatelia teda sami spochybňujú znenie zaopatrovacej zmluvy, keď sa na jej základe domáhajú spoluvlastníckych podielov, ktoré v nej nie sú uvedené. Hodnovernosť zaopatrovacej zmluvy spochybňuje aj skutočnosť, že nie je k dispozícii žiadny relevantný doklad, ktorý by preukazoval, že prevodca pani M. V., rod. Š. nadobudla pozemky prevádzané v tejto zmluve. Tvrdenie navrhovateľov, že požadované spoluvlastnícke podiely nadobudli od pána Dr. A. P. rovnako nie sú preukázané žiadnou relevantnou listinou, naopak vlastnícke práva Dr. A. P. potvrdzujú zápisy v PKN protokoloch. Prehlásenie synov pani M. V., rod. Š. týkajúce sa spoluvlastníckych podielov nemožno aj vzhľadom na ich príbuzenský vzťah k prevodkyni považovať za doklad, ktorý by vyvrátil údaje zapísané v pozemkovej knihe. Z uvedeného vyplýva, že ohľadom vyššie uvedených pozemkov existuje viacero dokladov a tvrdení, ktoré si navzájom odporujú. Nakoľko nebolo jednoznačne a hodnoverne preukázané, že údaje ROEP pre kat. úz. H. sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., nemožno návrhu vyhovieť. Prvostupňový správny orgán rozhodol správne, keď predmetné údaje ROEP neopravil a preto bolo potrebné potvrdiť rozhodnutie C-2/2012-Rb zo dňa 17.01.2014. Týmto rozhodnutím však nie je dotknuté právo navrhovateľov domáhať sa vlastníckych práv na súde, prostredníctvom určovacej žaloby.

Podľa odôvodnenia rozsudku krajského súdu podstatou preskúmania v predmetnej veci bolo posúdenie, či žalovaný správny orgán správne rozhodol, keď potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu,

ktorým nebolo vyhovené návrhu účastníkov konania a to M. M., rod. S. a jej syna V. M. (aj keď v návrhu je označený V. M., nar. x, tento ale už návrh nemohol podpísať, nakoľko je nesporné, že tento zomrel dňa 31.01.2011). Návrh je zo dňa 18.06.2012, ktorý bol doručený Správe katastra Čadca dňa 19.06.2012, pričom navrhovatelia žiadali zmenu údajov schváleného registra - ROEP podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. s doplnením, resp. opravou návrhu zo dňa 09.08.2013, ktorá bola na Správu katastra Čadca, resp. Okresný úrad Čadca doručená dňa 14.08.2013. Bolo teda potrebné posúdiť, či správne orgány postupovali správne, keď nevyhoveli takémuto návrhu na zmenu schváleného ROEP, resp. neopravili údaje schváleného registra obnovej evidencie pozemkov pre kat. úz. H. Žalobcovia v rámci správneho konania poukazovali najmä na to, že zaopatrovacia zmluva, resp. listina zo dňa 24.03.1971, ktorá bola vyhotovená vo forme notárskej zápisnice pod RI 248/71 nebola do ROEP zapracovaná a táto obsahuje údaje o právnych vzťahoch, ktoré sú v rozpore s terajšími listinami. Opravou návrhu, ktorá bola doručená Okresnému úradu Čadca dňa 14.08.2013 poukazovali najmä na to, že rozhodnutím Správy katastra Čadca pod č.k. C - 1/2010-Šk zo dňa 16.12.2010 došlo k schváleniu registra ROEP v špecifikovaných častiach vadne, nakoľko vlastnícke právo v podieloch, ktoré žalobkyňa v rade 1/ - M. M. a právny predchodca účastníkov konania V. M. vlastnili, poukazovali na to, že tieto podiely na špecifikovaných nehnuteľnostiach sú zapísané na LV na mene Dr. A. P. v konkrétnych podieloch. Poukazovali najmä na zaopatrovaciu zmluvu, že predmetné nehnuteľnosti majú byť zapísané teda na M. M., rod. S. a V. M. na základe uvedenej zaopatrovacej zmluvy.

Ako ďalej uviedol krajský súd z predloženej zaopatrovacej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice pod N 292/71 Nz 303/71 zo dňa 24.03.1971, ktorá bola registrovaná pod RI 248/71 Štátnym notárstvom Čadca vyplýva, že M. V., rod. Š. prevádza „všetok môj nehnuteľný majetok zapísané v kat. úz. H.“ synovi a neveste V. M. a M. M., rod. S., a to v špecifikácii tam uvedenej. Nie je sporné, že predmetná zaopatrovacia zmluva bola registrovaná Štátnym notárstvom Čadca. Žalobcovia žiadali zapracovať, resp. zmeniť údaje schváleného registra - ROEP pre kat. úz. H., ktorý bol vydaný rozhodnutím pod č. C- 1/2010-Šk zo dňa 16.12.2010 s vyznačenou právoplatnosťou dňa 17.01.2011 a tento bol následne zapísaný v roku 2011 do katastra nehnuteľností. Nebolo sporné, že o návrhu účastníkov konania na zmenu údajov schváleného registra resp. o zmene registra obnovej evidencie pozemkov bolo zo strany správnych orgánov rozhodované v lehote v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z.

Správne orgány založili svoje rozhodnutia o nevyhovení návrhu účastníkov konania podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. na tej skutočnosti, že vyhodnocovali predmetnú zaopatrovaciu zmluvu s tým, že prevodkyňa M. V., rod. Š., uvedená v zaopatrovacej zmluve, nebola oprávnená s predmetnými nehnuteľnosťami nakladať z dôvodu toho, že nebola vlastníčkou predmetných nehnuteľností a z týchto dôvodov ani predmetná zaopatrovacia zmluva nemôže spôsobiť zmenu údajov schváleného registra.

Je nesporné, z výpisu z jednotlivých PK vložiek kat. úz. H. sporných nehnuteľností nachádzajúcich sa v administratívnom spise, ktoré boli v rámci konania ROEP zapísané na Dr. A. P. v príslušných podieloch, ktoré zodpovedajú jednotlivým pozemkom zapísaným na LV tak, ako je to uvedené v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, pričom zo zápisov jednotlivých PK vložiek kat. územie H. vyplynulo, že Dr. A. P. nadobudol spoluvlastnícke podiely na jednotlivých nehnuteľnostiach v príslušných podieloch a to titulom dražobných

zápisníc č. d. 961/1937, kedy prešiel spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach M.V., rod. Š. na Dr. A. P. a tiež aj podiel J. M. na základe dražobnej zápisnice č. d. 3348/1937, na Dr. A. P. Zápisy vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v pozemkovej knihe mali konštitutívne účinky do roku 1950.

Je zrejmé že žalobcovia k návrhu v rámci správneho konania pripájali viaceré dôkazy, ktorými chceli vykonať zmenu údajov schváleného ROEP v kat. úz. H.

Krajský súd poukázal na skutočnosť, že v žalobe žalobcovia v rade 1/ až 3/ poukazujú najmä na ustanovenia vtedy platného Notárskeho poriadku a to zákona č. 95/1963 Zb. vo vzťahu k zaopatrovacej zmluve z roku 1971. Poukazujú najmä na to, že prevodcovia, resp. účastníci zmluvy boli povinní preukázať štátnemu notárstvu, že sú oprávnení nakladať s nehnuteľnosťou, ktorej sa zmluva týka a že teda zmluva bola platne registrovaná s poukazom na § 65 ods. 1 Notárskeho poriadku. Súd sa stotožnil s názorom správneho orgánu, že predmetná zaopatrovacia zmluva, aj keď teda bola registrovaná štátnym notárstvom a vnesená a zapísaná do evidencie nehnuteľností, nemôže byť platná s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, nakoľko prevodkyňa v zmluve uvedená M. V., rod. Š. nebola vzhľadom na uvedené skutočnosti v čase uzatvorenej zmluvy s predmetnými pozemkami uvedenými v zmluve nakladať. V čase uzatvorenia zmluvy nebola vlastníčkou (spoluvlastníčkou) nehnuteľností uvedených v zmluve. Táto zmluva, aj keď teda bola registrovaná štátnym notárstvom, je podľa názoru súdu od počiatku absolútne neplatným právnym úkonom bez ohľadu na ust. § 63 a § 64 Notárskeho poriadku, pričom absolútna neplatnosť pôsobí proti všetkým od samého počiatku, od samotného uzatvorenia zmluvy (v tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie pod sp. zn. 3Cz 32/74). Správne správne orgány konštatovali aj to, že v predmetnej zmluve nie sú uvedené spoluvlastnícke podiely na prevádzaných nehnuteľnostiach, resp. pozemkoch vo vzťahu, ku ktorým sa domáhajú žalobcovia v rade 1/ až 3/ zmeny údajov schváleného ROEP. Z výpisov zo špecifikovaných PK vložiek pre katastrálne územie H. vyplýva, že jednotlivé pozemky boli zapísané v podieloch. Pokiaľ žalobcovia poukazovali v priebehu správneho konania na súhlas ONV s prevodom nehnuteľností, na konanie OS v Čadci Nc 615/63, tieto ani podľa názoru súdu v konaní nepreukazujú rozpor s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. a teda nepreukazujú, že M. V., rod. Š. ako vlastníčka (spoluvlastníčka) predmetných nehnuteľností v čase prevodu bola oprávnená nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami uvedenými v zaopatrovacej zmluve.

Žalobcovia na jednej strane tvrdia, že pozemky M. V. mala nadobudnúť titulom splatenia dlžnej sumy vo vzťahu k dražobným zápisniciam Dr. A. P. V administratívnom spise sa nachádzajú potvrdenia (fotokópie) o platení určitých finančných čiastok zo strany M. M. (neskôr V.), rod. Š. vo vzťahu k Dr. A. P., tieto sú z rokov 1938 a 1939. Nie je však vôbec z týchto zrejmé, ani podľa názoru súdu, za akým účelom boli tieto realizované. Isté je však to, že do roku 1950, nebol vykonaný žiadny zápis vlastníckeho práva v prospech M. V. (predtým M.) rod. Š. Na druhej strane žalobcovia poukazujú aj na konanie pred OS Čadca Nc 615/63, kde M. V. už žiada zápis (určenie) vlastníckeho práva k pozemkom v kat. úz. H. na mene Dr. A. P. z dôvodu skutočnej držby a kúpy predmetných pozemkov. Žiadnym spôsobom v rámci konania nebol preukázaný výsledok tohto konania. V administratívnom spise sa nachádza dotaz na príslušný OS Čadca zo strany prvostupňového správneho orgánu ohľadne konania pod sp. zn. Nc 615/63, pričom OS Čadca podaním zo dňa 07.12.2012 oznámil správnomu orgánu, že spis sa v registratúrnem stredisku OS Čadca nenachádza a nie je uvedený ani dátum a spôsob

vybavenia veci, tiež je uvedené, že Zo - zoznam odoslaných spisov Štát. notárstva v Čadci sa v registratúrnom stredisku OS Čadca nenachádza. Súd sa nestotožňuje so žalobnou námietkou, že nedosiahnuteľnosť spisu je pričítaná žalobcom. Aj samotní žalobcovia mohli v tomto smere vyvinúť aktivitu, vzhľadom teda aj na dĺžku konania. Žiadny takýto dôkaz však správnym orgánom vo veci skončeného konania pred OS Čadca neposkytli. Takže nie je známy výsledok tohto konania, resp. nie je preukázané, že v tomto konaní došlo k určení vlastníckeho, resp. spoluvlastníckeho práva k pozemkom v prospech M. V. vo vzťahu k pozemkom vedených na mene Dr. A. P., zapísaných v kat. území H., teda tých, ktoré boli neskôr prevádzané uvedenou zaopatrovacou zmluvou na M. M. a V. M. Z týchto dôvodov bolo namieste možné konštatovať, že nikto nesmie na iného prevádzať viac práv ako sám má, teda to, že M. V. nemala právo prevádzať predmetné nehnuteľnosti na svojho syna V. a nevestu M. M. Ani podľa názoru súdu nebolo potrebné zabezpečovať dedičské rozhodnutie po bývalom manželovi M. V. – J. M. D 959/1948, práve s poukazom aj na rozporuplné tvrdenia žalobcov, ktorí tvrdili, že pravdepodobne k prevodu sporných nehnuteľností z Dr. A. P. na M. V. došlo v konaní pred Okresným súdom Čadca sp. zn. Nc 615/63.

Súd v predmetnej veci poukazuje aj na to, že účelom konania podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. nie je rozhodovanie sporu o určenie vlastníckeho práva, ale zosúladenie údajov už schváleného ROEP s § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. V danom prípade predložená zaopatrovacia zmluva ani podľa názoru súdu do evidencii nehnuteľností nebola zapísaná správne, keďže M. V., rod. Š. s týmito nehnuteľnosťami nemohla oprávnené nakladať, keďže nebola vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou sporných nehnuteľností. V danom prípade žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno na postup podľa ust. § 7 ods. 6, v spojení s § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., keď nebol preukázaný v schválenom ROEP pre kat. úz. H. rozpor s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. Žalobné dôvody, čo do možnosti vyjadriť sa k veci, čo do nepreskúmateľnosti rozhodnutia z nedostatku dôvodov súd nepovažoval za dôvodné vzhľadom aj na celkový výsledok konania, keď úlohou súdu pri prieskume správnych rozhodnutí nie je rozhodnutia správnych orgánov zrušovať len formálne, aby sa zopakoval celý priebeh konania. Konanie pred správnymi orgánmi prebieha už od roku 2011 resp. 2012, žalobcovia mali počas tejto doby možnosť nahliadnuť do administratívneho spisu. V rámci konania samotní žalobcovia predkladali dôkazy, z ktorých správne orgány vychádzali, a ktoré sú súčasťou administratívneho spisu, z ktorých napokon vyplynul záver o nevyhovení ich návrhu. Rozhodnutie žalovaného a aj prvostupňového orgánu je dostatočným spôsobom odôvodnené s poukazom na § 47 ods. 3 Správneho poriadku, obsahuje podstatné skutočnosti, pre ktoré nebolo možné vyhovieť návrhu žalobcov v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z.

Podľa názoru súdu dokazovanie, ktoré žalobcovia v rade 1/ až 3/ na preukázanie svojich skutočností a tvrdení, že sú vlastníckmi špecifikovaných podielov na špecifikovaných nehnuteľnostiach podľa uvedenej zaopatrovacej zmluvy uvádzajú a navrhujú, už prekračuje rámec dokazovania v konaní podľa ust. § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z.

Žalovaný teda postupoval správne, keď v rámci konania potom ako nezistil, že schválený register - ROEP obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré by boli v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. a údaje schváleného ROEP neopravil tak, ako bolo uvedené vo výrokovej časti

prvostupňového rozhodnutia. Podľa názoru súdu žalobcovia v rade 1/ až 3/ majú právo domáhať sa svojich tvrdených vlastníckych práv prostredníctvom určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku na príslušnom všeobecnom súde.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia odvolanie v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 205 ods.2 písm. b) a f) O.s.p., z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dôvodili tým, že správny orgán im neumožnil nahliadnuť do administratívneho spisu, čím porušil zákonom stanovenú možnosť, aby sa žalobcovia pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Žalobcovia majú vedomosť o dokladoch, ktoré doložili do spisu, avšak nemajú vedomosť o tom, aké doklady boli zabezpečené zo strany žalovaného ako i prvostupňového správneho orgánu (jedná sa najmä o dražobné zápisnice a osvedčenia o vyhlásení o vydržaní). Z uvedeného dôvodu nemožno rozhodnutie žalovaného pokladať za zákonné.

Ďalej uviedli, že krajský súd sa stotožnil s napadnutým rozhodnutím žalovaného. Svoje rozhodnutie však založil na iných dôvodoch a odôvodnenie rozhodnutia žalovaného nahradil vlastným odôvodnením obsiahnutým v napadnutom rozsudku. Pochybnosti o hodnovernosti zaopatrovacej zmluvy vyjadrenej žalovaným krajský súd nahradil vyjadrením o absolútnej neplatnosti zaopatrovacej zmluvy, pričom táto otázka nebola vôbec predmetom konania. Z napadnutého rozhodnutia žalovaného nemožno vyvodiť, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol žalovaný vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu nemá atribúty odôvodnenia rozhodnutia vyžadované zákonodarcom. Nahradenie odôvodnenia rozhodnutia súdom na uvedenom nič nemení.

Poukázal na skutočnosť, že nie je zrejmé, na základe čoho dospel krajský súd k záveru o tom, že prevodkyňa uvedená v zmluve (zaopatrovacia zmluva, o ktorej krajský súd vyhlásil, že je absolútne neplatným právnym úkonom) nebola oprávnená s predmetom zmluvy nakladať a nebola vlastníčkou ani podielovou spoluvlastníčkou v nej uvedených nehnuteľnosti. Zaopatrovacia zmluva bola vyhotovená dňa 24.03.1971 vo forme notárskej zápisnice č. N 292/71 Nz 303/71 na Štátnom notárstve v Čadci a bola pod číslom I. 248/1971 dňa 26.03.1971 zaregistrovaná. Podľa ich názoru, nakoľko došlo k riadnej registrácii zaopatrovacej zmluvy, je potrebné konštatovať, že štátne notárstvo po jej preskúmaní dospelo k záveru, že prevodkyňa v nej uvedená bola oprávnená s predmetom zmluvy nakladať. Štátne notárstvo malo v čase registrácie predmetnej zmluvy a jej prieskumu k dispozícii pozemkovú knihu aj so záznamom o vlastníctve Dr. A. P. V zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov platných ku dňu spisania zaopatrovacej zmluvy (§ 63 ods.1, 2 a § 64 ods.1 Notárskeho poriadku) a ku dňu jej registrácie bola prevodkyňa oprávnená s predmetom zmluvy nakladať a pozemky v nej uvedené previesť na nadobúdateľov – na V. M. – právneho predchodcu žalobcov v 2/. a 3/. rade a syna M. V., rod. Š. – prevodkyne a jeho manželku – žalobkyňu v 1.rade. Správne orgány nemali žiaden dôvod posudzovať

zaopatrovaciu zmluvu z pohľadu jej hodnovernosti alebo absencie podkladov. Súd však vyhodnotil iba zápisy v pozemkovej knihe vedené na Dr. A. P. a niekoľko vyhlásení o vydržaní v prospech neoznačených osôb. Žalobcovia nevedia z napadnutého rozsudku zistiť, prečo súd prvého stupňa dospel k uvedenému právnomu záveru a uprednostnil zápisy v pozemkovej knihe pred neskôr spísanou zaopatrovacou zmluvou registrovanou štátnym notárstvom.

Žalobcovia poukázali na obdobie od roku 1948 do roku 1990, kedy dochádzalo k zmenám v právnom režime zapisovania vlastníctva do pozemkových kníh. Spísanie zaopatrovacej zmluvy registrovanej štátnym notárstvom spadá do obdobia (rok 1971), kedy zápis nemal konštitutívny charakter. Skutočnosť, že v danom období neboli práva prevodkyne zo zaopatrovacej zmluvy zapísané v pozemkovej knihe alebo inom (ani správny orgán ani súd nenaznačujú v akom) dokumente okrem zaopatrovacej zmluvy a dokladov príslušných orgánov založených do spisu žalobcami, v žiadnom prípade neznamená, že prevodkyňa nebola oprávnená s predmetom zmluvy nakladať. Posledný zápis v pozemkovej knihe bol realizovaný v prospech Dr. A. P. v roku 1937 a tento zápis správny orgán uprednostnil pri realizácii ROEP pred zápsmi v prospech neskoršej vlastníčky.

Žalovaný správny orgán navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Návrh žalobcov na zmenu údajov ROEP nebol počas konania podložený dostatkom dôkazov, naopak boli obstarané listiny a vyjadrenia, ktoré ich návrh spochybňujú. Vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia mali účastníci konania počas celého konania. Konanie podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. slúži len na zmenu údajov ROEP v prípadoch, ak sa preukáže ich nesprávnosť, nie na určovanie vlastníka pozemkov.

Účastník konania J. P. v podstate navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods.1 v spojení s § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods.2 a § 214 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. januára 2017 (§ 156 ods.1 a 3 O v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej len konanie) sa zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim a na ich základe sa zostavuje a schvaľuje register obnovej evidencie pozemkov (ďalej len register).

Podľa § 1 ods. 2 predmetného zákona predmetom konania sú pozemky vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi alebo držbou, ktoré nie sú evidované alebo sú evidované neúplne podľa osobitných predpisov v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií (ďalej len pozemok), ak v tomto zákone nie je

ustanovené inak (§ 3 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. - 1 odkaz 2, § 8 ods. 1 písm. a) a b) a § 78 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z.).

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní - zákona č. 71/1967 Zb. (ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, alebo ak konanie neupravujú osobitné predpisy).

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. podklady potrebné na zostavenie registra sa zisťujú z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločenstvami alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, napr. § 8 zákona č. 162/1995 Z.z., štátnych archívov (§ 15 ods. 2 zákona SNR 149/1975 Zb.) z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. správny orgán uverejní návrh registra počas 30 dní na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci (jej časti) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia súčasne doručí do vlastných rúk každému účastníkovi, ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo je známe, výpis z návrhu registra týkajúci sa pozemkov, ktoré sú podľa zistených údajov v jeho vlastníctve alebo v správe spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia spolu s výpisom z návrhu registra doručí účastníkovi výzvu na zaplatenie príspevku na finančné zabezpečenie konania podľa § 10 ods. 2 a 4. Neznámych vlastníkov a vlastníkov, ktorých miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe, zastupuje fond alebo správca, ak ide o lesné pozemky; komisia doručí fondu alebo správcovi výpis z návrhu registra.

Podľa § 7 ods. 5 zákona č. 180/1995 Z.z. schválený register je verejná listina, na základe ktorej okresný úrad zapíše údaje registra do katastra nehnuteľností. Na základe oznámenia okresný úrad najviac 90 dní pred schválením registra nevykonáva zápisy vlastníckych a iných práv do katastra nehnuteľností k pozemkom, ktoré sú predmetom konania. Uvedené sa nevzťahuje na zápis záložného práva a vecného bremena k týmto pozemkom. Okresný úrad po uplynutí tejto lehoty zapíše zmluvy, verejné listiny alebo iné listiny do katastra nehnuteľností až po identifikácii podľa zapísaného registra. Identifikáciu vykoná okresný úrad z úradnej povinnosti. Identifikácia sa stáva súčasťou zmluvy, verejnej listiny alebo inej listiny a spolu s oznámením o vykonaní zápisu sa zašle účastníkom konania o zápise práv k nehnuteľnostiam a tým osobám, ktorých právo k pozemkom bolo zápisom dotknuté.

Podľa § 7 ods. 6 predmetného zákona ak schválený register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1, správny orgán po prerokovaní v komisii rozhodne o zmene údajov schváleného registra. Po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu sa nové údaje zapíšu do katastra nehnuteľností. O zmene možno rozhodnúť do piatich rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností.

Podľa § 7 ods. 7 predmetného zákona konanie o zmene údajov registra podľa odseku 6 nemožno začať, ak došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Tým nie je dotknuté právo na začatie konania podľa osobitného predpisu (§ 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb.).

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu 24.03.1971 neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči záujmom spoločnosti.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotno-právnych noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou súdneho prieskumu odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania rozhodnutia žalovaného, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcov proti rozhodnutiu žalovaného č. Co-3/2013-Ha-2 zo dňa 05.06.2014. Týmto rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie žalobcov a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Okresného úradu Čadca, katastrálny odbor č. C-2/2012-Rb zo dňa 17.01.2014, ktorým podľa § 7 ods.6 zákona č. 180/1995 Z.z. neboli opravené údaje schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov pre kat. úz. H., potvrdené.

Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal

aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcov uplatnenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Z obsahu administratívneho spisu má odvolací súd za preukázané, že dňa 19.06.2012 podali M. M. a V. M. (ako uviedol krajský súd zrejme išlo už o syna V. M., zomrelého dňa 31.01.2011) návrh na vydanie rozhodnutia o zmene údajov schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. a žiadali zapracovať do registra zaopatrovaciu zmluvu RI 248/71 zo dňa 24.03.1971. Poukázali na to, že toho času sú nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zaopatrovacej zmluvy zo dňa 23.04.1971, registrované rozhodnutím bývalého štátneho notárstva v Čadci pod RI 248/71, zapísané na LV na mene Dr. A. P. v konkrétnych podieloch, ktoré zároveň boli špecifikované. Zaopatrovacia zmluva RI - 248/71, ktorú účastníci konania žiadali zapracovať, bola napísaná na Štátnom notárstve v Čadci, uzatvorená bola medzi M. V., rod. Š. z jednej strany a V. M. spolu s manželkou M. M., rod. S. z druhej strany. Po prešetrení údajov katastra a doložených listín bolo taktiež zistené, že M. V., ktorá podľa zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 vystupuje ako vlastníčka spoluvlastníckych podielov, nie je v pozemkovej knihe zapísaná ako spoluvlastníčka týchto podielov a nebola doložená žiadna listina, ktorá by potvrdzovala vlastníctvo prevodkyni M. V. v čase prevodu nehnuteľností k spoluvlastníckym podielom.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Odvolací súd sa preto s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd, na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva:

V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd konštatuje, zhodne so záverom žalovaného, ako aj so záverom krajského súdu, že správne prvostupňový správny orgán rozhodnutím pod č. C-2/2012-Rb zo dňa 17.01.2014 rozhodol podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z. vo vzťahu k žiadosti M. M. a V. M. vo veci návrhu na vydanie rozhodnutia o zmene údajov schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov pre katastrálne územie H. tak, že údaje schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov pre katastrálne územie H. neopravuje. Zaopatrovacia zmluva RI 248/71 nebola do evidencie zapísaná správne, v listine a ani v prílohe nie sú súhlasy ostatných spoluvlastníkov a žiadna listina, čo by potvrdzovala, že nehnuteľnosti podľa zaopatrovacej zmluvy RI 248/71 zapísané na LV č. x v podiele 1/1 sú výlučným vlastníctvom prevodkyne M. V., rod. Š. M. V., rod. Š., ktorá všetok nehnuteľný majetok prevádzala zaopatrovacou zmluvou č. RI 248/71 v dobe

prevodu nebola vlastníčkou zapísanou v pozemkovej knihe a túto skutočnosť nepotvrdzujú ani predložené listiny.

O odvolaní žalobcov v rade 1/ až 3/ rozhodol žalovaný správny orgán rozhodnutím č. Co-3/2013-Ha-1 zo dňa 05.06.2014 tak, že odvolanie žalobcov zamietol a prvostupňové rozhodnutie podľa § 59 ods.2 Správneho poriadku potvrdil.

Správne orgány založili svoje rozhodnutie o nevyhovení návrhu účastníkov konania podľa § 7 ods.6 zákona č. 180/1995 Z.z. na tej skutočnosti, že vyhodnocovali predmetnú zaopatrovaciu zmluvu s tým, že prevodkyňa M. V., rod. Š., uvedená v zaopatrovacej zmluve nebola oprávnená s predmetnými nehnuteľnosťami nakladať z dôvodu toho, že nebola vlastníčkou predmetných nehnuteľností a z týchto dôvodov ani predmetná zaopatrovacia zmluva nemohla byť spôsobilá spôsobiť zmenu údajov schváleného registra. Dr. A. P. nadobudol spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach v príslušných podieloch titulom dražobných zápisníc č.d. 961/1937, kedy prešiel spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach M. V., rod. Š. na Dr. A. P. a tiež aj podiel J. M. na základe dražobnej zápisnice č.d. 3348/1973 na Dr. A. P. Zápisy vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v pozemkovej knihe mali konštitutívny účinok do roku 1950.

Súčasťou právnej konštrukcie pozemkového vlastníctva je verejná evidencia pozemkov a právnych vzťahov k nim. Táto evidencia má zásadný, často konštitutívny význam pre vznik a trvanie právnych vzťahov a v podstate i pre právnu existenciu pozemkov ako predmetu majetkových vzťahov.

Účelom právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 180/1995 Z.z. je v osobitnom administratívnom konaní zistiť dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, úradne ich autorizovať a vytvoriť tak právne podmienky pre nakladanie s pozemkami. Výsledkom má byť sústredenie údajov o pozemkoch a ich právnych vzťahoch k nim v katastrálnom území do jedného elaborátu, čím sa odbúrava značná časť tzv. nedoložených právnych vzťahov úradným potvrdením v nesporných prípadoch.

Odvolací súd považuje postup a rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu za súladný so zákonom č. 180/1995 Z.z. Preto, ak krajský súd dospel k právnenému záveru totožnému so záverom žalovaného a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcov, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu ako i správnych orgánov uvádza, že konanie podľa § 7 ods.6 zákona č. 180/1995 Z.z. slúži len na zmenu údajov ROEP v prípadoch, ak sa preukáže ich nesprávnosť, nie na určovanie vlastníctva k pozemkom. Žalobcovia v 1/ až 3/ rade majú právo domáhať sa ochrany svojich vlastníckych práv určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) O.s.p.

Žalobcovia v odvolaní neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutí a postupov vyvrátili, ich odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku

a preto s poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd taktiež nezistil pochybenie v konaní správnych orgánov. Žalobcovia mali dostatočný priestor oboznámiť sa s podkladmi a dôkazmi potrebnými pre rozhodnutie správneho orgánu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom vzhľadom na ich neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanému právo na náhradu trov zo zákona neprináleží.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).